

PINSERI

Jalostuksen tavoiteohjelma 2012–2016

Pinselit ry
Jalostustoimikunta
12.11.2005/ päivitetty 16.6.2011

Pinserin jalostuksen tavoiteohjelma vuosille 2012–2016

Hyväksytty alun perin Pinserit ry:n syyskokouksessa 12.11.2005

Päivitys esitelty Pinserit ry:n vuosikokouksessa 26.2.2011

Hyväksytty SKL:n jalostustieteellisessä toimikunnassa 21.6.2011

SISÄLLYS

1. Yhteenveto	4
2. Rodun tausta.....	6
2.1 Pinserin alkuperä	6
2.2 Pinseri Suomessa	6
2.3 Pinseri muissa maissa.....	9
3. Rotujärjestöorganisaatio ja sen historia.....	13
4. Rodun nykytilanne	15
4.1 Populaation koko ja rakenne	15
4.1.1 Rekisteröinnit	15
4.1.2 Tehollinen populaatiokoko.....	16
4.1.3 Sukusiitosasteen kehitys	17
4.1.4 Jalostuspohja	18
4.1.5 Pinseri-snautseriristeytys.....	24
4.1.6 Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä populaatiosta	28
4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet	29
4.2.1 Suomalaisen luonnetestin esittely	29
4.2.2 Pinsereiden luonnetestien tulokset.....	32
4.2.3 Luonnetestitulosten tulkintaa ja johtopäätöksiä	33
4.2.4 Luonnekyselyn tulokset	34
4.2.5 Pinseri käyttökoirana	36
4.2.6 Ruotsin luonnetuloksia.....	38
4.3 Terveys	38
4.3.1 Silmäsairaudet	38
4.3.2 Lonkkaniveldysplasia	40
4.3.3 Kynnärniveldysplasia ja patellaluksaatio	41
4.3.4 Muita tiedossa olevia sairauksia	42
4.3.5 Lisääntyminen.....	44
4.3.6 Terveystilanne muissa maissa.....	46
4.4 Ulkomuoto.....	48
4.4.1 Rotumääritelmä	48
4.4.2 Rotumääritelmän tulkintaohje	50
4.4.3 Jalostustarkastukset	58
4.4.4 Näyttelytulokset	60
4.5 SWOT-analyysi pinserin nykytilasta Suomessa	62
5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta	64
5.1 Terveys.....	64

5.2 Lisääntyminen	65
5.3 Populaatio	65
5.4 Luonne	65
5.5 Ulkomuoto.....	66
6. Jalostuksen painopistealueet 2012–2016	66
6.1 Visio.....	66
6.2 Strategia ja päätavoitteet.....	67
6.2.1 Populaation koko ja rakenne	67
6.2.2 Terveys	68
6.2.3 Luonne	69
6.2.4 Ulkomuoto.....	69
6.3. Varautuminen ongelmiin	70
7. Toimenpideohjelma 2006 – 2016.....	71
8. Toimenpideohjelman seuranta.....	73
8.1 Strategisten tavoitteiden seuranta	73
8.2 Päämäärien saavuttaminen.....	73
LÄHTEET	75

Työryhmä:
Niina Suhonen
Laura Vilamo-Salmi
Saana Lehtonen (pinseri käyttökoirana)

Päivitys 2011:
Jonna Railio
Karoliina Suomalainen
Kirsi Kilpeläinen
Laura Verkamo
Laura Vilamo-Salmi
Johanna Kujansuu

1. Yhteenveto

Pinsari on kautta aikojen ollut niin Suomessa kuin muuallakin maailmassa harvinainen rotu. Se ei ole koskaan saavuttanut vastaavaa suosiota kuin pienempi muunnos kääpiöpinsari tai erikokoiset snautserit. Kasvattajia on niin Suomessa kuin maailmanlaajuisestikin vähän, ja vuosittaiset rekisteröintimäärät jäävät saatavilla olevien tietojen mukaan rodun kotimaata Saksaa lukuun ottamatta alle sataan yksilöön vuodessa lähes joka maassa.

Rodun geenipooli on lisäksi maailmanlaajuisesti suppea, koska rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon toisen maailmasodan aikana ja se elvytettiin 1950-luvulla viidestä kantakoirasta, kahdesta pinsarista ja kolmesta kääpiöpinsarista. Kannan rakentamisessa on mm. Ranskassa käytetty myös pippuri-suolan värisiä snautserita ja entisessä Itä-Saksassa dobermannia.

Suomalaiset pinsarit polveutuvat 1960-luvun saksalaisista kantakoirista. Myöhemmin materiaalia on tuotettu myös muualta, mutta mitään täysin uutta verilinjaa ei ole pystytty tuottamaan edellä mainituista syistä. Rekisteröinnit ovat pysytelleet kautta aikojen keskimäärin 60 pennun vuosimäärissä. Rodun kasvattajamäärä on aina ollut pieni, keskimäärin vain 2-4 aktiivista kasvattajaa, joten populaation koko ei oleellisesti kasva ellei kasvattajia saada lisää. Suomalaisen pinsaripopulaation koko on kymmenen vuoden eliniällä laskettuna noin 600 yksilöä. Jalostukseen on käytetty viimeisten kymmenen vuoden aikana noin 140 koiraa, jotka ovat suurelta osin lähisukulaisia keskenään, eli tehollinen populaatio on todellisuudessa huomattavasti tätä pienempi.

Yhteenvetona suomalaisen pinsaripopulaation nykytilasta voidaan kuitenkin todeta, että pieneen kantaan nähden populaation kehityssuunta on ollut myönteinen. Viidellä polvella laskettuna pinsarin sukusiitosprosentti on laskenut nopeasti alkuaikojen lähes 20 prosentista ja jää alle neljään prosenttiin kahdessa viimeisimmässä sukupolvessa. Tämä on kuitenkin korkeahko luku koko kannalle, suositus on, ettei se saisi ylittää 1-2 prosenttia.

Tuontikoirat, ulkomaisten koirien käyttö ja pinsari-snautseri-risteytys ovat omalta osaltaan madaltaneet kannan sukusiitosastetta, mutta vieraan materiaalin yhdistäminen vain olemassa olevaan kantaan ei ole kestävä ratkaisu. Yhdistämällä tuontikoiria keskenään saataisiin muutamassa sukupolvessa luotua uusia linjoja, joita voitaisiin yhdistää suunnitelmallisesti vanhoihin linjoihimme. Tämä tietysti edellyttää tiivistä yhteistyötä jalostustoimikunnan ja kasvattajien kesken sekä kasvattajien yhteisvastuullista asennetta rotua kohtaan.

Pieni populaatio huomioon ottaen rotu on hämmästyttävän terve. Merkittävin perinnöllinen sairaus on kaihi (HC), jota esiintyy noin 15 % tutkituista koirista. Valtaosa kannasta on oletettavasti kuitenkin taudin kantajia. Tähän mennessä kaihimuodot ovat onneksi valtaosaltaan keskivaikeita, vain muutamalla koiralla kaihi on edennyt niin pitkälle, että se on vaikuttanut koirien näköön. Tulevaisuudessa on mahdollisesti saatavilla geenitesti kantajien tunnistamiseksi, mutta tällä hetkellä ainoa mahdollisuus on tutkia mahdollisimman suuri määrä koiria ja käyttää jalostukseen vain terveitä koiria sekä välttää riskiyhdistelmiä. Lieviä lonkkavikoja (C) esiintyy noin 8 prosentilla tutkituista koirista, mutta näistä ei jalostustoimikunnan tietojen mukaan ole ollut haittaa koiran normaalille elämälle.

Koiranomistajan kannalta keskeisimmät terveysongelmat ovat toisaalla. Noin joka neljäs pentu saa neurologisia oireita ensimmäisestä penikkatautirotokotteesta ja lähes joka toinen nuori pinsari kärsii halkeilevista ja verta vuotavista korvanlehdistä eli pinnallisesta korvalehtien vaskuliitista. Nämä ongelmat ovat niin yleisiä kannassa, että niitä tuskin saadaan koskaan kitkettyä pois. Riskiyhdistelmiä on rokotusoireiden osalta jalostuksessa vältetty jo pitkään, mutta jatkossa tulee panostaa myös aktiivisempaan tiedottamiseen ongelmista sekä korvaongelman hoitokeinojen selvittämiseen.

Tässä jalostuksen tavoiteohjelmassa on asetettu konkreettiset tavoitteet populaation kehittymiselle, terveydelle, luonteelle ja ulkomuodolle. Tavoitteet kulminoituvat ennen muuta populaatiokoon, ja erityisesti tehollisen populaatiokoon kasvattamiseen riittävän geneettisen muuntelun turvaamiseksi. Jalostuskoirille on ensimmäistä kertaa asetettu kiintiöitä, jotta yksittäisten koirien jälkeläismäärät eivät nousisi liian suuriksi ja jalostuskäyttöön saataisiin tasaisemmin materiaalia eri pentueista.

Myös jalostusyhdistelmien suunnitteluun on asetettu mittareita, mm. maksimiraja sukusiitosprosentille. Tärkein työkalu kannan rakenteen suunnittelussa on sitoumuskasvattajasopimus, jonka piiriin on tavoitteena saada mahdollisimman monta kasvattajaa. Populaatiokoon ja tehollisen populaation kasvattamiseksi tulisi saada lisää kasvattajia. Myös yhteenkuuluvuuden tunnetta harrastajapiireissä tulisi lisätä järjestämällä muutama mielenkiintoinen tapahtuma vuosittain.

Terveysten osalta painopiste on HC:n vastustamisessa. Tavoitteena ollut PEVISAan liittyminen tapahtui vuonna 2006, ja jatkettiin ennallaan vuonna 2011. PEVISA- kriteereinä on rodulla silmäpeilaus (voimassa 8kk) ja lonkkakuvaus. Pentuvälityskriteereitä on tarkistettu tarpeen vaatiessa. Myös terveystietoja tiedottamiseen panostetaan aiempaa enemmän.

Luonteen osalta tavoitteena on rodun yhteiskuntakelpoisuuden varmistaminen. Rodun luonteelle on määritelty ihanneprofiili sekä ei-toivottavat profiiliominaisuudet luonnetestien perusteella, jotta kasvattajien olisi helpompaa suunnitella jalostusyhdistelmänsä. Tiedottamista myös luonneasioista lisätään.

Muilta osin jalostusyksilöiden karsinnan tulisi olla minimaalista. Ulkomuoto on jalostuksessa ollut viime vuosikymmeninä painopistealueena niin pinsereillä kuin muillakin roduilla. Suomalaiset pinsarit ovat ulkomuodoltaan kansainvälisesti korkeatasoisia. Nyt on aika keskittyä muihin osa-alueisiin, jotta saamme pidettyä rodun elinvoimaisena.

Tämä tavoiteohjelma päivitetään viiden vuoden välein. Tavoiteohjelma arvioidaan kokonaisuudessaan uudelleen kymmenen vuoden välein, seuraavan kerran vuonna 2015.

2. Rodun tausta

2.1 Pinserin alkuperä

Pinseri on oletettavasti suokoirasta polveutuva alkuperältään saksalainen rotu. Kotipaikkana pidetään Württembergiä Etelä-Saksassa, joskin rotua kasvatettiin myös maan keski- ja länsiosissa. Pinseri tunnettiin rotta- ja tallikoirana. Jo vuonna 1881 ”Saksan Koirarotujen Yhdistys” julkaisi seikkaperäisen rotumääritelmän pinseristä.

Yhteys snautseriin on selvä. Ensimmäiseen rotukirjaan on merkitty sekä karkea- että sileäkarvaisia pinsereitä (8 kpl), joista suurin osa on karkeakarvaisen jälkeläisiä (6 kpl). Myös sileäkarvaiset snautserin pennut rekisteröitiin pinsereiksi, mikä vuoden 1923 jälkeen sallittiin vain poikkeustapauksissa. Pinseriin on risteytetty black&tan-terrieriä. On puhuttu myös mm. snautseri-bokseri- ja vinttikoiria-mopsi-risteytyksistä, mutta nämä ovat olettamuksia, joille ei löydy näyttöä.

Toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen rotu oli vähällä kuolla sukupuuttoon. Vuosina 1950-1957 Saksassa ei rekisteröity yhtään pinserin pentua. Pinscher-Schnauzer Klub:n (PSK) silloinen pääjalostusneuvoja Werner Jung onnistui kuitenkin pelastamaan rodun. Hän sai hankittua kaksi pinserinarttua ja kolme kääpiöpinsereistä polveutuvaa uroskoiraa. Linja- ja karsintasiitoksella (14 kertaa) hän onnistui luomaan 60 koiran kannan, josta muiden kasvattajien oli hyvä jatkaa.

Lisäksi Sveitsissä säilyi jonkin verran pippuri-suolan värisiä pinsereitä, joita samoin kuin Sveitsissä tehdyistä pinseri-snautseri-risteytyksistä syntyneitä koiria käytettiin jalostukseen lähinnä Ranskassa yhdessä Jungin koirista polveutuvien koirien kanssa. Ensimmäinen FCI:n (Federation Cynologique Internationale) vahvistama rotumääritelmä on vuodelta 1955 ja se löytyy Suomen Kennelliiton arkistosta.

2.2 Pinseri Suomessa

Suomessa oli joitakin pinsereitä jo 1910-luvulla, mutta varsinaisen kasvatustyön aloittivat Rosapikin ja Munkin kennelit 1960-luvulla puhtaasti tuontikoirilla. Kanta Suomessa pohjautuu Saksasta tuotuihin koiriin. Myöhemmin on tuotu ranskalaisia koiria, joiden taustalta löytyvät myös vanhat sveitsiläislinjat. Koiria on tuotu lisäksi Hollannista, Yhdysvalloista, Tsekeistä, Puolasta, Itävallasta, Sveitsistä, Australiasta ja ennen kaikkea muista Pohjoismaista.

Suomen ensimmäiset pinsarit

Suomen Kennelklubin (SKK) kantakirjaan on rekisteröity kaksi Rehpinscheriä vuonna 1908. Daisy (numero 766 VIII) oli pietarilaisen rouva A. Smirnovan kasvattama ja omistama koira, joka oli syntynyt 30.1.1906. Emän nimi oli Pussi. Rehpinscher numero 1696 oli G. E. Borgin omistama Nette. Se oli tuotettu Saksasta ja palkittu avoimen luokan ensimmäisellä palkinnolla 1908.

SKK:n rotukirjassa IX mainitaan 1913 ensimmäisen kerran rotu Pinscher. Silloin syntyi Bretty (numero 211), jonka omisti helsinkiläinen Ranghild Grenman. Koiran väriyty oli ruskea mustalla manttelilla ja se oli saanut toisen palkinnon avoimessa luokassa. Koiran vanhempia ei tunneta. Saman vuonna oli syntynyt myös helsinkiläisen rouva Helin Arvidsonin omistama Tango von Hohenshaufen (numero 212). Koiran kasvattajaksi tiedetään Hugo Mötsch. Väri oli musta punaruskein merkein. Tämän koiran kaksi edellistä sukupolvea pystytään jo selvittämään.

SKL:n rotukirjassa XIII esiintyy rotumerkintä Saksalainen Pinscheri, Tysk Pinscher, vuosina 1922–1924. Koiria oli neljä, kaksi urosta ja kaksi narttua. Urokset olivat Tomi (5627) sekä Schnogi (4009). Nartuista Lottchen (4010) ja Rita olivat äiti ja tytär. Lottchen sai voittajaluokan ensimmäisen palkinnon.

Kasvatustyö käynnistyy sodan jälkeen

Toisen maailmansodan jälkeen Saksasta oli vaikea löytää pinsereitä. Tohtori Kurkiala löysi pinserin suurella vaivalla saatuaan lopulta yhteyden Werner Jungiin, pinserirodun elvyttäjään. Näin saatiin Suomeen ensimmäinen pinseri, uros Falk vom Stein. Sitä käytettiin luonnollisesti runsaasti jalostukseen, jälkeläisiä kertyi 50.

Koska kasvatustyö oli aluillaan, tarvittiin lisää tuontikoiria. Falk vom Steinin jälkeen Suomen ensimmäiset tuontipinsarit Virra v.d. Birkenheide (1964) sekä Figaro, Fara ja Fay v.d. Birkenheide tulivat rodun kotimaasta Saksasta.

Fayn jälkeläiset vaikuttavat suomalaiseseen pinserikantaan tyttärensä Julian kautta, josta tuli Of Leijliden-kennelin kantanarttu. Figaro menestyi näyttelyissä, ja koiralla on merkitystä myös monen pentueen isänä. Vuonna 1965 Sirkka Kauhanen (myöh. Henriksson-Pasanen) tuotti Suomeen ensimmäisen punaisen pinserin, Cora v. Haingraben-nimisen nartun Saksasta.

Seuraavana vuonna tuotiin muutama musta pinseri, Romy ja Tora v. Nordhang, Dux v. Haingraben, sekä pronssinvärinen Bimbo v. Haingraben, jota käytettiin usean pentueen isänä väristään huolimatta. Pronssi kuului tuohon aikaan vielä hyväksytyihin väreihin. Niin ikään pronssinvärinen vuonna 1967 tuotu Farah v. Haingraben synnytti pari pentuetta.

Koska kanta oli Suomessa pieni, tarvittiin jatkuvasti uutta verta Saksasta. Punaisesta väristä oli tullut vähitellen vallitseva, joten erityisesti mustia pinsereitä kaivattiin lisää. Vuonna 1969 tuotiin musta-ruskeat Arco v. Wäldchen ja sen pentuesisar Asta v. Wäldchen sekä punainen Illo v. Haingraben. Koska jalostusmateriaalia oli vähän, Illon merkitys siitoskoirana muodostui erittäin suureksi. Se on toiminut 16 pentueen isänä. Vuonna 1970 syntyneistä 13 pentueesta yhdeksän oli sen siittämiä. Illo löytyykin lähes jokaisen Suomessa syntyneen pinserin taustalta.

Vuonna 1974 Snautseri-pinsერიkerho päätti tuottaa Saksasta Suomeen kaksi koiraa, nartun ja uroksen. Suomeen saapui 1975 kuitenkin vain punainen Ceda v. Haingraben, josta tuli Ceriinan-kennelin kantanarttu. Ceda synnytti viisi pentuetta, joista kaksi Of Leijliden Normanin kanssa. Näistä toinen oli Ceriinan I-pentue, jolla on ollut merkittävä vaikutus suomalaisessa pinserikasvatuksessa.

Saksasta tuotiin 1979 punainen uros Lord v. Haingraben, jolle kertyi kuusi pentuetta, ja 1980 Saksasta tuotiin musta-ruskeat Assi, Ancora ja Asko v. Warturm. Näistä Asko näkyy vieläkin suomalaisten pinsereiden sukutaulussa Ceriinan Imogenen kanssa saamansa tyttären Astan kautta.

Uutta verta saatiin myös tekemällä astutusmatkoja ennen muuta muihin Pohjoismaihin. Ruotsin karanteenimääräysten vuoksi jotkut mannermaiset koirat viettivät Suomessa jonkin aikaa ja samalla jättivät oman puumerkkinsä suomalaiseen pinserikantaan. Vilax v. Pferdewinkel astui neljä suomalaista pinserinarttua, Waldschatz Quiripizian, Of Leijliden Ulrikan, Of Leijliden Quella-Donnan ja Ceriinan Isadoran.

Suomeen tuotiin 1990-luvulla useita koiria, ja osaa niistä on käytetty jalostukseen. Epäonnistuneita tuontejakin oli, sillä osa koirista osoittautui jalostukseen kelpaamattomiksi. Jotkut koirat tuotiin alun perinkin kotikoiriksi. Koirien tuontia ovat hidastaneet muun muassa muiden maiden puutteelliset terveystutkimukset, esimerkiksi koirien silmiä ei aiemmin tutkittu järjestelmällisesti monessakaan maassa. 2000-luvulla tuontien määrä on kasvanut huomattavasti ja myös Suomesta on viety runsaasti koiria ulkomaille.

Suomessa rekisteröidyt pentueet kenneleittäin 1965 – 2010

Rekisteröidyt pentueet kenneleittäin	1965 1968	1969 1973	1974 1978	1979 1983	1984 1988	1989 1993	1994 1998	1999 2004	2005 2008	2009 2010	YHTEENSA
Of Cranehill	3	1									4
Munkin	4	5		1							10
Rosapik	3	3									6
Dainhiltz	1										1
Paderborner	2	1									3
Yuki	1										1
Kulmakiven		3									3
Kuosman		1									1
Padux		5									5
Malmheim		3									3
Kapun		1									1
Luonnonpuiston		1	1								2
Auretan			4	9	1						14
Of Leijliden			6	11	12	10	13	16	2		70
Cerinan			4	3	9	11	13	10	8	4	58
Kaliffan			2	3							5
Wallaby's				1							1
Waldschatz				1	4	1					6
Dorthonion				1	1	1	1				4
Serenan					2						2
Yarracitta					2	3	3	3	2		13
Appicum					1						1
Cariocan						1					1
Khairuddin						3					3
Black Amiikos						2					2
Prokopos						2					2
Baret						1					1
Zalzoan's						1					1
Upland						2	1		1	2	4
Damaree's						2	1				3
Heraldin						1					1
Aapparevon							2				2
Idaco's							4	3			7
Melusiinan						2	2	2	2		6
Fundora's							2	2	3	1	7
Hampelmann							1				1
Black Kisser's							1				1
Dogiwogin							1	5	8	2	14
Cherpin							3	3	2		8
Julvon							1		1		2
Laatain							2				2
Clefell's							1	5	2	2	8
Waldweg							1	2	1		4
White Linen							1				1
Jagastamm's								1			1
Rowan-Alley's								2	1		3
Sini-Minin								3	8	6	11
Pisadon								1	1	1	2
Cardolan									1	1	1
Hotbobber's									1		1
Pinjoy									2	1	2
Windläufer									2		2
Yespinyes									2		2
Hardly Dangerous										1	1
Megamagee										2	2
Sawonmuan										1	1
Rauhasalmen										1	1
FireBell's										1	1
Yksityishenkilöt	3	26	12	2	3	4		2	6	3	61
YHTEENSA	17	50	29	32	35	45	54	60	56	29	407
TUONNIT	14	2	3	5	5	11	2	5	20	19	86

2.3 Pinseri muissa maissa

Pinsarikanta on vakiintunut rodun kotimaan Saksan lisäksi Pohjoismaissa, Iso-Britanniassa, Itävallassa, Hollannissa ja Tsekin tasavallassa. Lisäksi muualla Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Australiassa on eurooppalaisista koirista polveutuva kanta. Suomalaisyyntyisiä koiria on viety Pohjoismaihin, Saksaan, Hollantiin, Iso-Britanniaan, Yhdysvaltoihin, Tsekkeihin, Venäjälle, Latviaan ja Viroon.

2000-luvulla Suomeen on tuotu runsaasti koiria ulkomailta ja suomalaiset kasvattajat ovat käyneet ulkomailla astutusmatkoilla. Koska nykyään useimmilla kasvattajilla ympäri maailman on omat kotisivut, on yhteistyö ulkomaisten kasvattajien välillä erittäin helppoa, mikäli vain kielitaitoa riittää. Ilmeisesti juuri kielitaidosta johtuen pohjoismaiset ja englanninkielisistä maista tulevat kasvattajat ovat tehneet yhteistyötä erittäin laajasti kansainvälisesti, kun taas keski-eurooppalaiset ovat pääsääntöisesti kanssakäymisessä saman kielialueen kasvattajien kanssa.

Pinsarit ry lähetti lähes kaikkiin alla esiteltyihin maihin syksyllä 2003 postitse kirjeen, jossa kerrottiin pinserien HC-tilanteesta Suomessa ja kysyttiin kyseisten maiden omasta silmätilanteesta. Vastaukset saatiin vain Ruotsista ja Norjasta. Tämän jälkeenkään yhdeltäkään rotujärjestöltä (paitsi Ruotsi ja Norja) ei ole saatu vastauksia yhteydenottoihin. Vaikka yhteistyötä siis kasvattajien välillä kansainvälisesti on paljon, on yhteistyö rotujärjestöjen välillä yhä erittäin kankeaa, lähes olematonta. Ongelmana on, että lukuun ottamatta Suomea, Ruotsia ja Norjaa ei muiden maiden rotujärjestöillä ole joko lainkaan kotisivuja, sivut ovat vain kyseisen maan kielellä tai informaatio sivuilla on hyvin suppeaa. Useassakin maassa tehdään nykyään pinsereiden silmätarkastuksia, mutta tuloksia tai tilastoja ei julkaista, esimerkiksi Saksassa on alettu julkaista terveystutkimustuloksia vasta vuonna 2010.

Viimeiset kymmenen vuotta ovat rodussa olleet erittäin voimakasta kansainvälistymisen aikaa kaikkialla. Seuraavan vuosikymmenen haasteena onkin se, ettei maailmalta enää löydy erillisiä linjoja, vaan käytännössä kaikki pinseripopulaatiot ovat voimakkaalla ulkosiitoksella "sekoitettu" keskenään. Eli vaikka sukusiitosaste on pienentynyt, on todellisena uhkana jatkossa taas sen kasvu sekä tiettyjen suosittujen jalostuskoirien löytyminen useimpien koirien sukutauluista maailmanlaajuisesti. Suomalaiset ja ruotsalaiset koirat ovat korkeatasoisia ja maailmalla haluttuja, joten nykyisin useiden kansainvälisesti menestyneimpien koirien taustalta, missä päin tahansa maailmaa, löytyy jokin pohjoismainen koira.

Myös se tosiasia, että lähes kaikki pinsarit polveutuvat 1950-luvulta samoista Jungin kantakoirista, tekee todella vieraampien linjojen ja tutkitusti terveempien yksilöiden löytämisen maailmalta haasteelliseksi.

Saksa - rodun kotimaa

Rotu oli lähes kuolla sukupuuttoon toisen maailmansodan jälkeen, viimeiset rekisteröinnit olivat vuodelta 1949. Saksan Snautseri- Pinseri kerhon jalostusneuvoja Werner Jung (kennel v.d. Birkenheide) onnistui kuitenkin elvyttämään rodun uudelleen viiden koiran lähtöasetelmasta käyttämällä kahta pinserinarttua ja kolmea isokokoista kääpiöpinseriurosta. Ensimmäinen pentue rekisteröitiin v.1958, ja näistä Jungin koirien jälkeläisistä on käytännössä muodostunut koko maailman tämänhetkinen pinsarikanta. Joissakin maissa kannan laajentamiseen on myös käytetty dobermannia, snautseria, kääpiöpinseriä tai manchesterinterrieriä.

Myös suomalainen pinserikasvatus on lähtenyt liikkeelle Jungin kantakoirien jälkeläisistä 1960-luvulla. Muita merkittäviä saksalaiskenneleitä olivat 1960-luvulla Englesbach, v. Allergrund ja v. Haingraben.

Kaiken kaikkiaan Saksassa (vuoteen 1991 asti Länsi-Saksa) on vuosina 1958–1994 kasvatettu 631 pentuetta 136 eri kennelissä, joista 16:lla on ollut yli kymmenen pentuetta. Alla olevassa taulukossa tähdellä merkityt kennelit ovat myös vuonna 2005 kasvattajaluettelossa mukana.

Saksassa 1958–1994 eniten pentuja tuottaneet kennelit:

Kennel	Toimintavuodet	Pentueita
Haingraben	1964-94*	45
Birkenheide	1958-68	34
Cronsbach	1980-94*	29
Münchhof	1976-94	25
Opferweg	1973-82	17
Weihergraben	1969-81	17
v. Diana	1985-94*	15
Allergrund	1968-82	14
Robinienhof	1986-94*	13
Rodfeld	1978-1994*	13
Siebenburgen	1967-74	12
Haflingern	1986-84*	12
Sidonienhöhe	1964-80	11
Warthügel	1979-88	10
Eldorado	1981-94	10

Lähde: Herbert Hirschfelder, kennel index of German Pinschers 1958-1994

Lisäksi on kahdeksan pienempää kasvattajaa, jotka ovat yhä toiminnassa ja joiden kennelnimi näkyy jo 1958–1994 listalla.

Saksassa 1958–1994 muutamia pentueita tuottaneet kennelit:

Kennel	Toimintavuodet	Pentueita
Dänenberg	1991-93	3
Fürstendal	1991-94	3
v. Kuki	1990-94	5
v. Lilienstein	1986-94	6
Mausegatt	1994	1
Nordkristall	1993-94	2
Pinch-Hit's	1983-86	4
Rottenbuch	1985-94	2
Sahrbachtal	1988-92	5
SantaFee	1993	1

Lähde: Herbert Hirschfelder, kennel index of German Pinschers 1958-1994

Entisen Itä-Saksan alueelle ei tiettävästi ollut jäänyt pinsereitä. Ensimmäiset jalostuskoirat, uros ja narttu, saapuivat Länsi-Saksasta vuonna 1970. Koska kasvattajia oli vain muutamia ja astutusmatkat länsipuolelle olivat hankalia, astutti kennel v. Nordkristall vuonna 1990 black & tan-värisen dobermanninartun Evi von Edeltannen samanvärisellä pinseriuroksella Fips v. Nordkristallilla. Ensimmäisen polven risteytysnarttu Linda v. Nordkristall astutettiin 1990-luvulla rajojen poistuttua neljällä eri uroksella. Näiden yhdistelmien jälkeläisiä on kolmannessa ja neljännessä sukupolvessa jo runsaasti Keski-Euroopan eri kenneleissä. Suomessakin on muutamia koiria, joiden sukutaulusta edellä mainittu dobermanninarttu löytyy viidennestä tai kuudennesta polvesta.

Nykyisin Saksassa toimii noin 50 kasvattajaa, joista noin puolella on ollut useampia pentueita. Pinsereitä rekisteröidään vuosittain noin 200, ja suunta on ollut viime vuosina nouseva. Keskimääräinen pentuekoko on noin 6 pentua eli sama kuin Suomessa.

Noin neljänneksessä (25 %) Saksassa vuosina 2001–2004 rekisteröidyistä pentueista isänä on jokin kymmenestä käytetyimmästä uroksesta, joista useat ovat vielä lähisukulaisia keskenään. Lisäksi lukumääräisesti harvoja tuontiuroksia on käytetty paljon. Eli vaikka Saksassa on suuremmat

rekisteröintiluvut, voi tehollinen populaatiokoko ja geenipoolin monimuotoisuus olla siellä jopa pienempi kuin Suomessa.

Saksassa vuosina 2001–2004 eniten pentueita tuottaneet kennelit

Kennel	Pentueet
v.Robinienhof	11
v.d. Haflingern	9
Duffyco's	8
v. Cronsbach	8
v. Leiselbach	8
v. Blauen Wundern	7
v. Bansow	6
v.d. Rheinebene	6
v. Klosterfels	5
v. Wachthög	5
v Birkenhain	4
v. Nordkristall	4
Pinch-Hit's	3
v. Sternentor	3
v. Graf zu Behringerhausen	3

Lähde: kennel v. Schenkteichin www-sivut

Saksassa vuosina 2005–2010 eniten pentueita tuottaneet kennelit

Kennel	Pentueet
v Appeltal	8
v Bansow	7
v Cronsbach	15
Dark Angels	14
Duffyco's	11
v Lüdertal	8
from Prinzess Pless	11
Ria's Sommerwind's	8
v Schwalmaue	8
v Sommernachtstraum	7
v Sternentor	7
v Unteren Niederrhein	10

Lähde: Zuchtbericht 2005–2010 (www.schoepe-pinscher.de)

Saksassa merkillepantavaa on black&tan-väristen pentujen suhteellisesti suurempi osuus punaisiin verrattuna. Kun Suomessa punaisten ja b&t-väristen pentujen suhdeluku on noin 60/40, tällä vuosituhanella Saksassa tehdyistä yhdistelmistä lähes 80 % on b&t + b&t -yhdistelmiä ja pääosin loputkin yhdistelmät värirosteytyksiä, eli rekisteröidyistä pennuista vain noin 15 % on punaisia.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana Suomeen on tuotu useita koiria Saksasta, mutta jalostukseen niistä on käytetty vain muutamaa. Suomesta on viety Saksaan useita koiria, erityisesti suomalaisuroksia Ceriinan Levis ja Of Leijliden Brave Heart on käytetty Saksassa paljon jalostukseen 2000-luvun taitteessa. Myös Tsekkeihin viety Ceriinan Danilo löytyy tällä hetkellä usean saksalaisen koiran sukutaulusta.

Itävalta

Maassa on tällä hetkellä viitisen pinserikasvattajaa, joista merkittävimpiä ja myös muihin maihin koiria vieneitä kenneleitä ovat Wiener Kindl ja vom Awarenring, joista jälkimmäisestä on tuotu Suomeenkin koira.

Sveitsi

Merkittävin kasvattaja on 2000-luvulla ollut v. Zemp – kennel, joka kuitenkin on nyt lopettanut kasvatus työn. Maassa on myös muutama muu kasvattaja. Suomessa on sveitsiläistaustaisia koiria jalostuskäytössä tällä hetkellä.

Hollanti

Hollannissa on ollut muutamia merkittäviä kenneleitä, joista on tuotu jalostuskoiria sekä Suomeen että Ruotsiin 80- ja 90 luvuilla, esimerkiksi kennel v. Werner Junghof, jonka kasvatteja tai niiden jälkeläisiä on käytännössä ympäri maailmaa. Nykyisin Hollannissa on noin kymmenen kasvattajaa, jotka ovat aktiivisesti 2000-luvulla käyttäneet sekä pohjoismaisia että muualta Keski-Euroopasta tuotuja koiria.

Ranska

Ranskassa on ollut vakaa pinserikanta jo 1950-luvulta. Myös Ranskassa kannan elvyttämiseen on aikoinaan käytetty kääpiöpinsereitä ja pippuri-suolan värisiä snautsereita. Vuosina 1985–1991 Ranskassa rekisteröitiin noin 130 pinseriä vuosittain.

Tällä hetkellä kasvatuksessa lienee olevan aallonpohjavaihe, koska esimerkiksi vuonna 2004 rekisteröitiin vain 30 pentua. 2000-luvun loppua kohden kasvatusta on yhä hiipunut, koska pitempään kasvattaneista (mm. de la Capelliere) osa on lopettanut ja uudet kasvattajat ovat tehneet vain muutamia pentueita. 2011 saadun suullisen tiedonannon mukaan Ranskassa on tällä hetkellä vain noin 5 kasvattajaa, joista osa tehnyt vain yhden pentueen. Ranskasta on vaikeaa tällä hetkellä saada tietoa, koska rotuyhdistyksellä ei ole kotisivuja, eikä kirjallisiin yhteydenottoihin ole vastattu.

Erityisesti juuri kennel de la Capelliere tuotti 1990-luvun alusta paljon koiria, joita on viety runsaasti mm. Yhdysvaltoihin ja muihin maihin. Myös Suomeen on tullut 90-luvulla jalostusuroso kyseisestä kennelistä. Samoin Suomeen on tuotettu materiaalia Jardins de l' Armonial- ja du Bois Aguet-kenneleistä 1990-luvun alussa. Ranskalainen rotutyypin on poikennut huomattavasti pohjoismaisista koirista. Tällä hetkellä myös ranskalaisiin koiriin on käytetty suomalais- tai ruotsalaistaustaisia koiria, joten enää erillisestä kannasta sielläkään ei voida puhua.

Iso-Britannia

Varsinaisesti pinsereiden kasvatusta maassa alkoi vuonna 1979, kun kaksi kääpiöpinserikasvattajaa toi koiria Hollannista v. Werner Junghof- kennelistä. Suomesta on viety muutama koira maahan, mutta englantilaissukuisia koiria ei ole tuotettu Suomeen, osittain johtuen erilaisen rotumäärittelyn ja tyyppin vuoksi. Pinsereiden rekisteröintimäärät ovat olleet tarpeeksi suuria, jotta rotu on saavuttanut brittiläisen rotustatuksen ja rodun edustajat voivat osallistua koiranäyttelyihin.

Espanja ja Italia

Molemmissa maissa on nykyisin muutama pienkasvattaja, jotka ovat aloittaneet kasvatustyön muualta Euroopasta hankituilla koirilla.

Muut Pohjoismaat

Ensimmäinen pinseri saapui Ruotsiin vuonna 1966 kennel Agrettsiin. Ruotsin kantakoirat tuotiin samoista kenneleistä Saksasta (Birkenheide, Haingraben) kuin Suomeenkin. Rekisteröintimäärät ovat noudatelleet Suomen vastaavia lukuja, tosin Ruotsissa oli kasvatuksellinen aallonpohja 1980-luvulla, jolloin kasvatusta lähes lakkasi. Vasta 1990-luvun alussa tuli uusia kasvattajia, jolloin rekisteröinnit nousivat 30–40 yksilöön vuodessa. Vuosituhannen vaihteesta lähtien rekisteröinnit

ovat kasvaneet tasaisesti ja pentuja rekisteröidään nykyään vuosittain lähes tuplasti enemmän kuin Suomessa. Kasvattajia on nykyisin noin 20. Uusia kasvattajia on useita ja he ovat runsaasti tuottaneet jalostuskoiria ulkomailta ja myös ruotsalaisia koiria on käytetty jalostukseen ympäri maailmaa. Merkittäviä ruotsalaisia kenneleitä ovat mm. Lilla Eneby's, Rivendells, Quebec's ja Xitamiz. Edellä mainittujen kenneleiden koiria on sekä useita tuotu Suomeen että käytetty täällä jalostukseen. Erityisesti uros Lilla Enebys Leonardo jälkeläisineen vaikuttaa voimakkaasti Euroopan ja Pohjoismaiden kannassa tällä hetkellä.

Norjassa on ollut pinserikasvatusta 1970-luvun lopulta asti. Kasvattajista pitkäaikaisin on Pinbas-kennel, jonka lisäksi maassa toimii vain muutama muu kasvattaja, mm. Rattenjäger- ja Stallvakten-kennelit. Kantakoirat ovat saksalaisista, ruotsalaisista ja suomalaisista linjoista, myös ranskalaisia koiria on käytetty jalostukseen. Viime vuosina Norjassa on kasvatettu noin 3 pentuetta / vuosi ja saman verran pentuja (eli noin 20 kpl) on vuosittain tuotu lähinnä Ruotsista

Tanskassa, kuten Norjassakin, pinserikasvatus on ollut pienimuotoista. 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa Suomeen tuotiin jalostuskäyttöön muutamia koiria Vedhauge-kennelistä. Myös tanskalaiset koirat polveutuvat samoista keski-eurooppalaisista linjoista kuin muutkin pohjoismaiset koirat. Tällä hetkellä kasvatus on pysähdyksissä eikä maassa ole yhtään pinserikasvattajaa.

Tsekin tasavalta ja Puola

Tsekeissä ja Puolassa pinserikasvatusta on ollut jo ennen toista maailmansotaa, ja kasvatustyö on jatkunut aktiivisena rautaesiripun takana. Näin ollen Tsekin tasavalta ja Puola olivat 2000-luvun alussa niitä harvoja maita, joista saattoi löytyä geeniperimältään hieman erilaista pinserikantaa. Suomeen on tuotu 2000-luvulla molemmista maista muutamia koiria, joita on käytetty jalostukseen. Myös keskieuropalaiset kasvattajat ovat käyttäneet 2000-luvulla runsaasti "itäeurooppalaisia"-koiria, joten erillisestä kannasta ei enää voida puhua. Suomesta on myös viety muutamia koiria Tsekkeihin, erityisesti Ceriinan Danilolla on siellä useita pentueita.

Venäjä, Viro ja Latvia

Venäjällä, Virossa ja Latviassa on pinserikasvatus alkanut 2000-luvulla. Kasvatustyö on aloitettu pohjoismaisilla, keski-eurooppalaisilla ja USA:sta tuoduilla koirilla. Kasvattajia on kymmenkunta, mutta suurin osa on tehnyt vasta muutamia pentueita. Suomesta on viety maihin useita koiria ja suomalaisia uroksia on käytetty jalostukseen.

Yhdysvallat ja Kanada

Ensimmäiset pinserit vietiin uudelle mantereelle 1980-luvulla Saksasta, Hollannista, Ranskasta ja Tsekeistä. Tultaessa 2000-luvulle materiaalia tuotettiin myös muun muassa Australiasta. Suomesta on viety Yhdysvaltoihin useita pinsereitä eri kenneleihin ja Suomeen on tuotu useampia jalostukseen käytettyjä koiria. Yhdysvalloissa aktiivisia pinserikenneleitä on kymmenkunta, joista pitkäaikaisimpia ovat mm. Windamir des Charmettes ja Adel. Koirien tyyppi ja rotumääritelmä eroavat FCI:n rotumääritelmästä.

Australia

Saksalaisesta v. Cronsbach-kennelistä vietiin ensimmäiset pinserit Australiaan vuonna 1989, sen jälkeen materiaalia on viety mm. Ranskasta, Iso-Britanniasta, Belgiasta, Ruotsista ja Norjasta. Aktiivisia kasvattajia on muutamia, mm. Ravenred, Elstenberg, Masterkarn ja Fire Dragons. Erityisesti kennel Kaitler on toiminut kansainvälisesti ja vienyt mm. Ruotsiin useita koiria, joiden kaikkien jälkeläisiä löytyy runsaasti Suomesta. Suomeen on tuotu Australiasta yksi jalostukseen käytetty narttu.

3. Rotujärjestöorganisaatio ja sen historia

Pinserit snautserijärjestössä

Ryhmä snautseriharrastajia kokoontui lokakuussa 1954 tarkoituksenaan perustaa snautserikerho. Perustavassa kokouksessa 11.11.1954 rotupohjaa laajennettiin siten, että mukaan mahtuivat myös pinsarit. Vuonna 1961 pinsarit jätettiin pois, koska pinsereitä, affenpinsereistä puhumattakaan, ei maassa ollut, ja kääpiöpinsereiden omistajat eivät olleet kiinnostuneita yhdistystoiminnasta. Kun pinsarikanta osoitti elpymisen merkkejä, pinsarit otettiin uudelleen mukaan vuonna 1964.

Pinsarikasvattajat ja harrastajat osallistuivat Snautseri-pinsarikerhon toimintaan, kuten näyttelyihin, tottelevaisuuskoulutukseen ja hallitustyöskentelyyn. Jalostuksesta huolehti yhteinen jalostustoimikunta, jossa oli myös pinsariedustusta. Snautseriharrastajat olivat kerhossa enemmistönä, ja vaikka uudistuksia tehtiin mm. kerholehteen, osa pinsariharrastajista katsoi pinsereiden jäävän snautsereiden jalkoihin, ja ryhtyi toimiin oman rotujärjestön aikaansaamiseksi. SSPK halusi kuitenkin edelleen toimia pinsereiden rotujärjestönä. Osa pinsariharrastajista jatkoi entiseen tapaan toimintaansa SSPK:n piirissä.

Ensimmäinen oma rotukerho 1980-luvulla

Pinsarit – Pinscharna ry. perustettiin 1981. Koska rotujärjestöjä sai olla vain yksi, yhdistys ei saanut rotuyhdistyksen asemaa ja toimi siksi paikallisyhdistyksenä. Yhdistykseen kuului sekä pinsari- että kääpiöpinsariharrastajia. Järjestö julkaisi lehteä Pinsarimme, Våra Pinschrar, joka ilmestyi kahdesti vuodessa. Uusi yhdistys toimi aktiivisesti järjestäen rahankeruumyyjäisiä, kesäleirejä, match showta ja muita tapahtumia. Myös jalostukseen kiinnitettiin huomiota ja yhdistyksellä oli jalostustoimikunta. Jäseniä oli noin 200 ja yhdistyksen aktiivinen toimintakausi kesti kymmenisen vuotta. Yhteydenpito Kennelliittoon ja virallinen jalostus- ja näyttelytoiminta hoidettiin SSPK:n kautta ja osa jäsenistä oli myös SSPK:n jäseniä.

Yhteinen snautseri-pinsarikerho

Pinsarit ry:n perustaminen käynnisti Snautseri-pinsarikerhossa keskustelun organisaatiomuutoksesta. Vuonna 1984 kerhon jalostustoimikunta päätettiin muuttaa jalostusneuvostoksi, joka koordinoi rotujen jalostustoimikuntien työtä. Vuodesta 1987 alkaen kaikilla roduilla on ollut oma edustajansa SSPK:n hallituksessa.

Snautseri-pinsarikerhon toiminta muodostui yhteisesti järjestetyistä näyttelyistä, talvipäivistä ja pikkujouluista. SSPK:n hallituksessa oli pinsariharrastajia ja Snautseri-Pinsari -lehdessä pinsereillä oli oma palsta.

Aluksi kääpiöpinsereillä ja pinsereillä oli yhteinen jalostustoimikunta, jossa käsiteltiin kummankin rodun asiat. Vähitellen kummallekin rodulle valittiin omat nimetyt edustajansa toimikuntaan. Jalostustoimikunnat eriytyivät 1997. Pinsarien jalostustoimikunta järjesti vuosittain jalostustarkastuksia, ja sen tehtäviin kuului myös mm. urossuosituksen antaminen kasvattajille.

Vuonna 1997 Snautseri-pinsarikerhosta tuli uusien sääntöjen myötä keskusjärjestö, rotukerhot itsenäistyivät ja varsinainen toiminta keskittyi rotukerhoihin.

Pinsarit ry rotua harrastavaksi yhdistykseksi

Pinsarit ry toimi rotukerhona 1997–2004 ja sai rotua harrastavan yhdistyksen aseman 2005. Yhdistys on Suomen Kennelliiton ja Helsingin kennelpiirin jäsen ja kuuluu yhdistysjäsenenä Suomen Snautseri-pinsarikeskusjärjestöön, jonka hallituksessa sillä on kaksi edustajaa ja heille varajäsenet.

Yhdistystä johtaa kahdeksi vuodeksi valittu hallitus, jonka jäsenistä puolet on vuosittain erovuoroisia. Hallituksen puheenjohtaja valitaan kahdeksi vuodeksi, samoin hallitukselle vastuullinen jalostustoimikunta, jonka jäsenistä puolet on vuosittain erovuoroisia. Jalostustoimikunnan tehtävänä on ohjata ja valvoa jalostustoimintaa sekä edistää rodun terveyttä. Jalostustoimikunnalle on laadittu toimintaohje.

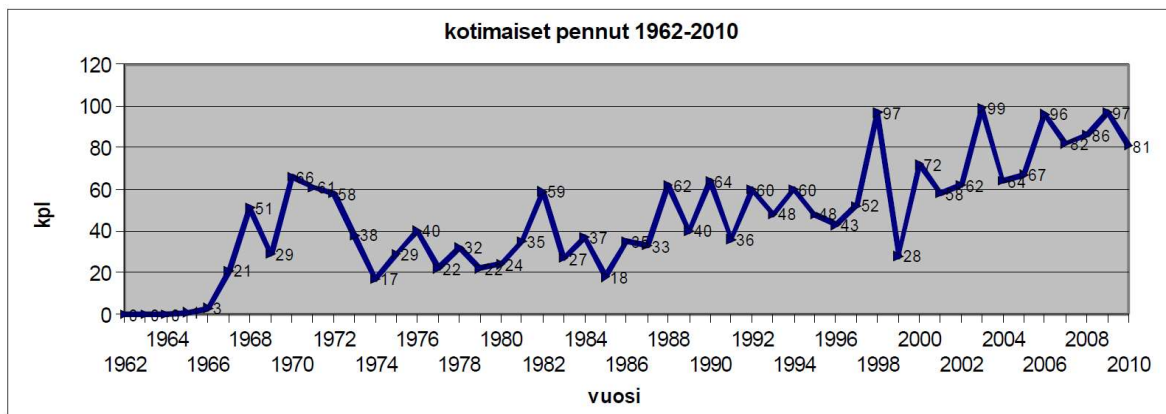
Pinsarit ry:n jäsenmäärä on vakiintunut runsaaseen kahteensataan. Toiminta on keskittynyt sinne, missä suurin osa pinsariharrastajistakin asuu, eli pääkaupunkiseudulle. Virallisten vuosi- ja syyskokousten lisäksi jäsenistölle järjestetään runsaasti toimintaa, mm. kesäleirejä ja kesäpäiviä.

4. Rodun nykytilanne

4.1 Populaation koko ja rakenne

4.1.1 Rekisteröinnit

Pinsereillä on saatavilla rekisteröintitiedot aivan ensimmäisiin tuontikoihin 1960-luvulle asti. Ensimmäinen pentue Suomessa syntyi vuonna 1965. Neljän vuoden sukupolvinä laskettuna pinsereillä on juuri alkanut kolmastoista laskennallinen sukupolvi. Rekisteröintimäärien kehitystä voi tarkastella sekä absoluuttisina määrinä että sukupolvittain. Absoluuttisia määriä tarkastellessa nähdään, että rekisteröintimäärät ovat olleet hitaassa mutta vakaassa kasvussa. Pinseri ei ole muotirotu, ja se näkyy myös siinä, että runsasta pentuvuotta on seurannut yleensä aina hiljaisempi vuosi.

Sukupolvittain eli aina neljän vuoden rekisteröintien yhteismääriä tarkastellen nähdään, että rekisteröintimäärät ovat kuitenkin nousseet tasaisesti 1970-luvun lopulta asti. Tämä on hyvä asia rodun tilannetta ajatellen: vaikka populaatiomme on edelleen erittäin pieni, on kannan koko kuitenkin ollut kasvussa. Suurempi kanta tarjoaa tehokkaammin mahdollisuuksia geneettisen muuntelun ylläpitoon kuin pieni kanta.

Koiria on viime vuosina tuotu ulkomailta huomattavia määriä verrattuna aiempiin vuosiin. Sukupolven 2001–2004 aikana tuontejä tehtiin 5, seuraavan sukupolven eli 2005–2008 jo 15 kpl ja nyt kuluvan sukupolven, 2009–2012 kahden ensimmäisen vuoden aikana tuontejä on rekisteröity jo 19. Vuosien 2006–2010 aikana koiria on eniten tuotu Ruotsista (15). Muita tuontimaita ovat olleet Tsekki (3), Norja (2), Saksa (2), Puola (2), Itävalta (2), USA (2), Latvia (1), Sveitsi (1) ja Australia (1).

4.1.2 Tehollinen populaatiokoko

Tehollinen populaatiokoko määrittää jalostuspohjan laajuutta. Mitä pienempi tehollinen populaatiokoko on, sitä nopeammin sen keskimääräinen sukusiitosaste kasvaa ja geenit homotsygoituvat. Tällöin monia geenejä menetetään populaatiosta, mikä kaventaa jalostuspohjaa peruuttamattomasti. Lisäksi se alentaa populaation vastustuskykyä erilaisia uhkatekijöitä, kuten perinnöllisiä sairauksia, vastaan. Tehollisen populaatiokoon tulisi minimissään olla noin 200 jalostuskoiraa. Jalostuspohjaa voi laajentaa tehokkaasti vain käyttämällä sekä useita uroksia että narttuja.

Pinsereiden tehollinen populaatiokoko on laskettu seuraavalla sivulla olevaan taulukkoon ja kuvaajaan sukupolvittain seuraavalla kaavalla.

$$\text{Tehollinen populaatiokoko (Ne)} = 4 * \text{Nm} * \text{Nf} / (\text{Nm} + \text{Nf})$$

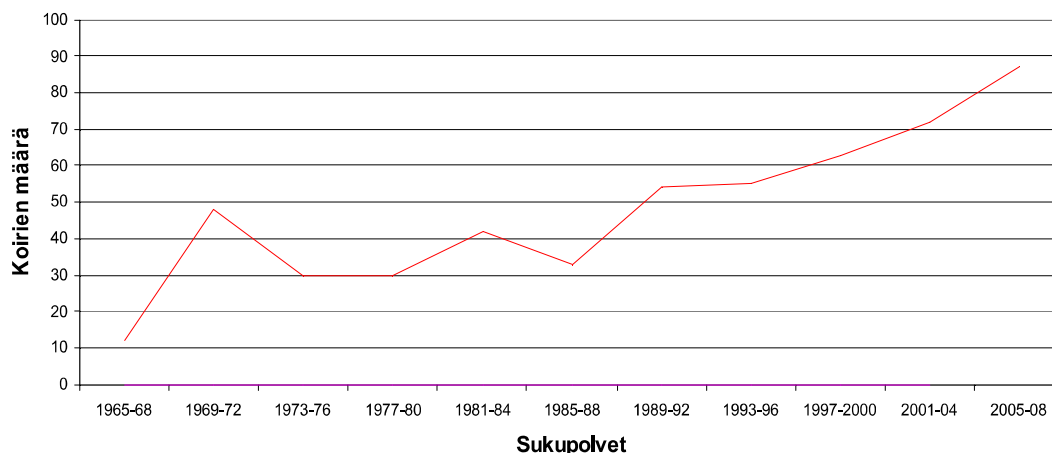
Nm = lisääntyvien urosten määrä, Nf = lisääntyvien narttujen määrä

Tässä laskelmassa uros ja narttu on laskettu lisääntyväksi koiraksi aina yhden kerran neljää vuotta kohden, vaikka sillä olisikin tuona aikana useampia pentueita, koska saman koiran käyttö useampaan kertaan ei kasvata tehollista populaatiokokoa.

Sukupolvittain tarkasteltuna tehollinen populaatiokokomme on toki kasvanut 1960-luvulta nykypäivään, mutta se on edelleen todella pieni. Viimeisimmässäkkin sukupolvessamme, 2005–2008, tehollinen populaatiokoko on 87 koiraa.

Lisäksi on syytä korostaa, että tällä kaavalla laskettu tehollinen populaatiokoko on ylioptimistinen arvio, sillä tämä menetelmä antaa realistisen kuvan vain ideaalin populaation tehollisesta koosta. Ideaalissa populaatiossa kaikilla yksilöillä on mahdollisuus pariutua keskenään (ei valintaa, satunnaisparitus) ja niillä suunnilleen sama määrä jälkeläisiä. Käytetyssä kaavassa ei myöskään oteta huomioon jalostukseen käytettyjen koirien keskinäisiä sukulaisuussuhteita. Koirien ollessa läheisiä sukulaisia tehollinen populaatiokoko on todellisuudessa huomattavasti pienempi kuin kaava antaa olettaa.

Tehollinen populaatio sukupolvittain 1965-2008

Lähde: Pinserit ry, jalostustoimikunta

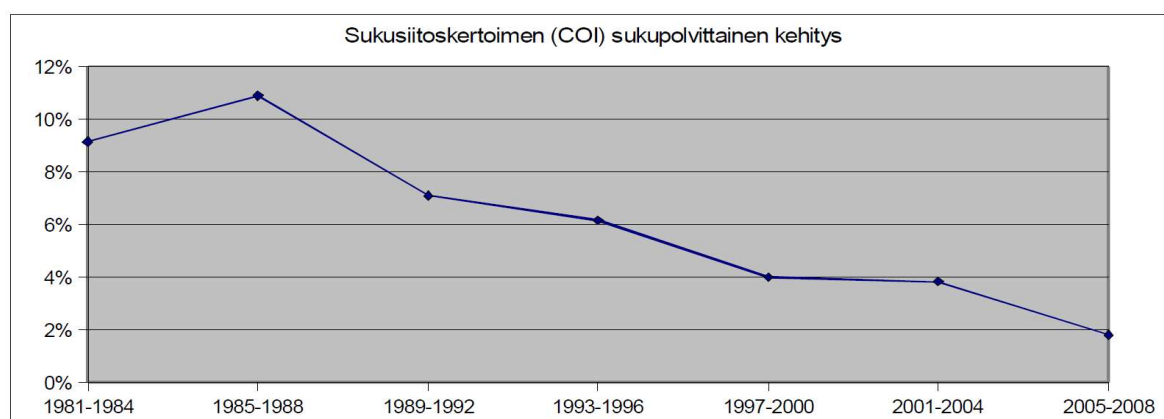
Tehollinen populaatiokoko 1965-2008			
Sukupolvi	Urokset	Nartut	Tehollinen populaatio
1965-68		4	12
1969-72		19	33
1973-76		14	17
1977-80		14	16
1981-84		19	24
1985-88		17	16
1989-92		25	29
1993-96		25	30
1997-2000		32	31
2001-04		35	37
2005-08		43	44

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta

4.1.3 Sukusiitosasteen kehitys

Sukusiitosaste kuvaa koiran perimässä sellaisten geeniparien osuuden, jotka ovat peräisin samalta esivanhemmalta. Sukusiitosaste lasketaan jakamalla vanhempien sukulaisuussuhde kahdella. Pennun sukusiitosaste ei riipu sen vanhempien sukusiitosasteesta vaan siitä, ovatko sen vanhemmat keskenään sukua. Haitallisen sukusiitoksen rajana voidaan pitää noin 10 % yksittäiselle koiralle, ja yleinen suositus on, ettei sukusiitosaste olisi viidellä polvella laskettuna yli 6,25 %, mikä tarkoittaa serkusparitusta. Populaation sukusiitosaste saisi nousta korkeintaan 1 %:n sukupolven aikana (4 vuotta).

Pinsarikannan sukusiitosaste on kehittynyt pienestä populaatiosta huolimatta myönteisesti. Kannan sukusiitosaste on laskenut alkuaikojen jopa lähes 20 prosentista vuosikymmen vuosikymmeneltä. Viidellä polvella laskettuna se on ollut 6 % jo sukupolvessa 1993–1996 ja alittanut 4 % kolmessa viimeisimmässä sukupolvessa. Yksittäisten vuosien sisällä on toki joitakin pentueita, jotka ylittävät tämän rajan. Näiden pentueiden vaikutus kantaan riippuu siitä, käytetäänkö niitä jalostukseen.

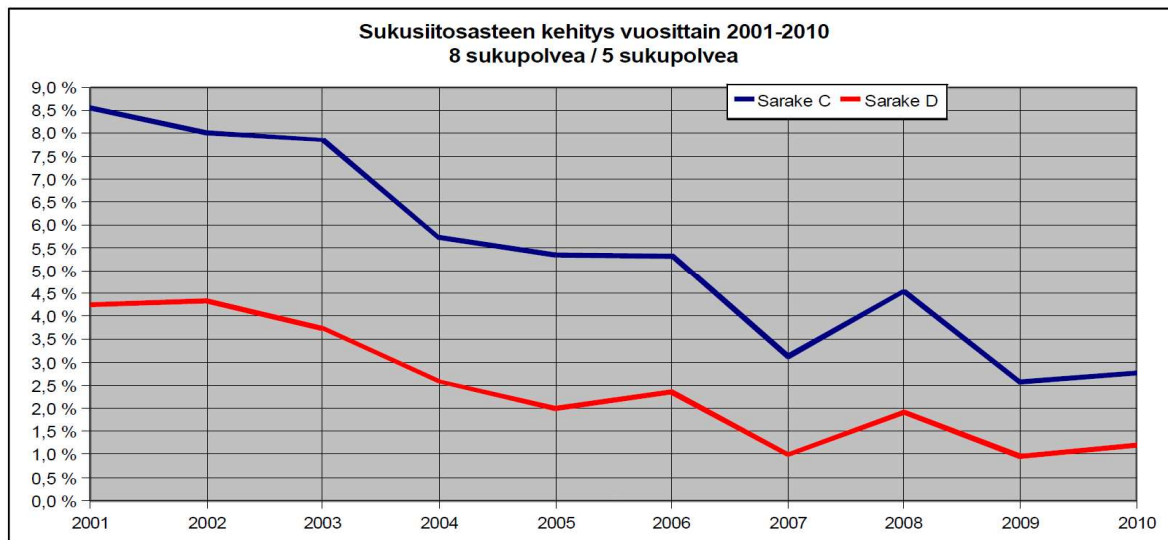

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta

Tilanne kuitenkin muuttuu, kun sukusiitosaste lasketaan useammalla kuin viidellä sukupolvella. Seuraavalla sivulla olevassa kuvaajassa on rinnakkain Kennelliiton KoiraNetistä kerätyt sukusiitoskertoimet 5 polvella sekä yksityisestä pinsaritietokannasta kerätyt sukusiitoskertoimet 8 polvella.

Sukusiitosasteen kehitystrendi on ollut laskusuunnassa 1980-luvulta lähtien, mutta se on lähtenyt nousuun taas viimeisimpinä vuosina. Sukupolven 2005–2008 kahdeksan polven sukusiitoskerroin on pienempi kuin edellisen sukupolven (2001–2004), mutta on taas viimeisimpinä vuosina (2009–

2010) ollut hienoisessa nousussa. On myös huomattava, kuinka suuri ero on viidellä ja kahdeksalla polvella lasketuilla sukusiitokertoimilla. Tässä erityisesti näkyy tuontikoirien vaikutus: niillä on yleensä muutama polvi ulkomaisia koiria sukutauluissa, mutta hieman pidemmältä löytyy usein suomalaisia vanhoja linjoja. Jalostusyhdistelmiä suunniteltaessa olisi erityisesti huomioitava, ettei 8 polven sukusiitoskerroin olisi kovin korkea, vaikka 5 polven kerroin yhdistelmällä näyttäisi pieneltä.

Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-jalostustietokanta

Sukusiitoksen aiheuttamista ongelmista suurin on mahdollisten resessiivisten sairausgeenien nopea ilmeneminen kannassa. Heterogeenisessä populaatiossa nämä väistyvät geenit jäävät dominoivien terveiden geenien alle, eivätkä näy yksilön ilmiössä. Sukusiitos itsessään ei aiheuta sairauksia, vaan homotsygotia-asteen lisääntyessä se tuo esiin nämä resessiiviset perintötekijät, joita jokaisessa terveessäkin yksilössä on. Sukusiitosasteen kohotessa nämä kahdentuneina haitalliset geenit pääsevät runsastumaan kannassa, eikä niitä aina enää voida poistaa, jos geenin normaali, terve ilmenemismuoto on harvinaistunut.

Yksilölle haitallisena korkeana sukusiitosasteena pidetään yleisesti 10 %. Viimeisimmässä sukupolvessa pinsereiden sukusiitosaste on sekä 5 että 8 sukupolvella rajan alapuolella, mutta tässä mahdollisesti vaikuttaa viime vuosien suuret tuontikoirien määrät. Suljetun kannan sukusiitosaste kasvaa sukupolvi toisensa jälkeen, ja ilmiö näkyy aineistossa, jos se on tarpeeksi täydellinen. Maksimisuositusraja sukusiitosasteen nousulle sukupolvea kohden (pinsereillä 4 vuotta) on 1 %.

4.1.4 Jalostuspohja

Jalostuspohjaa on tarkasteltu erittäin seikkaperäisesti tavoiteohjelmassa 2007–2012. Vuonna 2011 tehdyssä päivityksessä jalostuspohjaa tarkastellaan listauksilla, jotka ovat suppeammat mutta jatkossa vertailukelpoiset seuraavan tavoiteohjelman mallin kanssa, ja myös hieman helpollisempia ja kuvaavat kannan tämänhetkistä tilaa. Tavoiteohjelmassa 2007–2012 oli varsin kattavasti esitelty joidenkin koirien suuri vaikutus kantaan.

Yksittäisen jalostuskoiran liikakäytön rajana pidetään 5 % sukupolven (4 vuotta) pentutuotannosta.

Urokset

Seuraavan sivun taulukosta nähdään, että yksittäisten urosten liikakäyttö on ollut todella suurta 1980-luvun lopulla ja jälleen 1990-luvun puolivälissä. Sukupolvessa 1985–1988 kahdeksan urosta muodostaa lähes 80 % koko sukupolven pentutuotannosta, ja sukupolvessa 1993–1996 yhdeksän

urosta vastaavasti lähes 60 %. Sukupolvissa 1997–2000 ja 2001–2004 viiden prosentin suositusraja on ylittynyt enää niukasti, mutta kummassakin polvessa 4-5 urosta muodostaa silti noin kolmanneksen koko sukupolven pentutuotannosta.

Viimeisimmässä sukupolvessa (2005–2008) neljä urosta vastaa neljänneksestä jakson pentutuotannosta. Suuntaus on hitaasti parempaan päin. Osaltaan se johtunee vuosittaisen pentumäärän kasvusta, mutta osaltaan varmasti myös ns. kestävämmästä jalostussuunnittelusta. Taulukkoa tarkemmin tarkastelemalla tosin nähdään, että samojen urosten liikkakäyttöä on esiintynyt peräkkäisissä sukupolvissa ja että monet uroksista ovat toisilleen läheistä sukua.

Käytetyimmät* urokset sukupolvittain

Uros	Pentueita	Pentuja	Koko sukupolvi	Osuus sukupolvesta
Sukupolvi 1985 – 1988				
VILAX V. PFERDEWINKEL	4	25		17%
YARRACITTA YENCCADANCER	2	18		12%
WALLABY'S AQUILA	4	18		12%
CERIINAN MOSES	2	13		9%
OF LEIJLIDEN QVICK-STEP	2	12		8%
CERIINAN IGAROS	2	11		7%
DORTHONION DENETHOR	1	8		5%
MUNKIN RASMUS	1	8		5%
YHTEENSÄ	18	113	148	76%
1989 – 1992				
CERIINAN TONY	2	16		8%
OF LEIJLIDEN LEONARDO	2	15		8%
VEDHAUGE KIVI	3	13		7%
QUINO V. HAINGRABEN	2	10		5%
CERIINAN SANDOR	2	10		5%
OF LEIJLIDEN GREGORY	2	10		5%
YHTEENSÄ	13	74	200	37%
1993 – 1996				
DORTHONION CASTAMIR-COIRE	3	19		10%
OF LEIJLIDEN ERNO	4	15		8%
VEDHAUGE KIVI	3	14		7%
CERIINAN TONY	2	13		7%
CERIINAN HARRIS	2	11		6%
INOX DE LA CAPELLIERE	3	11		6%
CERIINAN YO-YO	1	11		6%
OF LEIJLIDEN HARPER	1	10		5%
CERIINAN CAROLUS	2	10		5%
YHTEENSÄ	21	114	199	57%
1997 – 2000				
CERIINAN CAROLUS	3	23		9%
HERALDIN BENJAMIN	3	17		7%
OF LEIJLIDEN TWIST AND FLIRT	2	17		7%
CERIINAN LARRY	3	13		5%
YHTEENSÄ	11	70	249	28%
2001 – 2004				
OF LEIJLIDEN HERTZMAN	3	23		8%
LAATAIN BARON	4	19		7%
FUNDORA'S CHARMAT	2	15		5%
CERIINAN XEROX	2	15		5%
LILLA ENEBYS VICTORY FOR CERIINAN 2	1	15		5%
YHTEENSÄ	13	87	283	31%
2005 – 2008				
PACCO VOM AWARENRING	4	25		7,55%
ARON ARMING HARMONY STAR	4	21		6,34%
LAATAIN AMICOS	2	17		5,14%
SINI-MININ BIG BOY	2	17		5,14%
YHTEENSÄ	12	80	336	24%

*) Pentujen osuus vähintään 5 % sukupolven rekisteröinneistä. Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-tietokanta.

Sukupolvittain käytetyimpien urosten välisiä sukulaisuuksia:

Isä	Poika	Pojanpoika	Pojanpojanpoika
Ceriinan Tony	Ceriinan Carolus	Ceriinan Larry	
		Laatain Baron	Sini-Minin Big Boy
Ceriinan Harris	Of Leijliden Twist And Flirt		
Vedhaug Kivi	Of Leijliden Harper		
Ceriinan Yo-Yo	Heraldin Benjamin		
Dorthonion Denethor	Of Leijliden Erno		

Viimeisten 15 vuoden aikana (1996–2010) on jalostukseen käytetty yhteensä 115 eri urosta. Näistä 28 on tuottanut noin puolet koko ajanjakson pennuista. Alla taulukossa on 15 käytetyintä urosta.

Viimeisen 15 vuoden (1996–2010) aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 urosta

#	Uros	Synt.	Omat pennut (kokonaism.)		% 15 vuoden pentutuotosta
			Pentuetta	Pentua	
1	LILLA ENEBYS VICTORY FOR CERIINAN (Kaitler Invoking Charm - Lilla Enebys Quiz)	2002	4	30	2,77 %
2	SINI-MININ DON HUAN (Duffycos Nelson Sini-Minin Bisse)	2005	4	30	2,77 %
3	LAATAIN AMICOS (Ceriinan Lysti - Ceriinan Jilla)	1997	3	27	2,49 %
4	PACCO VOM AWARENRING (Ferro v Dörmlé - Esther v Awarenring)	2006	4	25	2,31 %
5	CAMARO CAMUS DW HARMONY STAR (Drym Pinscher KingBlack - Riana Rhapsody Rozarka)	2006	4	25	2,31 %
6	CERIINAN CAROLUS (Ceriinan Tony - Ceriinan Yenina)	1991	5	33	2,12 %
7	CERIINAN ARNOLD (Gribbans Arno - Ceriinan Tanya)	2001	3	23	2,12 %
8	OF LEIJLIDEN HERTZMAN (Julivon Zorro - Of Leijliden Be My Best)	2001	3	23	2,12 %
9	CLEFELL'S GENTLEMAN (Fundora's Charmat - Idaco's Filly Fiona)	2001	3	23	2,12 %
10	SINI-MININ BIG BOY (Laatain Baron - Melusiinan Examelia)	2003	3	23	2,12 %
11	ARON ARMING HARMONY STAR (Bady Darling z Cyklonu Silesia - Riana Rhapsody Rozarka)	2003	5	22	2,03 %
12	FUNDORA'S CHARMAT (Ceriinan Levis - Of Leijliden Pandora)	1998	3	21	1,94 %
13	OF LEIJLIDEN NOSPEED LIMITS (Vedhaug Kivi - Waldschatz Ramaschee)	1993	3	21	1,94 %
14	LAATAIN BARON (Ceriinan Carolus - Ceriinan Jilla)	1998	5	20	1,85 %
15	CERIINAN IVAR (Lilla Enebys Leonardo - Ceriinan Dahlia)	2005	3	19	1,75 %
YHTEENSÄ			55	365	32,76 %
15v aikana yhteensä 115 urosta. 28 urosta on tuottanut puolet koko ajanjakson pentumäärästä.					

15v ajalta käytetyimpien urosten välisiä sukulaisuuksia:

Isä Ceriinan Carolus **Poika** Laatain Baron **Pojanpoika** Sini-Minin Big Boy

Sama Emä

Camaro Camus DW Harmony Star & Aron Arming Harmony Star (e.Riana Rhapsody Rozarka)
Laatain Amicos & Laatain Baron (e. Ceriinan Jilla)

Vertailun vuoksi alla taulukko käytetyimmistä uroksista edellisestä jalostuksen tavoiteohjelmasta 2005–2011.

Kannassa eniten vaikuttavat urokset* 1985 - 5/2005							
Uros	Syntynyt	Pentueita	Pentuja	%	2.polvessa	Yhteensä	
1 CERIIAN CAROLUS	1991	5	33	3.3%	99	132	
2 VILAX V. PFERDEWINKEL	1986	4	25	2.5%	70	95	
3 CERIIAN TONY	1988	4	29	2.9%	64	93	
4 CERIIAN LARRY	1995	4	14	1.4%	74	88	
5 OF LEIJLIDEN ERNO	1988	7	30	3.0%	57	87	
6 HERALDIN BENJAMIN	1993	4	22	2.2%	61	83	
7 VEDHAUGE KIVI	1988	6	27	2.7%	46	73	
8 INOX DE LA CAPELLIERE	1993	4	17	1.7%	55	72	
9 CERIIAN MOSES	1985	3	17	1.7%	51	68	
10 CERIIAN HARRIS	1993	4	21	2.1%	42	63	
11 DORTONION CASTAMIR-COIRE	1989	4	28	2.8%	26	54	
12 JULIVON ZORRO	1996	1	10	1.0%	41	51	
13 OF LEIJLIDEN LEX VILAX	1988	1	5	0.5%	45	50	
14 OF LEIJLIDEN TWIST AND FLIRT	1995	2	17	1.7%	32	49	
15 CERIIAN LYSTI	1995	2	9	0.9%	36	45	
16 CERIIAN RENE	1986	2	12	1.2%	29	41	
17 CERIIAN FRODO	1992	4	18	1.8%	22	40	
18 QUINO V. HAINGRABEN	1988	2	10	1.0%	29	39	
19 CERIIAN GERRY	1993	2	15	1.5%	23	38	
20 DAMAREES COYOTE	1995	2	15	1.5%	23	38	
21 OF LEIJLIDEN HARPER	1991	2	20	2.0%	18	38	
22 CERIIAN BUSTER	1990	1	5	0.5%	32	37	
23 YARRACITTA YENCCADANCER	1986	2	18	1.8%	19	37	
24 CERIIAN YO-YO	1989	1	11	1.1%	25	36	
25 KHAIREDDIN LAUFFEUER	1989	2	6	0.6%	29	35	
26 GRIBBANS ARNO	1998	1	8	0.8%	26	34	
27 CERIIAN RAYMOND	1986	1	9	0.9%	25	34	
28 LAATAIN AMICOS	1997	3	27	2.7%	6	33	
29 YARRACITTA RETICCARUDOLF	1990	2	6	0.6%	26	32	
30 OF LEIJLIDEN LEX ARCHIBALD	1988	1	5	0.5%	26	31	
31 CERIIAN DW RUBENS	1997	3	16	1.6%	15	31	
32 CERIIAN LEVIS	1995	1	5	0.5%	25	30	
Yhteensä		87	510	51.7%	n.a.	n.a.	
Koko jakso	Uroksia 92	168	987	100%	n.a.	n.a.	

*Urokset, joilla vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa. Lähde: KoiraNet-tietokanta

Nartut

Jalostukseen käytettyjen narttujen osalta on havaittavissa samanlainen kehitys kuin urostenkin osalta, eli pieni osa nartuista on tuottanut suuren osan pennuista. Sukupolvessa 1985–1988 kuusi käytetyintä narttua vastasivat 75 prosentista koko sukupolven pentutuotannosta, eli kolme neljästä pennusta oli näiden narttujen jälkeläinen. Narttujen käyttö oli hieman vähemmän keskittyynyttä 1980–1990-luvun vaihteessa, mutta tiivistyi taas kahdessa seuraavassa polvessa. Sen sijaan sukupolvessa 2001–2004 narttujen käyttö on ollut tasaisempaa. Kaksi narttua muodostaa 14 % koko sukupolven pentutuotannosta. Sukupolvessa 2005–2008 kolme narttua vastaa 16 % sukupolven pentutuotannosta. Kuten uroksillakin, myös nartuilla suuntaus on tasaisempaan käyttöön.

Käytetyimmät* nartut sukupolvittain

Narttu	Pentueita	Pentuja	Koko sukupolvi	Osuus sukupolvesta
Sukupolvi				
1985-1988				
OF LEIJLIDEN QUELLA-DONNA	3	29		20%
ASTA	3	21		14%
WALDSCHATZ PIQUIRIZIA	2	18		12%
WALDSCHATZ RAMASCHEE	2	16		11%
CERIINAN KRISTAL	3	13		9%
OF LEIJLIDEN SASTANJA SUE	2	11		7%
YHTEENSÄ	15	108	148	73%
1989-1992				
WALDSCHATZ RAMASCHEE	2	13		7%
QUENCY V. HAINGRABEN	3	12		6%
CERIINAN UNRAMARI	2	12		6%
OF LEIJLIDEN ULRIKA	2	11		6%
CERIINAN YENINA	2	11		6%
BLACK AMIIKOS FERNANDA FARA	1	10		5%
YHTEENSÄ	12	69	200	35%
1993-1996				
QUEENNIE VON WERNER JUNGHOF	2	14		7%
CERIINAN INDIRA	2	12		6%
OF LEIJLIDEN ISADORA	2	12		6%
CERIINAN UNRAMARI	2	11		6%
OF LEIJLIDEN QUELLA AMBER	1	11		6%
CERIINAN DUCESSA	2	11		6%
OF LEIJLIDEN I-HANNE	1	10		5%
YHTEENSÄ	12	81	199	41%
1997-2000				
DAMAREES CARINA	3	25		10%
HAMPELMANN HELOISE	2	16		6%
CERIINAN JILLA	2	16		6%
NIGHTFALL	3	15		6%
ADEL DARK DIAMETTE	2	15		6%
CERIINAN NICOLA	3	14		6%
OF LEIJLIDEN PRIMA DONNA	2	12		5%
OF LEIJLIDEN PANDORA	3	12		5%
YHTEENSÄ	20	125	249	50%
2001-2004				
OF LEIJLIDEN DADDY'S GIRL	3	26		9%
CERIINAN TANITA	2	15		5%
YHTEENSÄ	5	41	283	14%
2005-2008				
DOGIWOGIN CARKKI	2	19		6%
IDACO'S ISABELLA	3	18		5%
CERIINAN YATZY DW	3	17		5%
YHTEENSÄ	8	54	331	16%

*) Pentujen osuus vähintään 5% sukupolven rekisteröinneistä. Lähde: Suomen Kennelliitto, KoiraNet-tietokanta.

Sukupolvittain käytetyimpien narttujen välisiä sukulaisuuksia:

Emä	Tytär	Tyttären tytär
Of Leijliden Quella-Donna	Of Leijliden Ulrika	Black Amiikos Fernanda Fara
	Of Leijliden Quella Amber	
Asta	Ceriinan Unramari	Ceriinan Ducessa
Quency v Haingraben	Of Leijliden Isadora	
	Of Leijliden I-Hanne	
Queennie v Werner Junghof	Ceriinan Jilla	
	Ceriinan Gipsy (ei listalla)	Ceriinan Yatzy DW
Ceriinan Indira	Ceriinan Nicola	
Nightfall	Of Leijliden Daddy's Girl	
Adel Dark Diamette	Ceriinan Tanita	

Viimeisten 15 vuoden aikana (1996–2010) on jalostukseen käytetty yhteensä 122 eri narttua. Näistä seuraavassa listauksessa olevat 15 käytetyintä narttua vastaavat lähes kolmanneksestä ajanjakson pentutuotannosta.

Viimeisen 15 vuoden (1996-2010) aikana jalostukseen runsaimmin käytetyt 15 narttua					
#	Narttu	Synt.	Omat pennut (kokonaismäärä)		% 15 vuoden pentutuotosta
			Pentuetta	Pentua	
1	DAMAREES CARINA (Inox de la Capelliere - Of Leijliden Gilda Dark)	1995	4	30	2,77 %
2	OF LEIJLIDEN PRIMA DONNA (Heraldin Benjamin - Of Leijliden Laterne)	1994	4	28	2,58 %
3	OF LEIJLIDEN DADDY'S GIRL (Ceriinan Larry - Nightfall)	1999	3	26	2,40 %
4	CERIINAN YATZY DW (Ceriinan Carolus - Ceriinan Gipsy)	2000	4	24	2,21 %
5	HAMPELMANN HELOISE (Ceriinan Gerry - Upland Betty Boop)	1996	3	23	2,12 %
6	ADEL DARK DIAMETTE (Calypso Danilo Bohemia - Dutchess wd Vogelweide)	1996	3	20	1,85 %
7	DOGIWOGIN CARKKI (Ceriinan Castor DW - Dogiwogin Amaryllis)	2003	2	19	1,75 %
8	SINI-MININ BISSE (Laatain Baron - Melusiinan Examelia)	2003	4	19	1,75 %
9	CERIINAN ADELE (Gribbans Amo - Ceriinan Tanya)	2001	2	19	1,75 %
10	CERIINAN TANITA (Ceriinan Carolus - Adel Dark Diamette)	1998	3	18	1,66 %
11	IDACO'S ISABELLA (Ceriinan Jerry - Idaco's Everlyn Brown)	2003	3	18	1,66 %
12	DOGIWOGIN DEAR DIVA (Ceriinan DW Rubens - Ceriinan Yatzy DW)	2004	2	17	1,57 %
13	OF LEIJLIDEN PIA PARANT (Of Leijliden Hertzman - Of Leijliden Julia)	2004	2	16	1,48 %
14	CERIINAN JILLA (Ceriinan Raymond - Queenie v Wemer Junghof)	1994	2	16	1,48 %
15	LILLA ENEBYS DREAM FOR SINI-MININ (Zlatan Zhen Igniculus - Lilla Enebys Ämaja)	2006	2	16	1,48 %
YHTEENSÄ			43	309	28,51 %
AJANJAKSOLLA					100%

Lähde: Koiranet, Jalostukseen käytetyt nartut 1996-2010

15v ajalta käytetyimpien narttujen välisiä sukulaisuuksia:

Emä

Ceriinan Yatzy DW
Adel Dark Diamette

Tytär

Dogiwogin Dear Diva
Ceriinan Tanita

Sama isä

Ceriinan Yatzy DW & Ceriinan Tanita (i. Ceriinan Carolus)

Kannassa eniten vaikuttavat nartut* 1985-5/2005							
Narttu	Syntynyt	Pentueita	Pentuja	%	2. polvessa	Yhteensä	
1 WALDSCHATZ RAMASCHEE	1986	6	33	3%	113	146	
2 CERIINAN UNRAMARI	1988	4	23	2%	86	109	
3 OF LEIJLIDEN PRIMA DONNA	1994	4	28	3%	54	82	
4 DAMAREES CARINA	1995	4	30	3%	49	79	
5 CERIINAN YENINA	1989	3	19	2%	53	72	
6 QUEENNIE VON WERNER JUNGHOF	1991	2	14	1%	57	71	
7 QUENCY V. HAINGRABEN	1988	5	18	2%	48	66	
8 ADEL DARK DIAMETTE	1996	3	20	2%	46	66	
9 NIGHTFALL	1995	3	15	2%	50	65	
10 CERIINAN JILLA	1994	2	16	2%	47	63	
11 OF LEIJLIDEN GILDA DARK	1990	3	16	2%	45	61	
12 OF LEIJLIDEN LATERNE	1988	2	12	1%	44	56	
13 CERIINAN NICOLA	1995	3	14	1%	38	52	
14 OF LEIJLIDEN BE MY BEST	1998	1	10	1%	41	51	
15 CERIINAN SANDRA	1987	1	5	1%	45	50	
16 IDACO'S CINNIE THE POOH	1994	2	5	1%	36	41	
17 MELUSIINAN EXAMELIA	1997	3	14	1%	27	41	
18 OF LEIJLIDEN PANDORA	1994	4	16	2%	25	41	
19 HAMPELMANN HELOISE	1996	3	23	2%	16	39	
20 CERIINAN NEFER-NEFER	1985	1	7	1%	31	38	
21 CERIINAN GIPSY	1993	2	12	1%	25	37	
22 OF LEIJLIDEN QUELLA AMBER	1990	1	11	1%	25	36	
23 CERIINAN DUCessa	1992	2	11	1%	24	35	
24 CERIINAN TANYA	1998	1	8	1%	26	34	
25 CERIINAN INDIRA	1993	3	13	1%	20	33	
26 OF LEIJLIDEN ULRIKA	1986	3	14	1%	18	32	
27 UPLAND BETTY BOOP	1993	1	8	1%	23	31	
28 LILIEFIX	1992	2	11	1%	19	30	
Yhteensä		74	426	43%	n.a.	n.a.	
Koko jakso	Narttuja 102	170	985	100%	n.a.	n.a.	

*Nartut, joilla vähintään 30 jälkeläistä kahdessa polvessa. Lähde: KoiraNet-tietokanta

4.1.5 Pinseri-snautseriristeytys

Rodun pienen populaatiokoon vuoksi muutamat kasvattajat (kennelit Yarracitta, Dorthonion ja Waldschatz) alkoivat 1990-luvun alkupuolella suunnitella kannan laajennusta roturisteytysten avulla. Samoihin aikoihin Saksassa (entisessä Itä-Saksassa) toteutettiin risteytys dobermann-nartulla Evi vd Edeltanne.

Jo 1950–1960 luvuilla Ranskassa on toteutettu joitakin pinseri-snautseri-risteytyksiä, mutta näistä on saatavissa varsin niukasti tietoa. Näitä risteytyskoiria löytyy satunnaisesti joistakin sukutauluista, mm. Dorthonion C-pentueen isän ranskalaisen Saab du Bois Aguetin takaa. Ajatuksen eteenpäin saaminen kesti joitakin vuosia, kunnes vuonna 1996 Suomen Kennelliitto rotujärjestön puollon mukaisesti hyväksyi risteytys suunnitelman, joka sisälsi neljä pinseri-snautseriristeytystä. Lupa myönnettiin kenneleille Dorthonion ja Yarracitta.

Tähän mennessä (helmikuu 2011) ensimmäisen polven risteytysyhdistelmiä on toteutettu kolme (Yarracitta P: Yarracitta Reticcarudolf – Argenta's Pollyanna, Yarracitta O: Balthasar v Achterplätzchen – Yarracitta Ipanapapanetta ja Yarracitta U: Ceriinan Gilbert – Ankor Kurazh Eparhia). Toistaiseksi risteytyslinja on edennyt aleneviin polviin vain Yarracitta O- pentueen nartusta Yarracitta Oiolenkaunokki. Toisen polven yhdistelmiä on 2 ja kolmannen polven sekä neljännen polven yhdistelmiä on 4.

Risteytyspentueet

1. sukupolvi

a. Yarracitta P-pentue 6.9.1997
Isä: Yarracitta Reticcarudolf (punainen pinseri)
Emä: Argenta's Pollyanna (p&s snautseri)
2 pentua (2+0)
Karvanlaatu: pitkä ja karkea
Väri: "punainen" (kantavat riistanväriä)
Molemmilla valitettavasti kivesvika, ei käytetty jalostukseen.

b. Yarracitta O-pentue 24.5.1998
Isä: Balthasar v. Achterplätzchen (p&s snautseri)
Emä: Yarracitta Ipanapapanetta (punainen pinseri)
8 pentua (4+4)
Karvanlaatu: 7 pitkäkarvaista, 1 lyhytkarvainen
Väri: 3 "punaista" (kantavat riistanväriä), 5 tumman riistanväristä

c. Yarracitta U-pentue 4.12.2010
Isä: Ceriinan Gilbert (black and tan pinseri)
Emä: Ankor Kurazh Eparhia (pippuri-suola snautseri)
5 pentua (5+0)
Karvalaatu: pitkä ja karkea
Väri: riistanvärisiä

Yhteenveto 1-sukupolvi: 3 pentuetta = yhteensä 15 koiraa
Karvanlaatu: 14 pitkäkarvaista, 1 lyhytkarvainen
Väri: 5 kpl "punaisia", 10 kpl riistanvärisiä

2. sukupolvi

a. Yarracitta E-pentue 20.8.2000
Isä: Ceriinan Harris (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Oiolenkaunokki ("punainen", kantaa riistanväriä)
5 pentua (1+4)
Karvanlaatu: 1 pitkä-/karkeakarvainen, 4 lyhytkarvaista
Väri: 1 "punainen" (kantaa riistanväriä), 4 punaista

b. Yarracitta N-pentue 25.4.2002
Isä: Fundora's Charmat (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Oiolenkaunokki ("punariista")
8 pentua (3+5)
Karvanlaatu: 3 hieman pidempi karva, 5 lyhytkarvaista
Väri: 7 punaista, 1 riista

Yhteenveto 2-sukupolvi: 2 pentuetta = yhteensä 13 koiraa
Karvanlaatu: 4 kpl hieman pidempi karva, 9 kpl lyhyt karva
Väri: 12 kpl punaisia, 1 kpl riistanvärisiä

3. sukupolvi

a. Yarracitta J-pentue 17.4.2003
Isä: Yarracitta Eppuhiippuheppu ("punariista", pitkä karva)
Emä: of Leijliden Unra-Eliza (punainen pinseri)
5 pentua (3+2)
Karvanlaatu: lyhyt
Väri: 3 riistanväristä, 2 punaista

b. Yarracitta K-pentue 26.5.2006
Isä: Aron Arming Harmony Star (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Nöpölöppönen (punainen)
9 pentua (4+5)

Karvanlaatu: lyhyt
Väri: punainen

c. Yarracitta L-pentue 9.12.2009
Isä: Waldweg Millenium (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Nitanturelli (tumma riistanväri)
2 pentua (1+1)
Karvanlaatu: lyhyt
Väri: punainen

d. Megamagee S-pentue 25.4.2011
Isä: Yarracitta Eppuhuippuheppu ("punariista", pitkä karva)
Emä: Rattenjäger Minne Für Megamagee (punainen pinseri)
11 pentua (5+6)
Karvalaatu: 7 lyhyt, 4 karkea
Väri: 7 punaista, 4 riistanväristä

Yhteenveto 3-sukupolvi: 4 pentuetta = yhteensä 27 koiraa
Karvanlaatu: 23 lyhytkarvaista, 4 pitkäkarvaista
Väri: 20 kpl punaisia, 7 kpl riistanvärisiä

4. sukupolvi (FI-rekisteri)

a. Megamagee M-pentue 30.5.2009
Isä: Ceriinan Gilbert (black&tan)
Emä: Yarracitta Jeppanapoppanen (tumma riista)
4 pentua (2+2)
Karvanlaatu: lyhyt
Väri: 3 black & tan, 1 riista

b. Sawonmuan A-pentue 18.11.2009
Isä: Rattenjäger Ewig Eine Eins (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Kirppukiwakiwa (punainen)
7 pentua (5+2)
Karvanlaatu: lyhyt
Väri: punainen

c. Megamagee R-pentue 17.2.2010
Isä: Windläufer Weise Walzer (black&tan pinseri)
Emä: Yarracitta Ketschuppibaby (punainen)
8 pentua (2+6)
Karvanlaatu: lyhyt
Väri: punainen

d. Yarracitta S-pentue 6.8.2011
Isä: Rattenjäger Karat24 (punainen pinseri)
Emä: Yarracitta Kaneliprinsessa (punainen)
7 pentua (3+4)
Karvalaatu: lyhyt
Väri: punainen

Yhteenveto F4-sukupolvi: 4 pentuetta = yhteensä 26 koiraa
Karvanlaatu: Kaikki lyhytkarvaisia
Väri: 22 kpl punaisia, 3 kpl black&tan, 1 kpl riista

Risteytyslinjan tuloksia tähän saakka

Luonne

Risteytyskoiria on tähän mennessä testattu 14 kappaletta (38 % testin alaikärajan ylittäneistä risteytyskoirista).

Toimintakyky enemmistöllä (11 kpl) on +1 kohtuullinen.

Terävyys enemmistöllä +1 pieni ilman jäljellejäävää hyökkäyshalua (10 koiraa).

Puolustushalu on useimmiten joko +3 kohtuullinen hillitty (6 koiraa) tai +1 pieni (5 koiraa).

Taisteluhalu useimmiten joko –1 pieni (6 kpl) tai kohtuullinen +2 (6 kpl).

Hermot suurimmalla osalla (13 kpl) +1 hieman rauhaton.

Temperamentti +1 erittäin vilkas (5 kpl) tai +3 vilkas (6 kpl).

Kovuus enemmistöllä (11 kpl) +1 hieman pehmeä, ja luoksepäästävyys +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin (10 koiraa).

Laukausvarmoja 8 kpl, kokemattomia 4 kpl ja alttiita 2 kpl. Tulokset siis ovat hyvin samoja kuin puhtaidenkin pinsereiden tulokset.

Terveys (risteytyslinjan 3 ensimmäistä sukupolvea)

Lonkat

Vaikka snautsereilla lonkkavika onkin huomattavasti yleisempää kuin pinsereillä, ei risteytyslinjan koirilla ole ollut ongelmia lonkkien suhteen. Siitokseen käytettyjä risteytyskoiria on lonkkakuvattu tähän mennessä 11 kpl, kaikki terveitä: 8 kpl A/A, 2 kpl A/B, 1 kpl B/B.

Silmät

Silmäpeilattujen risteytyskoirien tilanne on tällä hetkellä seuraavanlainen:

Tutkittuja koiria 19 kpl, joista terveitä 13 kpl

HC: 2 kpl = 10,5 %

HC-epäily: 3 kpl

PHTVL/PHPV 2-6: 1 kpl

Rokotusreaktiot

Risteytyslinjan kolmessa sukupolvessa (39 koiraa) on noin 7-8 koiralla (= n. 20 %) esiintynyt lyhytaikaisia ja lieviä rokotusoireita.

Hampaat

Ei hammaspuutoksia. Yhdellä koiralla on niukka kahden etuhampaan alapurenta.

Ulkomuoto

Risteytyskoirista on tähän mennessä tullut 4 Suomen muotovaliota, lisäksi vähintään ERI:llä palkittuja koiria on 7.

Lähde: Risteytysesitelmä Saksan pinserikasvattajien tapaamiseen 2010 (Pirjo Porenne)

4.1.6 Yhteenvetoa ja johtopäätöksiä populaatiosta

Jalostusyhteenveto 1996-2010	kpl	%
Pennut	1087	96 %
Tuonnit	43	4 %
Kaikki rekisteröinnit	1130	100 %
Jalostukseen käytetyt urokset		
Kotimaiset	90	78 %
Tuonnit *	11	10 %
Ulkomaiset	14	12 %
Yhteensä	115	100 %
Jalostukseen käytetyt nartut		
Kotimaiset	113	93 %
Tuonnit*	9	7 %
Yhteensä	122	100 %
* lisäksi käytettiin 2 p&s snautseria; 1 uros, 1 narttu.		
K.a isät/emät suhde ajanjaksolla	0,9	

Lähde: KoiraNet, vuositilasto 1996-2010

Jalostusyhteenveto 1995-2004	kpl	%
Pennut	623	99%
Tuonnit	9	1%
Kaikki rekisteröinnit	632	100%
Jalostukseen käytetyt urokset		
Kotimaiset	68	86%
Tuonnit	6	8%
Ulkomaiset	5	6%
Yhteensä	79	100%
Jalostukseen käytetyt nartut		
Kotimaiset	73	97%
Tuonnit	2	3%
Yhteensä	75	100%
Tehollinen populaatiokoko	141	
Osuus käytettävissä olevista koirista		31%

Lähde: KoiraNet-tietokanta sekä Pinsarit ry, jalostustoimikunta

Per-Erik Sundgren on teoksessaan Lemmikkieläinten jalostus määritelty, että eläinkannassa tulisi olla vähintään 100 eläintä, joista vähintään on 20 uroksia ja loput naaraita, jotta jalostuksessa voitaisiin saavuttaa pysyvää edistystä. Tutkija Katariina Mäki määrittelee kannan koon huomattavasti tiukemmin. Hän esittää, että laji, jonka kannan koko on 100–500 yksilöä, on uhanalainen.

Yhteenvetona suomalaisen pinseripopulaation nykytilasta voidaan todeta, että uhanalaisen pieneen kantaan nähden populaation kehityssuunta on ollut myönteinen. Rekisteröinnit ovat pysytelleet kautta aikojen keskimäärin 60 pennun vuosimäärissä. Rodun kasvattajamäärä on aina ollut pieni, keskimäärin vain 2-4 aktiivista kasvattajaa, joten populaation koko ei oleellisesti kasva ellei kasvattajia saada lisää.

Pinsерipopulaation koko on kymmenen vuoden eliniällä laskettuna noin 600 yksilöä, mikä käy ilmi myös yllä olevasta taulukosta. Vuosina 1995–2004 pentuja rekisteröitiin Suomessa kaikkiaan 632. Kun narttuja ja uroksia syntyy suunnilleen yhtä paljon, tuossa 600:ssa on noin 300 urosta ja 300 narttua. Uroksen jalostusikä voi periaatteessa olla kymmenen vuotta, nartun keskimäärin puolet

siitä eli viisi vuotta. Tällä tavoin laskettuna jalostukseen olisi kymmentä vuotta kohden käytettävissä noin 300 urosta ja 150 narttua. Tässä ei luonnollisestikaan oteta huomioon terveystutkimuksia eikä muita jalostuskriteereitä, mutta periaatteessa voidaan puhua kuitenkin noin 450:sta jalostukseen käytettävissä olevasta koirasta kymmentä vuotta kohden.

Pinserin tehollinen populaatio on kuitenkin huomattavasti pienempi kuin käytettävissä oleva populaatio. Vuosina 1995–2004 jalostukseen käytettiin 68 eri urosta ja 73 narttua, yhteensä 141 koiraa, joka edustaa noin 31 % lisääntymisikäisistä koirista. Uroksia olisi ollut käytettävissä yli nelinkertainen määrä ja narttujakin puolet enemmän. Etenkin urosten tasaisempaan käyttöön tulisikin jatkossa kiinnittää enemmän huomiota. Myös jälkeläistilastoista saatujen tietojen perusteella koirien tasaisempi käyttö olisi tärkeää. Kannassamme on useita toisilleen sukua olevia uroksia ja narttuja, joiden suhteelliset jälkeläismäärät ovat nousseet hyvin korkeiksi.

Tehollisesta populaatiokoosta annettu minimisuositus on 200 yksilöä, joten rotumme ei yllä tähän tavoitteeseen. Lisäksi on syytä muistaa, että laskemalla pelkästään jalostukseen käytettyjen koirien määrät, koirien sukulaisuussuhteet eivät tule millään tavalla huomioiduksi. Todellisuudessa tehollinen populaatiokoko onkin huomattavasti pienempi. Pinsereiden eduksi on kuitenkin todettava se, että suhteutettuna rekisteröintimääriin monilla roduilla tehollinen populaatiokoko on huomattavasti pienempi, usein vain 5-10 % käytettävissä olevasta kannasta. Suomessa pinsereillä ei myöskään yleensä toisteta samoja jalostusyhdistelmiä, mikä nostaisi kannan sukusiitosastetta.

Jalostukseen käytettyjen koirien sukulaisuussuhde selviää tarkastelemalla populaation sukusiitosprosentin kehitystä. Viidellä polvella laskettuna pinserin sukusiitosprosentti on laskenut nopeasti alkuaikojen lähes 20 prosentista ja jää alle kahteen prosenttiin viimeisimmässä sukupolvessa. Kun laskennassa otetaan huomioon viiden polven sijasta kahdeksan polvea, sukusiitoskerroin on viimeisessä sukupolvessa hieman alle 3 %. Nämä luvut poikkeavat aiemman tavoiteohjelman luvuista, koska niistä osa oli laskettu keskiarvoiksi eri sukupolvimääristä. Ne eivät kuitenkaan ole verrannollisia keskenään. Sukusiitosasteen suuruus riippuu laskennassa mukana olevien sukupolvien määrästä, joten vain sellaisia sukusiitosasteita voi verrata keskenään, jotka on laskettu tismalleen saman taustainfon perusteella. Suositus on, ettei se saisi ylittää 1-2 prosenttia. Kannan sukusiitosaste ei myöskään saisi nousta enempää kuin 0,25 % vuosittain.

Tuontikoirat, ulkomaisten koirien käyttö ja pinseri-snautseri-risteytys ovat omalta osaltaan madaltaneet kannan sukusiitosastetta, mutta vieraan materiaalin yhdistäminen vain olemassa olevaan kantaan ei ole kestävä ratkaisu. Yhdistämällä tuontikoiria keskenään saataisiin muutamassa sukupolvessa luotua uusia linjoja, joita voitaisiin yhdistää suunnitelmallisesti vanhoihin linjoihimme. Tuontikoirien käytössä kuitenkin pitää muistaa se, ettei niiden taustoja tunneta yhtä hyvin kuin kotimaisia koiria. Tämä edellyttää tiivistä yhteistyötä jalostustoimikunnan ja kasvattajien kesken sekä kasvattajien yhteisvastuullista asennetta rotua kohtaan.

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Pinseri on nykyisin lähinnä seura – ja harrastuskoira. Rotukerhon jäsenistölle vuonna 2004 ja 2010 suunnatuissa kyselyissä noin 80 % pinsereistä elää kaupunkikoirina ja suurella osalla on myös lapsikontakteja, joten rodun pitäisi pärjätä tällaisissa oloissa.

Jalostustoimikunnan järjestämässä keskustelutilaisuudessa 3.4.2005 kasvattajat ja harrastajat korostivat sitä, että pinseri ei ole joka perheen koira, ja että luonteeseen tulee kiinnittää enemmän huomiota niin jalostuksessa kuin pennunostajien kanssa keskusteltaessakin.

4.2.1 Suomalaisen luonnetestin esittely

Luonnetestin tarkoituksena on tutkia koiran käyttäytymistä tilanteissa, joissa sen hermosto joutuu rasitetuksi. Testitulosta voidaan käyttää koirien luonnekuvan määrittämiseen ja koulutuskelpoisuuden arviointiin. Testitulosta antaa myös viitteitä koiran jalostuskelpoisuudesta jalostusta ohjaaville rotujärjestöjen jalostustoimikunnille ja kasvattajalle. Testin voivat järjestää

kaikki Suomen Kennelliiton jäsenyhdistykset. Luonnetestin järjestäminen anotaan Suomen Palveluskoiraliitolta.

Testiin ovat oikeutettuja osallistumaan Suomen Kennelliiton tai sen hyväksymään koirarekisteriin merkityt koirat, jotka ovat vähintään kahden ja korkeintaan kuuden vuoden ikäisiä, tunnistusmerkitty ja rokotettu Suomen Kennelliiton määräysten mukaisesti. Luonnetestissä saavat toimia testituomareina ainoastaan Suomen Kennelliiton virallisesti hyväksymät testituomarit. He saavat arvostella päivän aikana korkeintaan 10 koiraa.

Testissä alle 75 pistettä saavuttanut koira saa osallistua uusintatestiin vain yhden kerran, aikaisintaan 6 kuukauden kuluttua edellisestä testistä.

Testin osasuoritukset

Toimintakyky on luonteenominaisuus, jonka avulla koira kykenee toimimaan oikealla tavalla ilman ulkoista pakkoa, todellisten vaaratilanteiden tai luuloteltujen vaaravaikutusten keskellä joutumatta pelon valtaan, keskeyttämättä toimintaansa.

Terävyys on koiran taipumus reagoida vihamielisesti odottamattoman ärsykkeen sattuessa.

Puolustushalu on perinnöllinen ominaisuus asettua vaaratilanteessa puolustamaan ohjaajaansa ja itseään.

Taisteluhalu on perinnöllinen taipumus nauttia taistelemisesta itsestään, leukojen ja lihasten käytöstä.

Hermorakenteella tarkoitetaan koiran synnynäistä vahva- tai heikkohermoisuutta, joka ilmenee kun koira syystä tai toisesta joutuu voimakkaaseen, vaihtelevaan sisäiseen jännitystilaan.

Temperamentti on kyky nopeasti reagoida ja järjestäytyneesti kohdata ympäristöärsyksiä, samoin kuin kyky nopeasti sopeutua muuttuneisiin tilanteisiin.

Kovuudella tarkoitetaan sitä, miten koira antaa epämiellyttävän tuntuisten järkytysten vaikuttaa vastaiseen toimintaansa.

Luoksepäästävyys tarkoittaa koiran suhtautumista vieraaseen henkilöön.

Laukauspelottomuus. Koiran laukauskestävyys testataan 9mm paukkupanoksin terävyyskokeen jälkeen koiran ollessa kytkettynä seinään tai koiran puuhastellessa ohjaajan kanssa. Puuhailu on yleensä liikkumista ohjaajan kanssa tähän tarkoitukseen varatulla alueella, maaperän haistelua, leikkimistä ohjaajan kanssa tms.

Luonnetestin arvostelu

I Toimintakyky, kerroin 15

- +3 erittäin suuri
- +2 suuri
- +1 kohtuullinen
- 1 pieni
- 2 riittämätön
- 3 toimintakyvytön

II Terävyys, kerroin 1

- +3 kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- +2 suuri ilman jäljelle jäävää hvökkäyshalua
- +1 pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- 1 pieni jäljelle jäävin hyökkävshaluin
- 2 kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
- 3 suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

III Puolustushalu, kerroin 1

- +3 kohtuullinen, hillitty
- +2 suuri, hillitty
- +1 pieni
- 1 haluton
- 2 erittäin suuri
- 3 hillitsemätön

IV Taisteluhalu, kerroin 10

- +3 suuri
- +2 kohtuullinen
- +1 erittäin suuri
- 1 pieni
- 2 riittämätön
- 3 haluton

V Hermorakenne, kerroin 35

- +3 rauhallinen ja varma
- +2 suhteellisen rauhallinen
- +1 hieman rauhaton
- 1 vähän hermostunut
- 2 hermostunut
- 3 erittäin hermostunut

VI Temperamentti, kerroin 15

- +3 vilkas
- +2 kohtuullisen vilkas
- +1 erittäin vilkas
- 1 häiritsevän vilkas
- 2 välinpitämätön
- 3 apaattinen

VII Kovuus, kerroin 8

- +3 kohtuullisen kova
- +2 kova
- +1 hieman pehmeä
- 1 erittäin kova
- 2 pehmeä
- 3 erittäin pehmeä

VIII Luoksepäästävyys, kerroin 15

- +3 hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
- +2 luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
- +1 mielitelevä
- 1 selvästi pidättyväinen
- 2 hyökkäävä
- 3 salakavala

Laukauspelottomuus

- + laukausvarma
- + laukauskokematon
- + paukkuärtyisä
- laukaussaltis
- laukauserkka

Testitulos

Testitulos = loppupistemäärä muodostuu arvostelutaulukon mukaan saadusta pistemäärästä, joka on -300 ja +300 välillä.

Hyväksytty tulos

Roduilla, joilla hyväksytty luonnetestitulosta vaaditaan valionarvoon yms., koira saavuttaa hyväksytyyn tuloksen, kun edellä mainitulla tavalla laskettu lopputulos on vähintään +75 ja koira on saanut vähintään arvosanan + 1 terävyydessä, hermorakenteessa ja luoksepäästävyudessa sekä arvosanan + laukauspelottomuudesta.

4.2.2 Pinsereiden luonnetestien tulokset

Pinsereitä on luonnetestattu 22.8.2005 mennessä yhteensä 72 kappaletta, joista uroksia on 34 ja narttuja 39. Kaksi urosta ja yksi narttu on testattu kahdesti, mutta niiden arvostelut ovat poikenneet toisistaan sen verran, että kaikki testikerrat on laskettu mukaan taulukkoon, eli testikertoja pinsereillä on 75. Lisäksi kymmenkunta pinseriä on testattu 1980- ja 1990-lukujen taitteessa, mutta niiden tuloksia ei ole ollut saatavilla. 22.8.2005 -14.8.2010 välisenä aikana pinsereitä on testattu 71 kpl, joista uroksia 28 ja narttuja 43.

Keskivertopinsereillä on luonnetestien perusteella kohtuullinen tai pieni toimintakyky, pieni tai kohtuullinen terveys ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua, pieni tai kohtuullinen puolustushalu, uroksilla pieni tai riittämätön taisteluhalu, nartuilla pieni tai kohtuullinen taisteluhalu, hermorakenne on hieman rauhaton, temperamentti on vilkas tai erittäin vilkas, pinseri on hieman pehmeä, luoksepäästävyydeltään avoin ja hyväntahtoinen, paljon on myös hieman pidättyväisiä.

Luonnetestin perusteella pinseri erottuu muista seurakoirista temperamenttinsa eli vilkkautensa osalta. Palveluskoiraksi siltä vaadittaisiin enemmän taisteluhaluja, toimintakykyä ja kovuutta.

Vuoden 1995 alusta lähtien laukauspelottomuus on arvosteltu erikseen, sitä ennen se vaikutti suoraan hermorakenteen arvosanaan niin, että laukausaltiilla tuli hermorakenteesta automaattisesti miinusmerkkinen arvosana. Näitä aiemmin testattuja on yhteensä 19 koiraa, joista kuudella nartulla ja kahdella uroksella on hermorakenteesta negatiivinen arvosana. 1.1.1995–22.8.2005 on testattu 54 koiraa, joista laukauskokemattomia on ollut kuusi urosta ja kaksi narttua sekä laukausaltiita kolme urosta ja viisi narttua. Yhteensä laukauksiin on reagoinut siis 16 koiraa 56:sta eli noin 29 %. 22.8.2005–14.8.2010 välillä testatuista 71 pinseristä 34 on laukausvarmaa, 22 laukauskokemattomia, 12 laukausaltiita ja 3 laukausarkaa.

Luonnetestatut pinsarit 22.8.2005 mennessä:

		-3	-2	-1	1	2	3
Toimintakyky	u			13	21 (58%)	2	
	n			15	24 (62%)		
Terävyys	u			1	24 (66%)	3	8
	n				29 (74%)	1	9
Puolustushalu	u			9	22 (61%)	1	4
	n			10	22 (56%)		7
Taisteluhalu	u		11	16 (44%)		8	1
	n		9	16 (41%)		12 (30%)	2
Hermorakenne	u		1	4	29 (80%)	2	
	n			3	34 (87%)	2	
Temperamentti	u			4	6	9	17 (47%)
	n			3	9 (23%)	12 (30%)	15 (38%)
Kovuus	u		5		28 (77%)		3
	n		7		25 (69%)		7
Luoksepäästävyys	u			1	4	14 (38%)	17 (47%)
	n			1	1	14 (36%)	23 (59%)

Luonnetestatut pinsarit 22.8.2005–14.8.2010

		-3	-2	-1	1	2	3
toimintakyky	u		3	14	11		
	n			15	27	1	
terävyys	u				23		5
	n				30	1	12
puolustushalu	u			8	16		4
	n			5	21	2	15
taisteluhalu	u	1	4	9		14	
	n		5	28		9	1
hermorakenne	u			4	24		
	n			2	41		
temperamentti	u		1	1	11	5	10
	n			1	12	10	20
kovuus	u		5		23		
	n		1		36		5
luoksepäästävyys	u					13	15
	n					11	32

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

4.2.3 Luonnetestitulosten tulkintaa ja johtopäätöksiä

Pinsarin taisteluhalu on useimmiten -1 pieni tai +2 kohtuullinen, mikä myös muun luonteen ottaen huomioon on hyvä tulos. Tosiasia on, että suurin osa pinsereistä on hyvinkin leikkisiä ja kykeneviä rottajahtiin, mutta se ei vain tule ilmi testissä. Taistelutahto +2, kohtuullinen on rotumääritelmän mukaan ihanteellisin, mutta nyky-yhteiskuntaan soveltuvuutta ajatellen on hyvä, että pinsereillä ei ole todettu sitä suurempaa taistelutahtoa.

Hermorakenteen tulisi olla +1, hieman rauhaton tai mieluusti +2, suhteellisen rauhallinen. Hermorakenteesta tuloksen -1, vähän hermostunut, saaneiden jalostuskäyttöön tulisi suhtautua kriittisesti.

Temperamentissa ihanne on +3, vilkas. Nyt yhteensä 30 % koirista on +1, erittäin vilkkaita tai -1, häiritsevän vilkkaita. Kahta tällaista koira ei kannattaisi yhdistää.

Koirista 40 %:lla toimintakyky on -1, pieni. Tavoite tulisi olla +1 kohtuullinen. Toimintakyky kuvaa koiran rohkeutta, moottoria, joka saa koiran jatkamaan suoritusta, vaikka se kohtaisikin epämiellyttäviä asioita.

Terävyydessä +1, pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua, lienee nyky-yhteiskunnassa ihanteellisin. Terävyydestä negatiivisen arvon saaneita koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

Puolustushalu useimmiten +1, pieni tai -1, haluton, jotka ovat myös nyky-yhteiskunnassa sopivia arvosanoja, myös +3 kohtuullinen ja hillitty, on hyvä tulos.

Kovuudessa +1, hieman pehmeä on ihanne. ”Tosi harrastajalle” myös +3, kohtuullisen kova, voi olla sopiva koira. Pehmeiden koirien (-2) jalostuskäyttöön tulisi suhtautua kriittisesti.

Luoksepäästävyudessa paras tulos on +3, hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin. Pinserialle myös +2, luoksepäästävä, hieman pidättyväinen (35 % koirista) on ehkä enemmän rotumääritelmän mukainen. Miinus-tuloksen saaneita koiria ei tulisi käyttää jalostukseen.

Laukauspelottomuudessa noin 18 % nykyisellä testillä testatuista koirista saa miinusmerkkisen (laukausalittis tai -arka) tuloksen. Tiedossa on, että useista nuorempina täysin laukausrvarmoista koirista on tullut keski-ikässä ja sen jälkeen hyvinkin ääniherkkiä.

Nyky-yhteiskuntaan sopivan pinserin ihanneluonne on siis seuraavanlainen:

Toimintakyky:	+1
Terävyys:	+1
Puolustushalu:	+1 (-1, +3)
Taisteluhalu:	-1 (+2)
Hermorakenne:	+1 (+2)
Temperamentti :	+3 (+2)
Kovuus:	+1 (+3)
Luoksepäästävyys:	+3 (+2)

Se poikkeaa rotumääritelmän mukaisesta pinseristä, joka voisi luonnetestien perusteella olla seuraavanlainen:

Toimintakyky:	+1 (+2)
Terävyys:	+3
Puolustushalu:	+3 (+2)
Taisteluhalu:	+2
Hermorakenne:	+2 (+1)
Temperamentti :	+3
Kovuus:	+3 (+1)
Luoksepäästävyys:	+2

4.2.4 Luonnekyselyn tulokset

Jalostustoimikunta kartoitti keväällä 2004 ja 2010 tehtyjen terveystestien yhteydessä myös omistajien kokemuksia pinserin luonteesta. Kyselyn otantaa on selvitetty tarkemmin luvussa 4.3.4. Korkean vastausprosentin perusteella tulokset ovat yleistettävissä koko populaatioon. Ne ovat myös yhteneväisiä edellisessä luvussa esitettyjen luonnetestitulosten kanssa.

Käyttötarkoitus

Lähes kaikkien kyselyyn vastanneiden koirat olivat esisijaisesti perheenjäseniä, jotka oli hankittu lemmikiksi ja ulkoilukaveriksi, usein myös harrastuskoiraksi ja joissakin harvoissa tapauksissa vahdiksi. Noin puolet vastanneista kertoi varsinaisesti harrastavansa jotain seuraavista: agility, tottelevaisuus, haku, jälki tai näyttelyissä käynti. Virallisiin kokeisiin oli osallistunut alle 10 % vastanneista.

Elinympäristö

Vastanneista 80 % asui kaupungeissa, puolet näistä kerrostalossa ja puolet rivi- tai omakotitaloissa. Loput 20 % asui maaseudulla. Lapsiperheitä omistajista oli noin 20–30 %, lisäksi 40 % koirista oli säännöllisiä, jopa päivittäisiä lapsikontakteja ja lopuilla 40 prosentilla lapsikontaktit olivat vähäisiä. Reilulla puolella vastanneista oli useampi koira tai muita lemmikkieläimiä.

Vallitsevat luonteenpiirteet

Useimmiten koira kuvattiin adjektiiveilla vilkas, iloinen, energinen, avoin, ihmisrakas, itsepäinen, mukavuudenhaluinen, hellyydenkipeä sekä omistajiinsa hyvin kiintynyt.

Eryityisesti alle 3-vuotiaita kuvailtiin hyvinkin vilkkaiksi, nopeasti oppiviksi mutta myös omapäisiksi ja kärsimättömiksi. Yli 3-vuotiaista mainittiin useasti, kuinka koira oli tullut iän myötä rauhallisemmaksi ja usein myös itsevarmemmaksi.

Suhtautuminen lapsiin

Vieraisiin, pieniin lapsiin vastanneiden koirat yleisimmin suhtautuvat varautuneesti tai arastellen, erityisesti jos lapset lähestyvät koira. Mikäli koira ei kiinnosta lasta, on myös useimpien vastanneiden koira välinpitämätön.

Oman perheen lapsia koirat yleensä rakastavat, mutta erityisesti muutamat lapsiperheet mainitsivat ongelmaksi, että koira murisee lapsille, jos lapset lähestyvät koiran petiä, sohvaa tms., tai että koira yrittää muuten pomottaa lapsia.

Ne koiranomistajat, joilla ei ollut lapsikontakteja, kertoivat, että koira joko tulee hyvin lasten kanssa toimeen, tai että se voi käyttäytyä arvaamattomasti, mutta omistaja osaa olla varovainen. Jotkut mainitsivat koiran pelkäävän tai suhtautuvan vihaisesti lapsiin johtuen huonoista kokemuksista pentuna.

Suhtautuminen vieraisiin koiriin

Pinserin suhtautuminen vieraisiin koiriin vaihtelee riippuen iästä ja sukupuolesta. Tämä on täysin normaalia kaikilla koiraroduilla. Alle 2-vuotiaat pinserit suhtautuvat yleensä kaikkiin kohtaamiinsa koiriin iloisesti, osa enemmän tai vähemmän arastellen. Nuorilla uroksilla on monella mainittu yli-innokkuus ja "seksihulluus", useampia uroksia on myös juuri tästä syystä kastroitu.

Aikuistuttuaan koirat muuttuvat vastaajien mukaan selvästi valikoivimmiksi. Useimmilla pinsereillä vaikuttaa olevan selkeä jako ystäviin ja vihamiehiin, joista ystävät on hankittu nuoruusiällä ja uudempiin tuttavuuksiin suhtaudutaan varauksellisemmin. Muutamat vastaajat kokivat toisten koirien kohtaamisen ongelmalliseksi rähisemisen ja aggressiivisuuden takia. Enemmistölle vieraat koirat eivät kuitenkaan aiheuta suurempia hankaluuksia.

Suhtautumiseen yllättäviin tilanteisiin

Valtaosa pinsereistä suhtautuu uusiin, yllättäviin tilanteisiin aluksi säikähtämällä tai varautuneesti, mutta sitten selvittävät tilanteen ongelmitta. Jonkin verran on myös arkoja yksilöitä, jotka säikkyvät helposti ja muistavat pelottavat tilanteet tai asiat pitkään. Löytyi myös muutamia koiria, yleensä iäkkäämpiä, jotka ottavat tilanteen kuin tilanteen hyvin, eivätkä reagoi juuri mitenkään erityisesti. Vain vastaaja kertoi koiran käyttäytyvän ensisijaisesti hyökkäävästi tai aggressiivisesti uusissa ja yllättävissä tilanteissa.

Suhtautuminen yllättäviin ääniin

Paukkuaraksi luokittelivat koiransa noin 20 % vastaajista, tosin useimmissa vastauksissa ei kerrottu miten ja millaisiin ääniin koira reagoi, joten on hieman epäselvää olivatko kaikki vastaajat selvillä siitä, mitä paukkuarauudella varsinaisesti tarkoitetaan.

Toiset 20 % kertoi koiransa herkästi säikähtävän erilaisia ääniä, mutta palautuvan suhteellisen nopeasti. Joka tapauksessa yhteensä noin 40 % vastanneista kertoi koiransa säikkyvän kovia ääniä.

Osa vastaajista kertoi koiransa olleen hyvin ääniherkkä jo pennusta lähtien, ja osa kertoi ongelman alkaneen vaihtelevasti eri-ikäisenä, mutta selvästi voimistuvan iän myötä. Vuonna 1996 ja sitä ennen syntyneistä lähes puolet ilmoitettiin paukkuaroiksi.

Ongelmia aiheuttavat luonteenpiirteet

Kyselyssä pyydettiin kommentteja myös luonteenpiirteistä, jotka aiheuttavat ongelmia päivittäisessä arkielämässä koiran kanssa. Tähän kysymykseen vastasi 33 % omistajista.

Merkittävimmiksi ongelmiksi nousivat eroahdistus (n. 10 % koirista), sekä vahtiminen, varautuneisuus vieraita kohtaan, ovikellon ja vieraiden haukkuminen, (n. 10 %) ja yleinen arkuus eri asioita kohtaan (n. 10 %). Vain osa vastaajista kertoi tarkemmin koiransa eroahdistuksesta oireista; ulvomisesta, itkemisestä, yleisestä levottomuudesta ja läähätyksestä.

Lisäksi useampia mainintoja saivat arvaamattomuus ihmisiä kohtaan, aggressiivisuus toisia koiria kohtaan, tavaroiden ja esineiden tuhoaminen pentuajan jälkeen, vinkuminen, haluttomuus mennä sateella ulos, ylivilkkaus, omapäisyys, omien perheenjäsenten näykkiminen (nuorehkoja koiria), oman perheen lapsille muriseminen tai pureminen, ja liukkaitten alustojen aristaminen.

4.2.5 Pinseri käyttökoirana

Pinseri on rotu, joka tarvitsee liikuntaa, toimintaa ja koulutusta. Harrastaminen edistääkin usein koiran yhteiskuntakelpoisuutta ja kouluttaa koiraa arkipäivän haasteisiin. Pinseri on hyvä ja monipuolinen harrastuskoirarotu, vaikka vain harvalla pinserillä on ollut merkittävä kilpailu-ura.

Pinserin soveltuvuus agilityyn

Pinserväen keskuudessa virisi yleisen agilityinnostuksen myötä kiinnostus agilityyn 1990- luvun lopulla. Agilityharrastuksen edistämiseksi ja pinsereiden koulutusmahdollisuuksien parantamiseksi perustettiin vuonna 2002 Pinsirit ry:n ala-jaosto PinAgi, joka järjestää koulutusta ja kilpailuja.

Agility onkin yleisin koiraharrastuslaji pinserille. Kilpailevia pinsereitä on ollut yhteensä reilu parikymmentä. Niistä kolmesta on noussut ylimpään eli kolmanteen luokkaan. Pinseri on kooltaan 45–50 cm, joten se sijoittuu maxi-luokan alarajalle. Näin se joutuu selviytymään yhtä korkeista esteistä kuin huomattavasti suuremmat kilpakumppaninsa. Muutama pinseri kilpailee medi-luokassa.

Vaikka pinseri ei kuulukaan agilityn kärkirotujen joukkoon, se on suhteellisen vauhdikas koira. Sillä on paljon ponnistusvoimaa hyppyihin ja ketteränä se voi tehdä tiukkojakin käännöksiä. Pinserin sopusuhtainen rakenne sekä terveet kynnarät ja lonkat antavat hyvät edellytykset agilityn harrastamiseen. Pinseri on vilkas koira ja opittuaan lajin usein nauttii harrastuksesta.

Pinserin perusluonteelle ominaiset miellyttämishalun ja taisteluhulun puute tekevät rodusta harrastuskoirana varsin haastavan. Onnistuneella motivoinnilla saadaan kuitenkin myös pinserin kanssa hyviä tuloksia aikaan agilityssa. Ohjaajalle pinserin kanssa toimiminen on paitsi haasteellista, myös hyvin kehittävä ja palkitsevaa.

Pinserin soveltuvuus palveluskoiratoimintaan

Rotu sai osallistumisoikeuden Suomen Kennelliiton palveluskoirakokeisiin 1995. Säilyttääkseen nuo oikeudet vähintään yhden pinserin tulee saavuttaa hyväksytty tulos palveluskoirakokeessa vuoden 2006 loppuun mennessä. Tämän jälkeen oikeudet poistetaan, mikäli yksikään pinseri ei ole saavuttanut hyväksyttyä tulosta jossain palveluskoirakokeessa edellä mainittuun määräaikaan mennessä. Yhtään tulosta ei määräaikaan mennessä ollut tehty, joten pinserillä ei vuoden 2006 jälkeen ole ollut oikeutta osallistua palveluskoirakokeisiin.

Jotta pinserin soveltuvuudesta palveluskoiratoimintaan saadaan suuntaa-antava kuva, täytyy aloittaa luonnetestitulosten tarkastelusta. Kuitenkin tulee pitää mielessä, että jokainen pinseri on yksilö. Toinen pinseri saattaa täyttää lähes kaikki hyvän palveluskoiran kriteerit, kun taas toisessa ääripäässä saattaa olla pehmeä ja toimintakyvytön pinseri, jolloin edes näiden lajien harrastaminen ei onnistu. Luonnetestitulosten perusteella suurin osa pinsereistä asettuu näiden kahden ääripään väliin.

Käytettävissä olevien luonnetestitulosten perusteella pinserin suurimmiksi haasteiksi palveluskoiratoimintaa ajatellen muodostuu taisteluhalun puute sekä pieni toimintakyky. Taisteluhalun puute aiheuttaa usein ongelmia, sillä mitä vähemmän koiralta löytyy taisteluhalua, sitä helpommin se luovuttaa vaikean tehtävän suorittamisen. Lisäksi taisteluhaluttoman koiran motivoiminen on vaikeampaa ja koira innostuu annetusta tehtävästä hitaasti. Taisteluhalusta yli puolet saa miinusmerkkisen tuloksen. Pinsereillä myös toimintakyvyn puutteellisuus tulee ilmi, sillä lähes kaikki saavat tulokseksi +1, kohtuullinen, tai -1 pieni toimintakyky. Palveluskoiralle ihannetulos olisi +3, erittäin suuri toimintakyky. Jo tulos +2 toimintakyvyssä olisi kaivattua edistystä pinsereille palveluskoiraominaisuuksia ajatellen.

Sekä maastossa että tottelevaisuuskentällä työskentelevälle pinsereille myös hermorakenteessa olisi parantamisen varaa. Kaikkiaan 80 % luonnetestatuista uroksista ja 87 % nartuista on tulos +1, hieman rauhaton hermorakenne. Palveluskoiraominaisuuksia ajatellen toivottu tulos olisi +3, rauhallinen ja varma. Tämä siksi, että hyvän hermorakenteen omaava koira toimii vakaasti ja palautuu nopeasti kohdatessaan esimerkiksi uusia asioita, jotka aiheuttavat pelkoa tai aggressiota. Heikon hermorakenteen omaava koira menee niin sanotusti lukkoon ja tällöin myös koiran palautuminen epämieluisasta tilanteesta on hidasta.

Palveluskoiraominaisuuksia ajatellen pinserin ehdottomasti vahvin ominaisuus on sen temperamentti. Luonnetestitulosten mukaan 47 % (2005 jälkeen 35 %) uroksista ja 59 % (2005 jälkeen 46 %) nartuista on saanut tuloksen +3, vilkas. Kun pinserin työskentelymotivaatio saadaan suureksi, niin koira toimii temperamentikkaasti ja päättäväisesti, kunhan eteen ei tule liian yllättäviä tilanteita suorituksen aikana.

Pinserin fyysinen olemus palveluskoiralajien (erityisesti haku, jälki ja viesti) maasto-osuuksia ajatellen on hyvä. Koira on pienehkön kokonsa vuoksi ketterä sekä kestävä ja kuitenkin riittävän kokoinen pärjätäkseen hankalammassakin maastossa. Pinserin elastisuus on myös eduksi risukkoisessa maastossa, jolloin koiralle ei tuota vaikeuksia edetä maastossa. Palveluskoiralajeista erityisesti jälkikoulutus tuntuu sopivan pinsereille, sillä siinä pinseri pääsee hyödyntämään pitkän kuonon ja tarkan hajuaistin suuria valmiuksia. Lisäksi pinserin temperamentti tulee hyvin esiin jälkityöskentelyssä. Joillakin yksilöillä jälkityöskentelyä voi haitata kohtuullinen riistavietti, jolloin koira harhautuu oikealta jäljeltä riistan perään. Myös hakukoulutus sopii joillekin pinsereille. Haussa pitää kuitenkin ottaa huomioon kunkin yksilön luontaisen luoksepäästävyuden aste. Hieman pidättäytyville ja pidättäytyville pinsereille hakukoulutus on erityisen vaativaa, sillä tällainen yksilö ei luonnostaan piittaa vieraista ihmisistä ja näin ollen vieraiden maalimpien etsiminen metsässä ei ole koiralle riittävän palkitsevaa.

Palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosuus on pinsereille huomattavasti maasto-osuutta haasteellisempi. Nykyisten palveluskoirakokeiden tottelevaisuusosuus on hyvin fyysinen, ja suuri osa pisteistä muodostuu erilaisista noudoista ja hypyistä. Pienehkölle pinsereille on suuri fyysinen ponnistus selviytyä vaativista este- ja hyppynoudoista, sillä esteiden koot ja noutokapulan paino ovat aina samat koiran rodusta ja koosta riippumatta. Juuri tässä tottelevaisuusosuudessa pinseri kaipaisi kipeästi suurempaa taistelutahtoa, jotta jaksaisi sinnikkäästi jatkaa eteenpäin.

Yksi suuri syy siihen miksi pinsereitä ei ole juurikaan nähty palveluskoirakokeissa on se, että näiden lajien tosiharrastaja valitsee itselleen jo alkuperältään varsinaisen palveluskoiran tai kuitenkin palveluskoiraksi soveltuvamman rodun. On huomattavasti helpompaa kouluttaa sellaisen rodun edustajaa, joka tekee kaikkensa miellyttääkseen ohjaajaa. Varmasti myös pinsereiden keskuudesta löytyy tällaisia miellyttämisenhaluisia yksilöitä, joiden kanssa voisi edetä myös palveluskoiralajeissa, mutta tällöinkin ohjaaja saa varautua tekemään moninkertaisesti töitä.

Yhteenvetona voi todeta, että pinseri on ylipäänsä haastava harrastuskoira ja erityisen haastava valinta palveluskoiratoimintaan. Näin ollen pinseri vaatii ohjaajakseen rauhallisen, kannustavan ja osaavan ihmisen, joka saa koiran antamaan kaikkensa suoriutuakseen sille annetuista tehtävistä.

Pinserin soveltuvuus tottelevaisuuskoulutukseen ja – kokeisiin

Tottelevaisuuskokeisiin pinseri on joiltakin osin soveltuvampi kuin palveluskoiratoimintaan. Tottelevaisuuskoe ei ole läheskään niin fyysinen kuin palveluskoirakokeet, jotka valjakkohiihtoa lukuun ottamatta koostuvat aina kahdesta osuudesta; maastosta ja tottelevaisuudesta. Pinseriä

tottelevaisuuskokeeseen koulutettaessa törmätään kuitenkin samoihin haasteisiin kuin palveluskoirakokeita ajatellen. Tottelevaisuuskoulutuksessa tärkeimmäksi asiaksi nousee pinserin motivoiminen. Tämä siksi, että pinserin ollessa hyvin motivoitunut se tekee lähes mitä tahansa ohjaajan käskystä saadakseen palkkansa. Mutta tällöin palkan pitää olla juuri sitä mitä oma pinseri rakastaa yli kaiken, yleensä siis jotakin syötävää. Jos joku yksilö pitää repimisestä ja osoittaa pinserille poikkeuksellista taistelutahtoa, kannattaa tällaista yksilöä palkita vetoleikillä.

Puutteistaan huolimatta pinseri on älykäs ja nopea oppimaan tottelevaisuuskokeissa vaadittuja liikkeitä. Ohjaajan tulee tässäkin lajissa olla kärsivällinen, täsmällinen ja taitava kyetäkseen viemään koiraa eteenpäin. Taitava ohjaaja pystyy opettamaan pinserille kärsivällisyyttä, jota tarvitaan erityisesti seuraamisissa ja paikalla makuussa. Tottelevaisuuskokeissa kilpailevia pinsereitä on hyvin vähän. Suomessa on vain yksi pinseri, Aniina, joka on saavuttanut tottelevaisuusvalion arvon ja tämäkin tapahtui jo 1970-luvulla. Muita aktiivisemmin kilpaileita pinsereitä ovat Of Leijliden Wera AVO-91, Ceriinan DW Vanilli AVO-02 sekä Ceriinan Marius ALO-97. Nykyään kuitenkin on jo useampia pinsereitä saavuttanut TK1-koulutustunnuksen.

4.2.6 Ruotsin luonnetuloksia

Mielenkiintoisen vertailukohteen luonteen osalta antaa Ruotsissa käytössä oleva MH-koee (Mentalbeskrivning Hund). Ruotsalaiseen MH-testiin oli osallistunut 150 pinseriä vuoden 2005 elokuuhun mennessä.

Ruotsalaiset tekevät tuloksista ympyrädiagrammin, jonka perusteella rotua voidaan verrata kaikkien palveluskoirarotujen keskiarvotulokseen tai tiettyä yksilöä oman rodun keskiarvo- tulokseen.

Ruotsalainen pinseri on palveluskoirarotujen keskiarvoon verrattuna pelokkaampi ja paukkuarempi ja lisäksi sillä on vähemmän halua kontaktiin, yhteistyöhön ja käsittelyyn. Pinseri on myös vähemmän kiinnostunut taistelusta (rievun vetämisestä) ja on vähemmän utelias kuin keskiverto palveluskoira. Koirien testausikä on ollut keskimäärin 1,5 vuotta. Ruotsissa on myös mahdollisuus suorittaa lähinnä meidän luonnetestiamme vastaava "Korning"-koee.

Ruotsissa on tekeillä myös samanlainen jalostuksen tavoiteohjelma kuin Suomessa ja sen tiimoilta on myös Ruotsissa suoritettu terveys- ja luonnekysely keväällä 2005. Kyselyn tulokset olivat käytännössä kaikilla osa alueilla yhteneväisiä Suomen kyselyn kanssa.

4.3 Terveys

Seuraavissa alaluvuissa käydään läpi pinserin tyypillisimpiä sairauksia.

4.3.1 Silmäsairaudet

Harmaakaihi (cataracta)

Harmaakaihi tarkoittaa, että normaalisti täysin läpinäkyvä ja kirkas silmän mykiö eli linssi on samentunut. Kaihi voi esiintyä molemmissa tai ainoastaan toisessa silmässä ja samentumat voivat joko suurentua tai jäädä tietyn kokoisiksi koko elämän ajaksi. Kaihi voi syntyä monesta eri syystä, kuten isku silmään, silmän aineenvaihduntahäiriö, infektioaudit, myrkytystilat ja perinnölliset syyt.

Perinnöllinen harmaakaihi (Hereditary Cataracta = HC)

HC täyttää usein seuraavia kriteerejä: sitä esiintyy rodussa runsaasti, se esiintyy yleensä molemmissa silmissä (ei välttämättä aina samanlaisena), se esiintyy rodulle ominaisessa kohdassa, se lisääntyy ja tiivistyy iän myötä, ja kaihin kehitys vaihtelee roduittain. Perinnöllinen kaihi voi olla synnynäinen, varhaisnuoruudessa ilmenevä tai myöhemmällä iällä kehittyvä. Tyypillisimmin perinnöllinen kaihi esiintyy kolmiomaisena samentumana linssin takakapselin sisäpuolella linssin takaosassa takimmaisten kehityssaumojen yhtymäkohdassa.

Perinnöllinen kaihi voi sijaita myös linssin muissa osissa. Linssin ytimessä sijaitseva samennus viittaa usein sikiökautiseen kehityshäiriöön.

PHTVL/PHPV (persistent tunica vasculosa lentis / persistent primary vitreus)

PHTVL tarkoittaa eriasteisia sikiökauden verisuonten jäänteitä silmän lasiaisessa näköhermon nystystä linssin takakapseliin ja edelleen linssiin. Pieniä sikiökauden verisuonten jäänteitä esiintyy tarkkaan katsottuna lähes joka koiralla. Haitalliseksi tila muuttuu vasta, jos linssin takakapseli tai linssi samentuu tai lasiaisessa on verisuoni, josta voi vuotaa verkkokalvolle verta. Koska tila on synnynnäinen, lopullinen lausunto voidaan antaa jo ensimmäisen silmätutkimuksen yhteydessä.

Asteet ovat:

- terve: ei muutoksia
- rajatapaus: toisessa silmässä muutama piste verisuonimaista valkoista sidekudosta
- 1 aste: molempien silmien takakapselissa ruskeita pisteitä
- 2 aste: molemmissa silmissä retrolentaarisia pisteitä sekä fibrovaskulaarista plakkia takakapselissa tai sen takana
- 3 aste: edellisten lisäksi verisuoniverkostoa
- 4 aste: 2 asteen muutosten lisäksi lenticonus
- 5 aste: 3 ja 4 asteen muutosten yhdistelmä
- 6 aste: edellisten asteiden yhdistelmiä, joihin liittyy muita vakavia muutoksia, kuten linssin halkeamia, mikrofhakia, verihyytymiä, suuria pigmenttiläiskiä retrolentarisesti

Pinserien silmätilanne

Perinnöllinen kaihi (HC)

Pinsereiden silmiä on tutkittu järjestelmällisesti vuodesta 1995 lähtien. Vuosina 1995 – 2009 on tutkittu 552 pinserin silmät. Näistä 98 pinserillä eli 17,8 %:lla on todettu HC ja 29 pinserillä (5,3 %) HC-epäily. Kaihia esiintyy useaa eri muotoa, joista pinsereillä yleisin on posterioris-polaarinen kaihi.

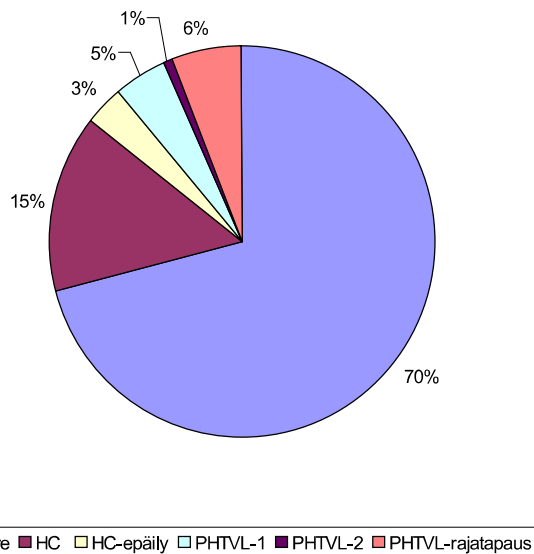
Vuosina 1999 – 2009 tutkituista pinsereistä on laadittu tilasto, josta ilmenee myös sairastumisikä. Tänä aikana tutkituista pinsereistä 64:llä on todettu HC. 37,5 %:lla kaihi on todettu 1 – 5-vuotiaana, 51,6 %:lla 6 – 9-vuotiaana ja 10,9 %:lla yli 9-vuotiaana. Tarkkaa sairauden ilmenemistä on vaikea arvioida jo muun muassa siksi, että suurin osa koirista tutkitaan parivuotiaana ja sen jälkeen vasta vanhempana, jos tutkitaan. Lisäksi noin joka viidennellä koiralla on muita löydöksiä, joista suurin osa on ikääntymiseen liittyviä muutoksia. Todennäköisesti näiden muiden löydösten jatkuva lisääntyminen johtuu siitä, että eläinlääkärit kirjaavat löydökset yhä tarkemmin.

Jos lasketaan vain kaikki yli 4-vuotiaana tutkitut koirat, 143 kpl, on näissä HC-tapauksia 24 % ja epäilyjä 29 % tutkituista koirista. Edellä mainittu 24 % sopii hyvin mendelistiseen resessiivisen periytymisen kaavaan, eli kahden sairauden kantajan jälkeläisistä 25 % on sairaita, 50 % oireettomia kantajia ja 25 % terveitä. Resessiivistä periytymistä tukee myös se, että muutamissa tapauksissa on todistettavasti voitu osoittaa taudin hypänneen sukupolvien yli. Kaihin osalta suurin ongelma on se, ettei kantajia pystytä erottamaan terveistä, koska saatavilla ei ole geenitestiä.

PHTVL

Pinsereillä on todettu jonkin verran lieviä PHTVL-muotoja. **Vuosina 1995 – 2009** tutkituista koirista 3,6 % on rajatapauksia ja 4,2 %:lla on todettu PHTVL aste 1. Vakavampia muotoja (aste 2 – 6) on diagnosoitu 5 koiralla (0,9 %).

Pinsereiden silmätutkimustulokset 1995 – 1.8.2005.

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

Ylimääräiset ripset (distichiasis, ektooppinen cilia)

Distichiasis tarkoittaa luomen reunasta normaalin ripsirivin sisäpuolelta kasvavia ylimääräisiä ripsiä ja ektooppinen cilia luomen sisäpinnalta kasvavia ripsiä. Luomen sisäpinnalta kasvavat ripset ja luomen reunasta kasvavat sisäänpäin kääntyvät ripset voivat vaurioittaa sarveiskalvoa. Taipumus ylimääräisiin ripsiin periytyy, mutta periytymismekanismeja ei tunneta.

Vuosina 2005 – 2009 neljällä pinserillä on todettu distichiasis (1995 – 2004 kahdella) ja yhdellä ektooppinen cilia (1995 – 2004 ei yhtään). Lisäksi 13 koiralla on todettu määrittelemättömiä ylimääräisiä ripsiä tai karvoja.

Muut silmäsairaudet

Muita vuosina 2005 – 2009 pinsereillä todettuja silmäsairauksia ovat CEA (1 koiralla), PPM (1), puutteellinen kyynelkanavan aukko (1 todettu, 2 epäilyä), RD (1) ja sarveiskalvon dystrofia (3).

4.3.2 Lonkkaniveldysplasia

Lonkkanivel koostuu kolmen lantioluun muodostamasta nivelkuopasta ja siihen sopivasta reisiluun päästä. Niveltä ympäröi nivelkapseli ja nivelontelossa on voiteluaineena nivelnestettä. Nivelpintoja päällystää nivelrusto. Reisiluun pään side kiinnittää reisiluun nivelkuoppaan. Vahvat lantion lihakset tukevat niveltä. Lonkkanivel muotoutuu kasvun aikana. Ongelmatapauksissa reisiluun pää ei istu tiiviisti lonkkamaljaan. Löysyys altistaa nivelruston kulumiselle.

Arviot lonkkaniveldysplasian periytymisasteesta vaihtelevat eri tutkimuksissa. Perimällä on joka tapauksessa tärkeä osuus lonkkavian syntymisessä. Muita vaikuttavia tekijöitä ovat mm. kasvuajan ruokinta, sopimaton rasitus tai lihavuus pentuiässä.

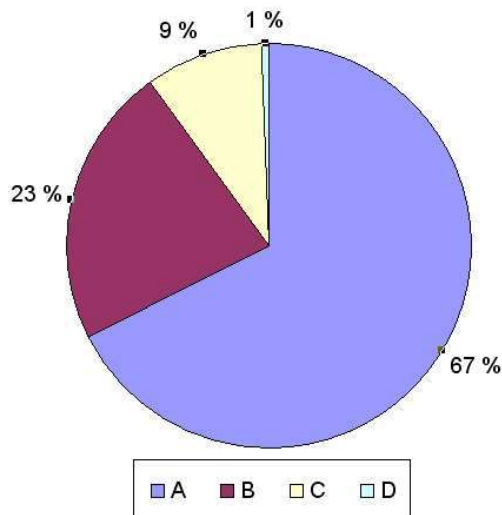
Lonkkaniveldysplasian diagnoosi tehdään röntgenkuvista. Koiran tulee olla vähintään 12 kuukauden ikäinen kuvattaessa. Suomessa tällä hetkellä voimassa oleva luokittelu perustuu FCI:n kriteereihin (ulkomaisissa tutkimustuloksissa käytetään erilaista luokitusta, esim. HD0-HD4).

- A ei muutoksia (dysplasiavapaa)
- B lähes normaali/rajatapaus
- C lievä dysplasia
- D keskivaikea dysplasia
- E vaikea dysplasia

Pinserien lonkkatilanne

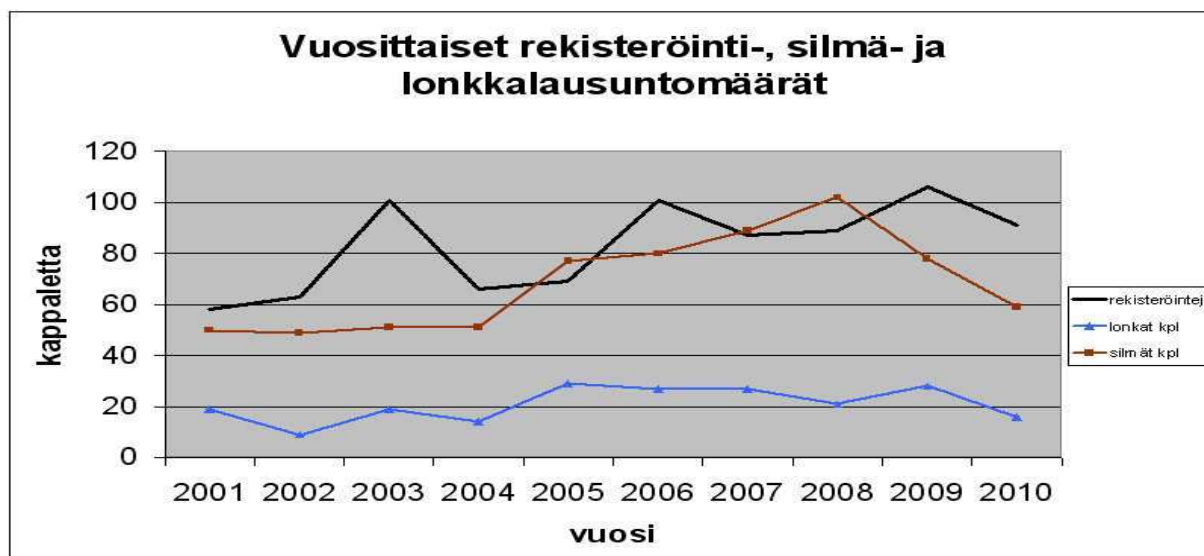
Vuosina 1996 – 2010 on tutkittu 302 pinserin lonkat. Pinsereiden lonkkatilanne on hyvä. A-tuloksen sai 68 %, B-tuloksen 23 %, C-tuloksen 9 % ja D-tuloksen 1 %.

Pinserien lonkkatutkimustulokset 1996 – 2010

Lähde: Pinsarit ry, jalostustoimikunta.

Viimeisimpinä vuosina lonkka- ja silmätutkimusten määrä suhteessa rekisteröintimääriin on ollut laskussa. Erityisesti silmiä tutkitaan koirilta vähemmän. Vuonna 2006 silmälausuntoja KoiraNet-tietokantaan kirjattiin pinsereillä 77 kpl, vuonna 2008 102 kpl ja vuonna 2010 vain 59 kpl.

4.3.3 Kyynärniveldysplasia ja patellaluksaatio

Kyynärniveldysplasia on lonkkaniveldysplasian tapaan nivelen kasvuhäiriö, johon vaikuttavat monet tekijät kuten perimä, ruokinta ja rasitus. Kasvuhäiriön muodostuminen ajoittuu pitkien rustoisten putkiluiden luutumisjaksoon 4-7 kuukauden iässä. Oireilun tavallisin alkamisikä on 6-9 kk, oireina kipu ja ontuma.

Dysplasian kartoitustutkimus tehdään röntgenkuvauksella, minimi-ikä on 12 kuukautta. Kuvista tutkitaan nivelrikkomuutoksia (artroosi). Arvosteluasteikko on seuraava:

- 0 normaalit kyynärnivelet
- 1 lievät muutokset
- 2 kohtalaiset muutokset
- 3 voimakkaat muutokset

Pinsereitä on kyynärkuvattu vuoden 2004 loppuun mennessä 32 kpl. Kaikkien tulokset ovat 0/0.
2005 – 2009 on kuvattu 22 pinserin kyynärnivelet. Kaikkien tulokset ovat 0/0.

Patellaluksaatio eli polvilumpion sijoiltaanmeno ei lieväästeisena välttämättä aiheuta lainkaan oireita. Pahempiasteisena polvilumpio voi spontaanisti mennä sijoiltaan ja aiheuttaa koiralle hypähtelyä, ajoittaista sairaan jalan ontumista tai käyttämättömyyttä. Pahimmassa asteessa polvilumpiot ovat jatkuvasti sijoiltaan, jolloin koira voi olla pahoin invalidisoitunut. Patellaluksaatio liittyy rakenteeseen ja suorakulmaisuus ja länkisäärisyys ovat altistavia tekijöitä.

Virallisen polvitarkastuksen patellaluksaation varalta tekee siihen koulutuksen saanut eläinlääkäri. Tutkimus tehdään käsin, apuna voidaan käyttää röntgenkuvausta.

Arvosteluasteikko on:

0 Normaali

1 Polvinivel on lähes normaali. Polvilumpiota voidaan liikutella helpommin kuin normaalisti ja patella saadaan luksoitumaan, mikäli polvea samalla ojennetaan. Patella saattaa luksoitua ajoittain, mutta se palautuu itsestään paikoilleen. Polvilumpioon suoran siteen kiinnityskohta saattaa olla lievästi kiertynyt.

2 Polvilumpio on tavallisesti paikoillaan raajan ollessa ojennettuna. Lumpio luksoituu polvea koukistettaessa tai rotatoitaessa (kierrettäessä) ja pysyy poissa telaurasta kunnes se asetetaan takaisin paikoilleen. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 30 astetta sisäänpäin.

3 Polvilumpio on yleensä luksoituneena. Lumpio saadaan asetettua tilapäisesti paikoilleen. Sääriluun on kiertynyt jopa 30–60 astetta.

4 Polvilumpio on pysyvästi sijoiltaan, eikä se pysy telaurassa ilman leikkausta. Sääriluun yläosa on kiertynyt jopa 90 astetta.

Pinsereitä on polvitutkittu vuoden 2004 loppuun mennessä 13 kpl. Kaikkien tulokset ovat 0/0.
2005 – 2009 on tutkittu viiden pinserin polvet ja kaikki ovat saaneet tuloksen 0/0.

4.3.4 Muita tiedossa olevia sairauksia

Jalostustoimikunta teki kesällä 2004 terveystutkimuksen, joka suunnattiin 1989–2004 syntyneille pinsereille. Lomake lähetettiin postitse 323 koiran omistajalle, ja lisäksi se oli ladattavissa kerhon nettisivuilla. Vastauksia tuli 168 eli vastausprosentti oli 51 %. Seuraavalla sivulla on tiivistelmä kyselyn tuloksista. Tulokset ovat yleistettävissä koko populaatioon.

Nuoruusiän sairaudet ja vaivat

Halkeilevat, verta vuotavat korvalehdet			65	47%
Rokotusoireita			35	25%
Huonosti irtoavia maitohampaita			19	14%
Hammaspuutoksia			7	5%
Napatyrä			7	5%
Sikaripunkki, Kapea alaleuka, Häntämutka, Piilokives			3	2%
Purentavika			2	1%
Ruokatorven laajentuma			1	1%
			139	100%

Halkeilevat ja vertavuotavat korvanlehdet

Nuorten pinsereiden yleisin vaiva on halkeilevat ja kärjistään verta vuotavat korvanlehdet, pinnallinen korvalehtien vaskuliitti. Vaiva on yleinen etenkin nuorilla, alle kaksivuotiailla koirilla. Terveyskyselyn perusteella 47 % nuorista koirista kärsii tästä vaivasta, ja 13 prosentilla vaiva on jatkunut myös aikuisiällä. Pinserialle tyypillinen pään ravistelu, jossa korvankärjet osuvat päätä vasten, näyttää edistävän ongelmaa. Vaivan perimmäisestä syystä ei ole tietoa, mutta sen epäillään olevan autoimmuuniongelma.

Vaivaa tiedetään esiintyvän myös muilla roduilla, mutta jalostustoimikunnalla ei ole toistaiseksi systemaattista tietoa asiasta. Myöskään eläinlääkäreiden suosituksia vaivan hoidosta ei ole kerätty.

Rokotusoireet

Toiseksi yleisin nuorten koirien vaiva on ensimmäiseen penikkatautirokotukseen liittyvät neurologiset oireet. Tämä ongelma tunnetaan jo 1980-luvulta lähtien. Varsinaista syytä pinserien oireille ei tiedetä, mutta oireet sopivat jonkinlaiseen immunologiseen (allergiseen) enkefaliittiin, joka johtuisi ainakin jossain määrin rodussa esiintyvistä, mahdollisesti perinnöllisestä geneettisestä poikkeamasta.

Oireet ilmaantuvat yleensä vasta 8-14 vuorokauden kuluttua ensimmäisestä rokotuksesta ja ilmenevät tyypillisesti tasapainovaikeuksina, vapinana ja oksenteluna. Oireet kestävät muutamasta vuorokaudesta noin viikkoon. Hoito on lähinnä oireenmukaista lyhytvaikutteisilla kortikosteroideilla ja B-vitamiinilla. Reagoineet koirat ovat toipuneet täysin ennalleen, eikä vastaavia oireita ole yleensä esiintynyt enää seuraavilla rokotuskerroilla.

Terveyskyselyn perusteella rokotusoireita oli ilmennyt joka neljännellä (25 %) pinserialla (35 kpl). Edelliset kyselyt tehtiin vuosina 2000 ja 1992, jolloin reagoineita oli 18 % ja 33 %. Jalostuksessa on ollut tavoitteena, ettei yhdistetä koiria, joilla itsellään tai useammalla niiden pentuesisaruksista on ollut rokotusoireita. Reagoineiden yksilöiden määrä näyttää pienentyneen mahdollisesti jalostuskriteerin myötä.

Aikuisiän sairaudet ja vaivat

Terveyskyselyn perusteella aikuisten pinsereiden yleisimpiä vaivoja ovat halkeilevat korvanlehdet, korvatulehdukset, furunkuloosi sekä erilaiset allergiat, jota voivat ilmetä mm. ihotulehduksina ja ruoka-aine-allergioina.

Halkeilevat korvanlehdet			7	13%
Korvatulehdukset			7	13%
Furunkuloosi			7	13%
Ihotulehdukset (allergia)			6	11%
Ruoka-allergia			6	11%
Nisäkasvaimet			5	9%
Tiheät juoksut			5	9%
Iho-ongelmat, karvattomat kohdat			3	5%
Ihottumat			3	5%
Epileptiset kohtaukset			3	5%
Ihon autoimmuunisairaus, karvattomuus			1	2%
Sieni-infektio			1	2%
Muu allergia			1	2%
			55	100%

Sydänviat

Rodussa on tietävästi kautta aikojen esiintynyt jonkin verran sydänvikoja. Osa niistä on synnynnäisiä, esim. umpeutumaton kammioväliseinäreikä, osa on tullut ilmi vasta 4-5 vuoden iässä sydänlihaksen laajentumina tai vasta vanhuusiällä. Sydänvikojen yleisyydestä jalostustoimikunnalla ei ole luotettavaa tietoa.

Vuonna 2010 tehtiin uusi terveystarkastus, johon saatiin 123 vastausta.

Ohessa taulukko yleisimmistä sairauksista ja vaivoista

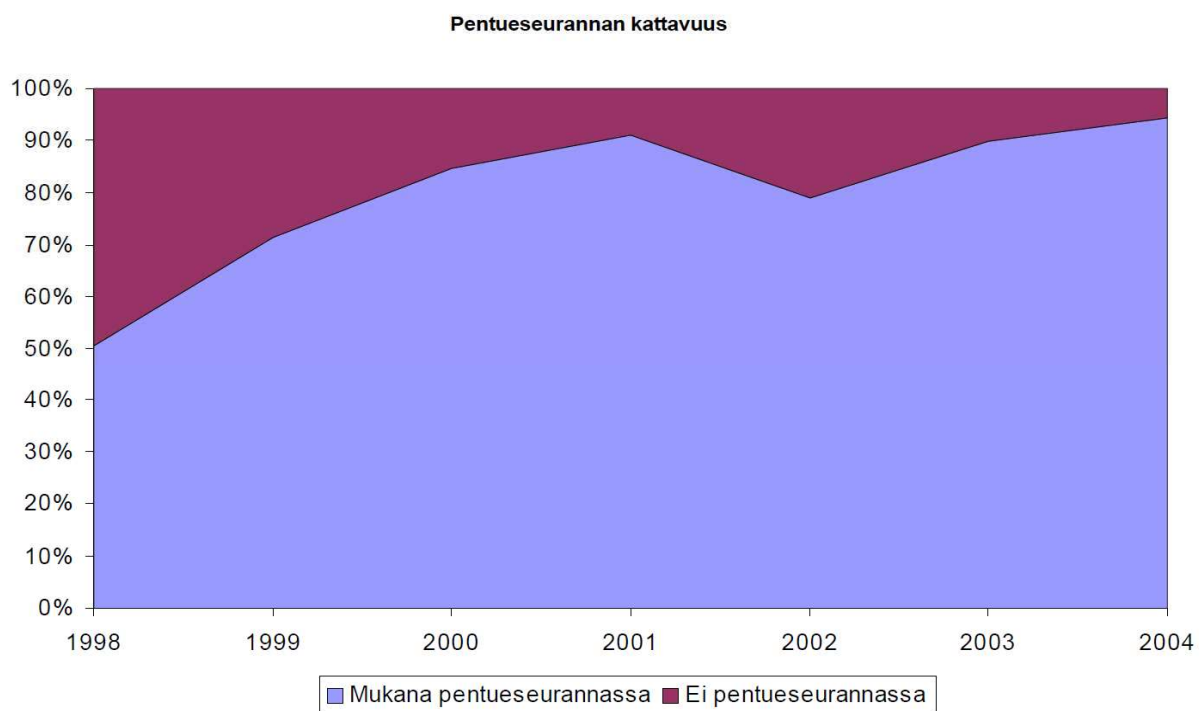
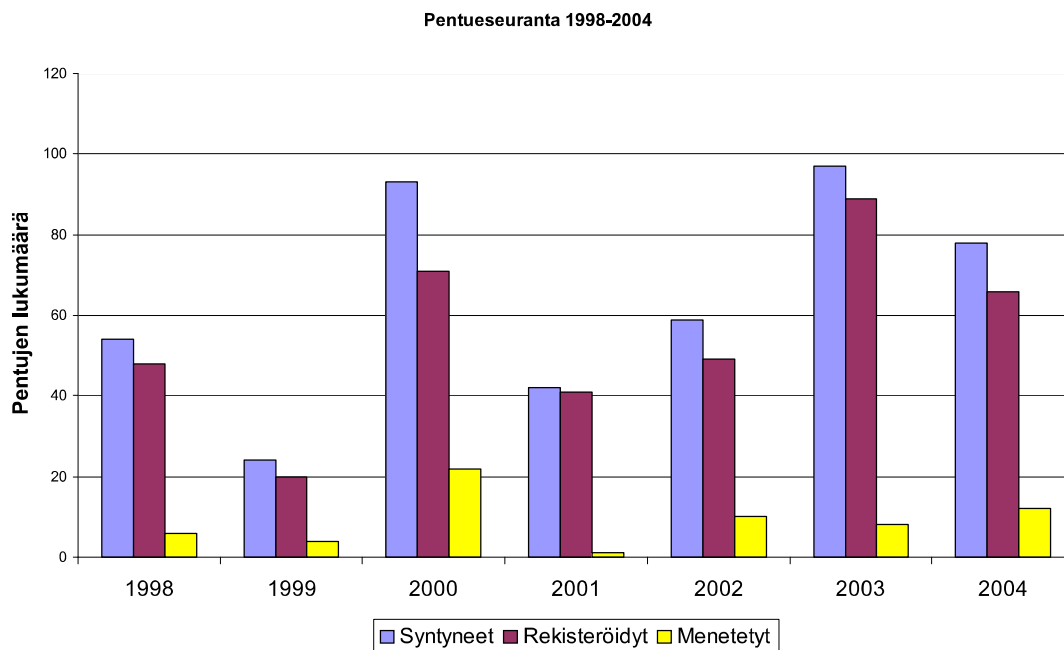
sairaus tai vaiva	Kpl	%
halkeilevat, verta vuotavat korvanlehdet	49	39,8
rokotusreaktiot	22	17,9
huonosti irtoavat maitohampaat	19	15,4
korvatulehdus	11	8,9
virtsatietulehdus	10	8,1
Iho-oireet	8	6,5
hammaspuutos	5	4,1
nisäkasvain	5	4,1
häntämutka	5	4,1
allergia	4	3,3
purentavika	3	2,4
napatyra	3	2,4
synnynnäinen sydänvika	3	2,4
furunkuloosi	3	2,4
piilokives	2	1,6
ruokatorven laajentuma	1	0,8

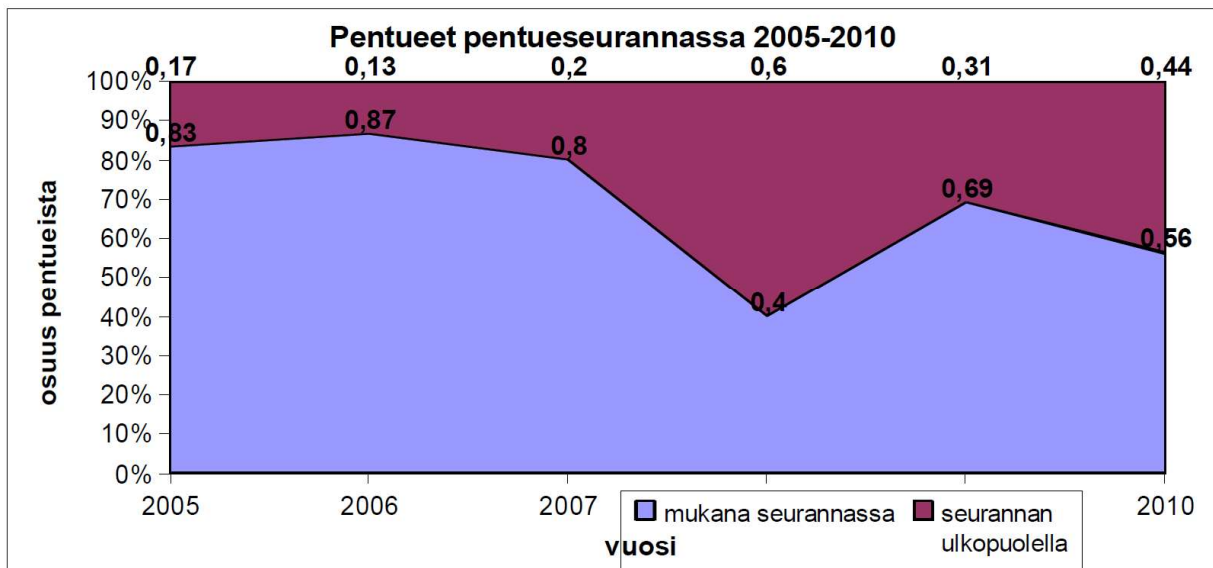
4.3.5 Lisääntyminen

Rodun elinvoimaisuutta kuvaavat osaltaan erilaiset lisääntymiseen liittyvät asiat, kuten pentuekoko, menetettyjen pentujen osuus syntyneistä sekä menetysten syyt. Pinsereiden jalostustoimikunta on kerännyt kasvattajilta tietoja pentueista jo 1990-luvulta lähtien, ja suurin osa pentueista on pentueseuran piirissä. Kasvattajat vastaavat pentueseurantalomakkeessa mm. pentukuolleisuutta sekä erilaisia virheitä koskeviin asioihin.

Seuraavaan kuvioon on tilastoitu syntyneet, rekisteröidyt ja menetetyt pennut 1998–2004. Kuviosta havaitaan, että menetettyjen pentujen osuus on vaihdellut 2,5 ja lähes 20 prosentin välillä, ollen keskimäärin hieman yli 10 %. Menetetyistä pennuista suurin osa on ollut syntyjäänkin elinkelvottomia tai kuollut melko pian syntymän jälkeen. Pieni osa on karsittu värivirheiden (pronssi), koukkuhäntien tai napatyrien vuoksi. Vuonna 2000 menetettiin kuitenkin suhteessa enemmän pentuja kuin muina vuosina yksittäisiin pentueisiin keskittyneiden kuolleisuustapausten vuoksi.

2008 pentueseuran mukana seitsemän pentuetta (47 pentua). Kuolleena syntyneitä pentuja oli kolme, kaikki eri pentueissa. Kaiken kaikkiaan rekisteröityjä pentueita syntyi 14 (88 pentua). Vuoden **2009** pentueseuranta kattoi kahdeksan pentuetta (57 pentua). Kaksi pentua samasta pentueesta lopetettiin sydänvian takia 2 kk ja 3 kk iässä. Lisäksi yksi pienikokoinen pentu eri pentueesta kuoli kolmen viikon iässä. Kaiken kaikkiaan rekisteröityjä pentueita syntyi 12 (86 pentua). **2010** pentueseurantaan kuului 11 pentuetta (54 pentua). Kuolleena syntyneitä ja pian syntymän jälkeen lopetettuja tai kuolleita pentuja oli 15. Yhdestä pentueesta menetettiin vaikean synnytyksen takia useampi pentu, muuten menetykset jakaantuivat tasaisesti kuuteen eri pentueeseen. Kaiken kaikkiaan rekisteröityjä pentueita syntyi 19 (99 pentua).

4.3.6 Terveystilanne muissa maissa

Saksa

Luotettavaa tietoa saksalaisesta pinsarikannasta on aiemmin ollut vaikea saada. Koiria käy esimerkiksi näyttelyissä huomattavasti vähemmän kuin Suomessa, varsinaisia jalostustarkastuksia ei järjestetä, eikä niistä ole kattavasti julkisia vuosittaisia tilastoja. Myöskään aiemmin Pinsarit ry:n kirjallisiin kysymyksiin Saksan silmätilanteesta ei vastattu ja vaikka osa kasvattajista tutkitutti koiriensa silmät ei tarkastustuloksia järjestelmällisesti julkistettu ja erityisesti sairaiden tulokset jäivät todennäköisesti julkistamatta. Ajat ovat kuitenkin muuttuneet ja vuodesta 2010 lähtien Saksan rotujärjestö on julkaissut sivuillaan koirien lonkka- ja silmätarkastustulokset sekä von Willebrand – ja diluutiogeenitestitulokset.

Saksassa on ollut suunnitteilla vapaaehtoinen jalostustarkastus kaikille snautseri-pinseri-rotujen jalostuskoirille. Tarkastuksen hyväksytysti suorittaneiden vanhempien jälkeläiset saavat erilaisen rekisterikirjan kuin muut. Tarkastukseen sisältyy kolme näyttelytulosta, hyväksytyt BH- ja kestävyyskokeet sekä varsinainen jalostustarkastus, johon kuuluu lähinnä luonnetta testaavia osioita.

Tällä hetkellä jalostuskoirilla tulee olla lonkkalausunto ja jalostukseen saa käyttää vain A- tai B-lonkkaisia yksilöitä. Vuonna 2010 kuvattiin yhteensä 46 koiraa, joista A1/ 30 kpl, A2/ 7 kpl, B1/ 6 kpl, B2/ 1 kpl, C/ 0 kpl ja D /1 kpl. Vuoden 2011 kesään mennessä oli kuvattu 22 koiraa, joista A1/ 9 kpl, A2/ 8 kpl, B1/ 4 kpl ja B2/ 1 kpl.

Saksassa ei ole aiemmin ollut silmätarkastuspakkoa jalostuskoirille, mutta vuoden 2005 alusta lähtien osa kasvattajista vaati jalostuskoirilta silmätarkastuslausuntoa. Tietyt sairaudet (mm. HC) johtavat jalostuskieltoon. Kesästä 2011 lähtien tulee 3 vuoden ajan kaikkien jalostukseen käytettävien pinsereiden silmät tutkia. Vuonna 2010 tutkittiin 32 pinserin silmät, joista terveitä/ 29 kpl, epäilyjä 1 kpl ja sairaita 2 kpl. Vuonna 2011 kesään mennessä oli tutkittu jo 104 koiran silmät, joista terveitä 89 kpl, epäilyjä 13 kpl ja sairaita 12 kpl. Julkistetuissa tuloksissa ei eritellä mistä perinnöllisestä sairaudesta on kyse. Lausunto on voimassa 12 kuukautta.

Saksassa kehitettiin vuonna 2005 dna-testi, jolla voidaan tunnistaa haalistumavärejä aiheuttava geeni. Kehitystyö alkoi vuonna 2003, kun Saksassa kahdessa pentueessa 34:sta syntyi sinisiä pentuja, samoin ainakin yhdessä pentueessa vuonna 2004. Myös Suomesta kysyttiin näytteitä, mutta jalostustoimikunta katsoi tuolloin aiheellisemmaksi panostaa HC:n tutkimiseen. Testi on nykyisin maailmanlaajuisesti kaupallisessa käytössä. Saksassa on nykyisin pakollista testata

jalostuskoirat ja mikäli jompikumpi vanhemmista todetaan kantajaksi, tulee myös jälkeläiset testata, muuten pennut katsotaan polveutumisen perusteella terveiksi.

Kesään 2011 mennessä oli Saksassa tutkittu 206 koiraa, joista diluutio-geenin kantajia oli 12 eri yksilöä sekä 8 eri pentuetta (joissa vanhempi/vanhemmat kantajia) niissä oli 18 tervettä, 26 kantajaa ja 4 "sairasta". Edellä mainituista pentueista puolet oli saman kasvattajan yhdistelmiä. Suomessa ja muissa pohjoismaissa diluutiovärisiä pentuja on syntynyt vähän ja lisäksi diluutio näkyy heti syntymästä koiran ilmiänessä, joten tämän ominaisuuden testaamista järjestelmällisesti ei ole katsottu toistaiseksi aiheelliseksi.

Saksassa testataan nykyisin myös koirat vonWillebrandtin (1-tyyppi)- taudin varalta. Australialaisista pinsereistä löytyi muutamia kantajia 2000 -luvun puolessa välissä, jonka jälkeen joissakin maissa alettiin testata koiria. Saksassa on kesään 2011 mennessä testattu n. 250 koiraa, joista kantajia on ollut 4 kappaletta. Yhtäkään sairasta koiraa maailmanlaajuisesti ei ole tiettävästi löytynyt.

Muut Pohjoismaat

Tällä hetkellä Ruotsissa on lähes samat terveystutkimusvaatimukset kuin Suomessa, tosin puuttuvat tulokset eivät estä rekisteröintiä. Ruotsin rotukerholta saatujen tietojen mukaan 2000-luvulla on tutkittu (kevääseen 2005 mennessä) 69 pinserin silmät, joista vain kahdelta on löytynyt kaihimuutoksia ja yhdellätoista koiralla on muita löydöksiä. Tosin kyseisistä koirista vain 14 on tutkittu 4-vuotiaana tai sitä vanhempina, joten oletettavasti mahdolliset kaihimuutokset eivät ole vielä näkyvissä. Vuoteen 2010 mennessä Ruotsissa on tutkittu yli 300 pinserin silmät, joista n. 30 ollut löydöksiä. Tosin yhä suuri osa koirista on tutkittu reilusti alle 4-vuotiaana ja osa kasvattajista tutkituttaa kasvattinsa jostain syystä jo luovutusiässä.

Ruotsin ja Suomen koirat ovat hyvin samansukuisia, oletettavaa onkin että Ruotsin vähäisemmät kaihilöydökset johtuvat ainakin osittain nuoresta tutkimusiästä. Lisäksi Suomessa on todettu useammallakin ruotsalaiskoiran jälkeläisellä HC. Virallisten tietojen mukaan lonkat on kuvattu (1990-kevät 2005) 75 koiralta, joista 13 kpl on UA, eli vanhan luokituksen mukaan A tai B, 34 kpl A, 16 kpl B, 10 kpl C (13 %) ja 2 kpl D (2,6%). Uudempia lonkkatutkimustilastoja ei ollut saatavilla.

Ruotsin rotujärjestö teki laajan terveys- ja luonnekyselyn vuonna 2005, jonka tulokset olivat lähes yhteneväisiä Suomessa 2004 tehdyn kyselyn kanssa.

Norjassa jalostuskoirien silmät ja lonkat tulee tutkia. Tulokset 1996–20.3.2003: 19 silmätarkastettua, joista yhdellä katarakta. Vuosina 2008–2010 Norjassa tutkittiin n. 20 koiran silmät/ vuosi, kaihi tapauksia löytyi 1-2/ vuosi. Lonkkatilasto vastaa suomalaista ja ruotsalaista.

Yhdysvallat

Jalostuskoirille suositellaan terveystutkimuksia, erityisesti lonkka-, silmä-, kilpirauhas- von Willebrandin- ja sydänsairauksien varalta. HC:ta esiintyy niin Euroopasta kuin Australiastakin lähtöisin olevissa linjoissa. Terveystutkimukset eivät kuitenkaan ole kattavia, esim. läheskään kaikkien jalostukseen käytettyjen koirien silmiä ei ole tutkittu vanhempina, vaikka virallinen tutkimustulos on Yhdysvalloissakin voimassa vain vuoden. Lonkka- ja silmätarkastustuloksista ei ole julkaistu tilastoja. Alun perin muutama Australiasta viety koira on todettu geenitestillä von Willebrandtin taudin tyyppi-1 kantajiksi. Nämä koirat polveutuvat alun perin eurooppalaisista linjoista. Vuoden 2010 loppuun mennessä USAssa oli tutkittu vonWillebrandtin varalta lähes 400 koiraa, joista 17 % oli todettu kantajiksi, yhtään sairasta ei ollut löytynyt. Ei ole tiedossa onko kaikille näille koirille tehty geeni-testi vai perustuuko osa tuloksista epäluotettavampaan vonWillebrandt-tekijän pitoisuuden määrittämiseen verestä. Yhdysvalloissa väreiksi hyväksytään myös haalistumavärit, ja korvat ja hännät ty pistetään edelleen.

Australia

Terveystutkimukset eivät toistaiseksi ole pakollisia, mutta muutamat kasvattajat ovat alkaneet tutkia jalostuskoiriensa silmät ja lonkat vuoden 2005 alusta. Aineistoa on vielä liian vähän, jotta johtopäätöksiä voitaisiin esittää.

Ranska

Ranskalaisesta rotukerhosta ei ole vastattu Pinserit ry:n kyselyihin terveystutkimuksista, eikä näistä asioista myöskään löydy tietoa Internetistä, joten Ranskan pinserien terveystilanteesta ei ole tietoa.

Tsekin tasavalta

Tsekeissä on kaksi eri kenneljärjestöä, jotka rekisteröivät pinsereitä ja niiden rekisteröintikriteerit vaihtelevat. Toisessa niistä esimerkiksi suhtaudutaan hammaspuutoksiin todella tiukasti, jo yhdenkin P1:n puuttuminen estää jalostuskäytön. Lonkat koirilta kuvataan pääsääntöisesti ja myös silmätarkastuksia tehdään, vaikka maassa ei paikallisten kasvattajien mukaan olekaan yhtään virallista silmäeläinlääkärää.

4.4 Ulkomuoto

4.4.1 Rotumääritelmä

PINSERI (Deutscher Pinscher) 184
Alkuperämaa: Saksa
FCI:n ryhmä 2: Pinseri- ja snautserityypiset,
molossityypiset sekä sveitsinpaimenkoirat (alaryhmä 1)
Hyväksytty: FCI 11.8.2000 SKL-FKK 15.8.2001

Käyttötarkoitus

Vahti- ja seurakoira.

Lyhyt historiaosuus

Sileäkarvainen pinseri on hyvin vanha rotu, joka on mainittu saksalaisissa rotukirjoissa jo vuonna 1880. Sillä on samat esi-isät kuin snautserilla, jota kutsuttiin myös karkeakarvaiseksi pinseriksi. Alusta lähtien sileäkarvainen pinseri erosi karkeakarvaisesta värinsä ja lyhyen karvapeitteensä vuoksi. Pinserit olivat useimmiten mustia vaaleanruskein merkein, yksivärisiä ruskeasta punaiseen tai siniharmaista mustiin, pippuri&suola-värisiä.

Yleisvaikutelma

Pinseri on sileäkarvainen, keskikokoinen, ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Se on vahva kuten snautseri. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkuessa.

Tärkeitä mittasuhteita

Rakenteeltaan mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin pituus. Pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (sästä hännäntyveen).

Käyttäytyminen / luonne

Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyteen tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.

Pää

Kallo-osa: Voimakas ja pitkä; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.

Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.

Kirsu: Täyteläinen ja aina musta.

Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.

Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.

Leuat / hampaat / purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakkaasti kehittynyt ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta poskipäät eivät saa olla liian kehittyneet.

Silmät: Tummat ja soikeat. Silmäluomet ovat mustapigmenttiset ja tiiviit.

Korvat: Taittokorvat, ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.

Kaula

Jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Sulavasti säkään liittyvä ja kuiva, ei leuanaluspusseja eikä löysää kaulanahkaa. Nahka on tiivis ja poimuton.

Runko

Ylälinja: Säästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.

Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on hyvin kehittynyt ja rintalastan kärjen ansiosta selvästi erottuva.

Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylös vetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosasta lähtien kauniisti kaartuvan linjan.

Häntä

Luonnollinen.

Raajat

Eturaajat:

Yleisvaikutelma: Eturaajat ovat edestä katsottuna vahvat ja suorat, eivät liian lähellä toisiaan. Sivusta katsottuna kyynärvarsi on suora.

Lavat: Tiiviisti rintakehän myötäiset, lihaksikkaat ja okahaarakkeiden yläpuolelle ulottuvat. Mahdollisimman viistot, hyvin kulmautuneet ja taakse sijoittuneet, kulmaus vaakatasoon nähden on noin 50°.

Olkavarret: Tiiviisti rungonmyötäiset, vahvat ja lihaksikkaat; lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 95-105°.

Kyynärpäät: Tiiviisti rungonmyötäiset, eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Kyynärvarret: Vahvat ja lihaksikkaat, edestä ja sivulta katsottuna täysin suorat.

Ranteet: Vahvat ja vakaat.

Välikämmenet: Vahvat ja hieman joustavat, edestä katsottuna pystysuorat, sivulta katsottuna hieman viistot.

Käpälät: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälät); päkiät ovat kestävä, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

Takaraajat:

Yleisvaikutelma: Takaraajat ovat sivulta katsottuna asenoltaan maatapeittävät ja rungon takana, takaa katsottuna yhdensuuntaiset, eivät liian lähellä toisiaan.

Reidet: Kohtuullisen pitkät, leveät ja voimakaslihaksiset.

Polvet: Eivät sisään- eivätkä ulospäin kääntyneet.

Sääret: Pitkät, vahvat ja jänteikkäät, liittyvät vahvoihin kintereisiin.

Kintereet: Hyvin kulmautuneet, vahvat ja kiinteät, eivät sisä- eivätkä ulkokierteiset.

Välijalat: Pystysuorat.

Käpälät: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.

Liikkeet

Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus. Raville on tyyppillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.

Nahka

Kauttaaltaan tiivis.

Karvapeite

Karva: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

Väri

Yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan.

Musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein. Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset. Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenissä, kypälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä. Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.

Koko ja paino

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 13 - 18 kg.

Virheet

Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

Raskas tai kevyt rakenne; matala- tai korkearaajaisuus, raskas tai pyöreä kallo; otsarypyt; lyhyt, suippo tai kapea kuono; tasapurenta; vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät; alas kiinnittyneet tai erittäin pitkät, asenoltaan epäsymmetriset korvat; löysä kaulanahka; liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä; takakorkeus; luisu lantio; pitkät kypälät; peitsaaminen; korkeat liikkeet; ohut karvapeite; sekakarvan (päistärkarvan) esiintyminen; selkäjuova; tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite; säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.

Vakavat virheet

Puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu); ilmava yleisvaikutelma; omenanmuotoinen pää; erisuuntaiset pään linjat; ulkokierteiset kynärpäät; asenoltaan rungon alla olevat, niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat; sisäänpäin kiertyneet kintereet; yli 1 cm:n ja alle 2 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.

Hylkäävät virheet

Kaikenlaiset epämuodostumat; erittäin puutteellinen sukupuolileima; parentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta; karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja väri virheet; yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta; arkuus, aggressiivisuus, vihaisuus, liika epäluuloisuus tai hermostuneisuus.

Huom.

Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

4.4.2 Rotumääritelmän tulkintaohje

Pinsarit ry:n jalostustoimikunta on laatinut rotumääritelmän tulkintaohjeen tuomareille ja pinseriharrastajille. Tulkintaohje on julkaistu vuonna 2001 ja päivitetty vuonna 2011. Tulkintaohjeen tarkoitus on pyrkiä selventämään kuvaa ihanteellisesta pinseristä, jotta sekä kasvattajilla että tuomareilla olisi entistä yhtenäisempi käsitys rodusta.

”YLEISVAIKUTELMA: Pinseri on sileäkarvainen, keskikokoinen, ylväsryhtinen koira, jolla on sulavat linjat ja tyylikäs, neliömäinen rakenne. Se on vahva kuten snautseri. Sileän karvapeitteen ansiosta hyvin kehittyneet lihakset näkyvät selvästi, etenkin koiran liikkueissa.”

Rotumääritelmän ensimmäinen ja aina tärkein kappale yleisvaikutelma, kuvaa ihanteen jo varsin selvästi. Pinseri on neliömäinen, tyylikäs, mutta silti vahva. Rakennetyypiltään se on ravaaja.

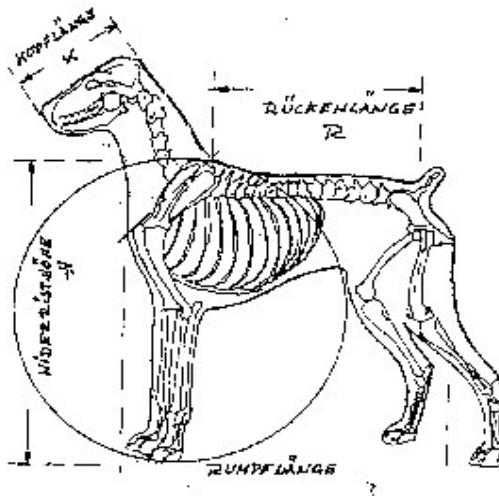
RAKENNE

Rakenteeltaan ja mittasuhteiltaan pinserin tulisi olla kuten keskikokoinen snautseri. Voiman ja jalouden tulee olla tasapainossa.

”TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

- *rakenne on mahdollisimman neliömäinen, ts. korkeus on sama kuin rungon pituus*
- *pään koko pituus (kirsun kärjestä niskakyhmyyn) on puolet selän pituudesta (säädästä hännäntyveen).”*

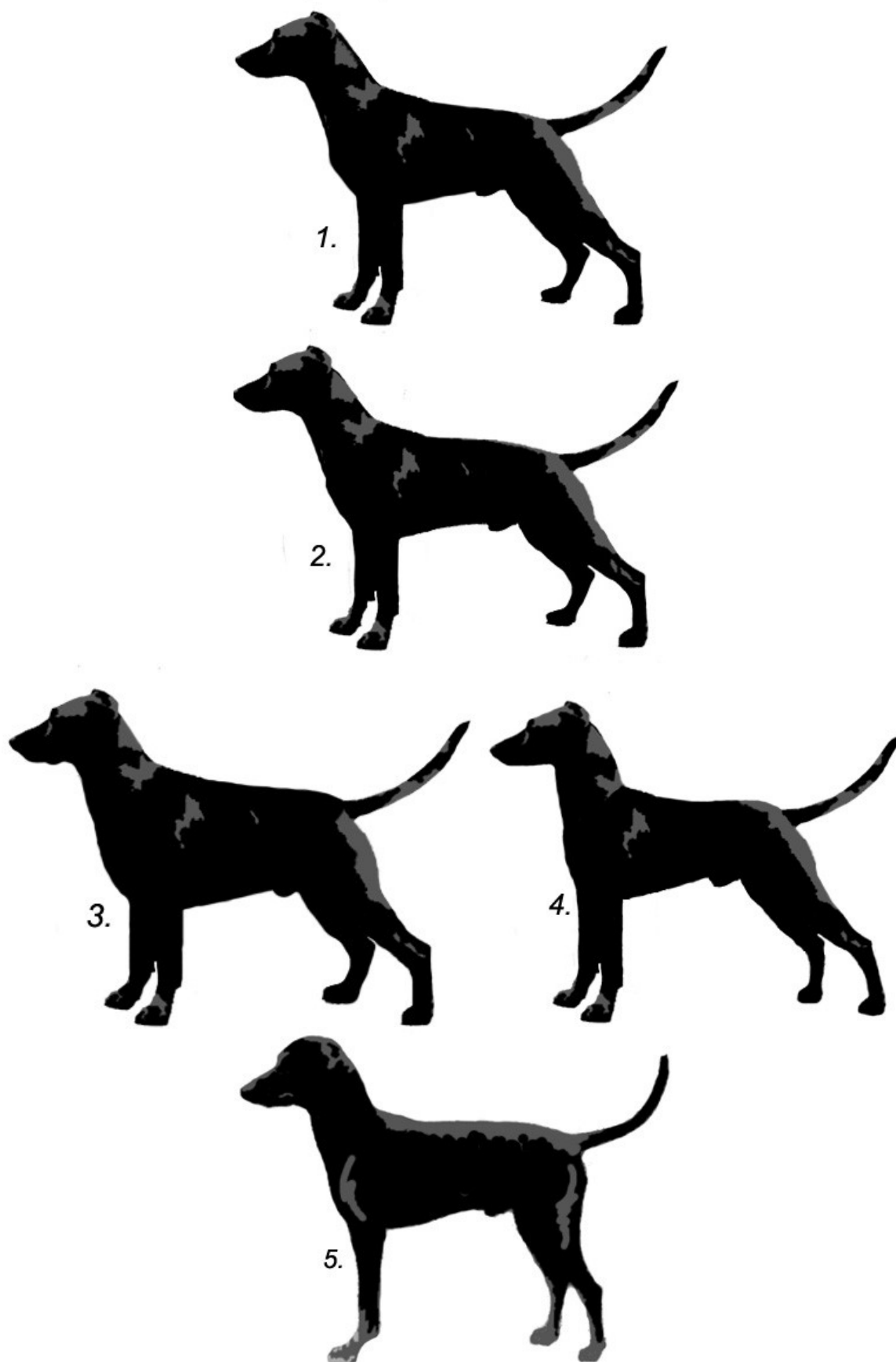
- **Säkäkorkeus** (okahaarakkeiden korkein kohta, joka yleensä sijaitsee lavan yläkärjen kohdalla) on yhtä suuri kuin koiran pituus mitattuna rintalastan uloimmasta kohdasta istuinluun kärkeen. Nartut ovat luonnollisista syistä rungoltaan aavistuksen verran pidempiä kuin urokset.
- **Rintakehän syvyys** on puolet säkäkorkeudesta. Rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja se on pitkälle taakse suuntautunut. Myös takimmaisat kylkiluut ovat pitkät ja rintalastaan hyvin kiinnittyneet.
- **Eturinta** näkyy lapakulmauksen edessä, mutta on kuitenkin liioittelematon.
- **Lanne** on lyhyt. Lantio on riittävän pitkä, asennoiltaan noin 35 astetta vaakatasoon nähden. Istuinluu on taaksepäin esiin tuleva, katso rakennekaavio (kuva alla).
- **Pää** on pitkänomainen, puolet sään ja hännän tyven välisestä etäisyydestä. Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät. Kallo ei saa olla pituuttaan leveämpi ja poskiluut eivät saa olla ulkonevat.
- **Lapa** on viistoasentoinen ja taakse sijoittunut, yhtä pitkä hyvin kulmautuneen olkavarren kanssa. Kyynärpään tulisi sijaita sivusta katsottuna rintakehän syvimmällä kohdalla.
- **Reisi- ja sääriluu** ovat yhtä pitkät ja hyvin kulmautuneet. Kinnerkulma on kohtuullinen ja välijalka on kohtisuorassa maahan nähden. Tärkeintä on, että koira on tasapainoisesti rakentunut. Toisin sanoen eturaajojen ja takaraajojen kulmausten tulisi olla suhteessa toisiinsa.

TYYPPI

Rotumääritelmää aikanaan laadittaessa pinsarit olivat kevyempiä. Vuosikymmenien jalostustyön tuloksena pinseristä on saatu rakenteeltaan vahvempia, edelleen säilyttäen niille kuuluvan jalouden. Siitä huolimatta silloin tällöin näkyy liian kevyitä koiria, toisaalta myös liian raskaita yksilöitä.

Pinseri on alkuperältään vahti- ja rottakoira, joten sen tulee olla jalo, jäntevä ja ketterä, mutta myös tarpeeksi vahva. Pinseristä tekee pinserin juuri sen liioittelematon, käytännöllinen, mutta toisaalta myös näyttävä peruskoiran olemus.

Kuva1: Oikean tyyppinen, neliömäinen, vahva, mutta jalo uros, joka myös sopivasti kulmautunut.
Kuva2: Pitkärunkoinen uros, jolla hieman köyry lanneosa.
Kuva3: Turhan raskas ja lihava uros. Kaula on tyylitön ja lyhyt. Liikaa huulia.

Kuva4: Kevyt, ylijalo kokonaisuus, jolla pysty kaula, liian avoimet kulmaukset ja jyrkkä lantio.
Kuva5: Uros joka antaa ilmavan vaikutelman. Kokoonsa nähden kevyt luusto, kevyt alaleuka ja puutteelliset kulmaukset.

LUONNE

”KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE: Eloisuus, temperamenttikkuus, itsevarmuus ja luonteen tasaisuus yhdistyneenä älykkyyteen ja kestävyYTEEN tekevät pinseristä miellyttävän koti-, vahti- ja seurakoiran.”

Pinserin luonnetta kuvataan monin superlatiivein, jotka tosin rotumääritelmässä osaltaan ovat keskenään ristiriidassa. On tärkeitä muistaa alkuperäinen snautseri-pinserirotujen käyttötarkoitus eli toimiminen koti- ja pihapiirien vartijana sekä rottien ja muiden pienten jyrksijöiden tappajana. Tällaisen koiran aistien tulee olla valppaat, sen tulee olla itsevarma ja nopeasti reagoiva, ei kuitenkaan aggressiivinen. Itsevarma pinseri hyväksyy vieraan henkilön. Pinseri on perheen uskollinen seuralainen. Viime vuosina luonteet ovat selvästi pehmenneet. Joskus kehissä tapaa lähes flegmaattisia yksilöitä. Myös arkuutta esiintyy silloin tällöin. Nämä luonneominaisuudet eivät ole pinserille suotavia.

PÄÄ

”KALLO-OSA:

***Kallo:** Voimakas ja pitkänomainen; niskakyhmy ei ole korostunut. Kallo on tasainen ja yhdensuuntainen kuonon ylälinjan kanssa.
Otsapenger: Loiva, mutta kuitenkin selvästi erottuva.*

KUONO-OSA:

***Kirsu:** Täyteläinen ja aina musta.
Kuono-osa: Tylppäkärkisen kiilan muotoinen; kuononselkä on suora.
Huulet: Mustat, tiiviit ja kiinteästi leukojen myötäiset. Suupielet ovat tiiviit.”*

Pään tulee olla oikeassa suhteessa koiran kokoon ja sukupuoleen nähden. Pää, erityisesti ilme, viimeistelevät hyvän pinserin. Pää on pitkänomainen tylpän kiilan muotoinen ja pituudeltaan noin puolet selän pituudesta (säädä hännän kiinnityskohtaan). Kallo ja kuono ovat yhtä pitkät ja pään ylälinjat yhdensuuntaiset. Päälaki on tasainen, ei kupera, eikä myöskään taaksepäin laskeutuva. Purulihasten tulisi olla voimakkaat, mutta poskiliuat eivät saa olla liian ulkonevat.

Voimakkaassa kuono-osassa tulee olla tiiviit tummapigmenttiset huulet sekä vahva alaleuka. Silmien alusten tulee olla täyteläiset. Oikeailmeisellä pinserillä on tummat, ovaalinmuotoiset silmät. Pinserien päissä on huomauttamista; lyhyitä ja/tai kapeita alaleukoja, sekä lyhyitä ja/tai kapeita kuono-osia.

SILMÄT

”Silmät: Tummat ja soikeat. Silmäluomet ovat mustapigmenttiset ja tiiviit.”

Oikea pinseri-ilme on tärkeä osa kokonaisuutta. Silmien tulee olla keskikokoiset, tumman ruskeat, ovaalin muotoiset, eteenpäin suunnatut. Silmäluomien pigmentti on musta. Ilmeen tulee olla valpas, älykäs ja eloisa.

KORVAT

”Korvat: Taittokorvat, ylös kiinnittyneet, V:n muotoiset; korvan sisäreuna on poskenmyötäinen. Korvat ovat taittuneet eteenpäin ohimonmyötäisesti ja yhdensuuntaisesti, taitekohta ei ole kallolinjaa korkeammalla.”

lhanteena ovat poskenmyötäisesti taittavat korvat, jotka eivät ole liian suuret ja raskaat, mutta eivät myöskään liian kevyet. Jäykät, propellimaiset korvat eivät ole pinserille eduksi ja pilaavat ilmettä.

PURENTA

”Leuat/ hampaat/ purenta: Ylä- ja alaleuka ovat vahvat. Täydellinen, voimakas ja tiiviisti sulkeutuva leikkaava purenta (hammaskaavion mukaisesti 42 hammasta); hampaat ovat puhtaanvalkoiset. Poskilihakset ovat voimakkaat, mutta poskipäät eivät saa olla ulkonevat.”

Pinsereillä on normaali leikkaava purenta. Rodussa esiintyy jonkin verran purentavirheitä (tasa-, alaja yläpurenta) sekä hammaspuutoksia, joista tulee mainita arvostelussa.

KAULA

”KAULA: Jalosti kaareutuva, ei liian lyhyt. Sulavasti säkään liittyvä ja kuiva, ei leuanaluspusseja eikä löysää kaulanalusnahkaa. Nahka on tiivis ja poimuton.”

Suuri osa pinserin jaloutta tulee nimenomaan kauniisti kaareutuvasta niskalinjasta. Pinserin kaula on tyylikäs, kuiva, jalosti kaareutunut, vahva ja lihaksikas, joka sulavasti liittyy selkälinjaan. Pinsereillä nähdään jonkin verran liian pystyasentoisia kauloja. Kaulanahka on tiivis ja poimuton.

YLÄLINJA

”Ylälinja: Säästä lähtien loivasti taaksepäin laskeva.”

Pinserin kaunis ylälinja tarkoittaa sitä, että niska kaartuu jalosti ja riittävän pitkä kaula liittyy sulavasti taakse sijoittuneisiin, viistoihin lapoihin, säkä on korostunut ja selkä viettää hieman taaksepäin liittyen huomaamattomasti lyhyeen lanneosaan ja hieman pyöristyneeseen lantioon. Hieman taaksepäin viistosti ylöspäin lähtevä häntä viimeistelee kokonaisuuden. Monella koiralla on vielä seistessään ”rakennettuna” varsin siisti ylälinja, mutta tyylikäs kokonaisuus katoaa koiran liikkuesssa. Ylälinja kannattaa ehdottomasti tarkistaa myös liikkeessä. Ylälinjan saattaa pilata liian korkealle tai matalalle kiinnittynyt häntä. Monille pinsereille yhteinen virhe on köyristyvä lanne, mikä näkyy etenkin liikkuesssa.

RUNKO

”Säkä: Ylälinjan korkein kohta.

Selkä: Vahva, lyhyt ja tiivis.

Lanne: Lyhyt, vahva ja syvä. Etäisyys viimeisestä kylkiluusta lantioon on lyhyt, minkä ansiosta koira vaikuttaa tiiviiltä.

Lantio: Hieman pyöristynyt ja liittyy sulavasti hännän kiinnityskohtaan.

Rintakehä: Kohtalaisen leveä ja poikkileikkaukseltaan soikea, kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on rintalastan kärjen johdosta selvästi erottuva.

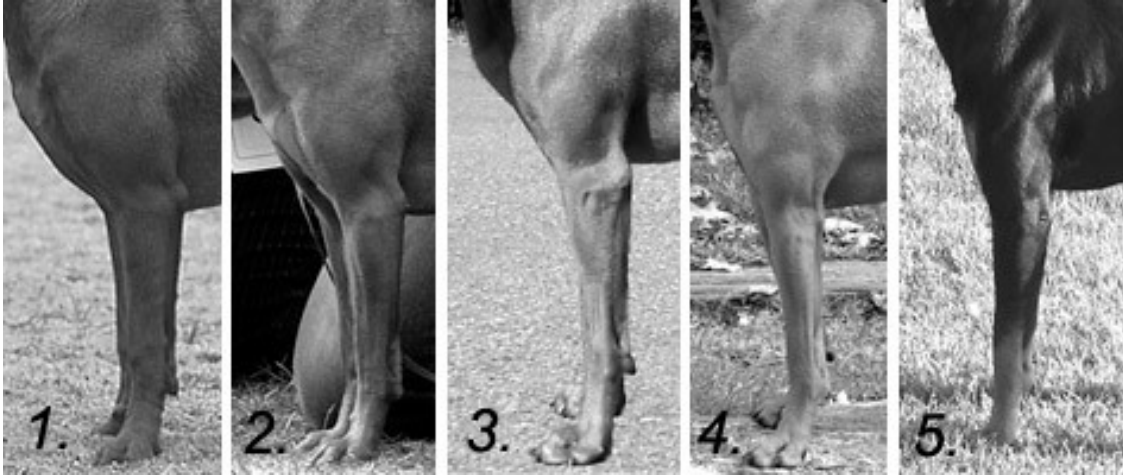
Alalinja ja vatsa: Vatsaviiva ei ole liioitellun ylösvetäytynyt, vaan muodostaa rintakehän alaosasta lähtien kauniisti kaartuvan linjan.”

Pinseri on neliömäinen koira. Se tarkoittaa sitä, että säkäkorkeus on sama kuin rungon pituus. Säkäkorkeus mitataan okahaarakkeiden korkeimmasta kohdasta ja oikein sijoittuneiden lapojen kärjistä maahan. Rungon pituus mitataan rintalastan kärjestä eli eturinnan uloimmasta osasta istuinluun takimmaiseen osaan. Monet saattavat vaikuttaa pitkärunkoisilta. Tämä saattaa johtua mm. seuraavista syistä:

- Mittasuhteiltaan koira on todella liian pitkä ja/tai raajat ovat liian lyhyet.
- Eturinta on kehittymätön.
- Lanneosa on liian pitkä ja/tai rintakehä on liian lyhyt.
- Koira on ryhditön.

Rungon tulee olla kohtuullisen leveä, poikkileikkaukseltaan soikea ja kyynärpäihin ulottuva. Eturinta on selvä, lanne lyhyt ja lantio ylälinjaltaan kevyesti pyöristynyt. Pinseri ei saa vaikuttaa korkearaajaiselta, mutta ei myöskään matalaraajaiselta. Oikeat korkeuden mittasuhteet ovat 1:1 eli rintakehä ulottuu kyynärpäihin ja etäisyys kyynärpäistä maahan on sama kuin rintakehän syvyys. Kulmausten tulisi olla keskenään tasapainoiset. Se tarkoittaa sitä, että sekä etu- että takaraajojen tulisi olla riittävän hyvin kulmautuneet. Yleisimmät raajojen virheet koirillamme ovat etuasentoiset lavat ja eturaajojen niukat kulmaukset (sekä lapa että olkavarsi) ja hyvin tyyppillisenä liian lyhyt

olkavarsi. Liian pystyjen ja usein myös etuasentoisten lapojen takia kaula ei nouse selkälinjasta oikeassa viistossa asennossa (ihanne n. 50–60 astetta vaakatasoon nähden), vaan kaula ja selkä yhtyvät toisiinsa liian jyrkässä kulmassa. Toisaalta taas lyhyen ja/tai pystyn lantion takia monella koiralla on kapeat reidet. Etenkin liikkeessä virhe voidaan havaita, sillä takaliike jää töpöttävän lyhyeksi. Joskus esiintyy myös virheellisiä, korkeita kintereitä.

Kuva1: Voimakkaat etukulmaukset, pitkä olkavarsi ja hyvä eturinta.

Kuva2: Hyvät etukulmaukset, hieman lyhyt olkavarsi, hyvä eturinta.

Kuva3: Riittävä etukulmaus, rintalastan kärki on selvä, mutta rinnan syvyys puutteellinen.

Kuva4: Pystyasentoinen olkavarsi.

Kuva5: Jyrkkä lapa, pystyasentoinen olkavarsi, rintakehän syvyys puutteellinen.

KÄPÄLÄT

”Etukäpälet: Lyhyet ja pyöreät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet (ns. kissankäpälet); päkiät ovat kestävät, kynnet lyhyet, mustat ja vahvat.

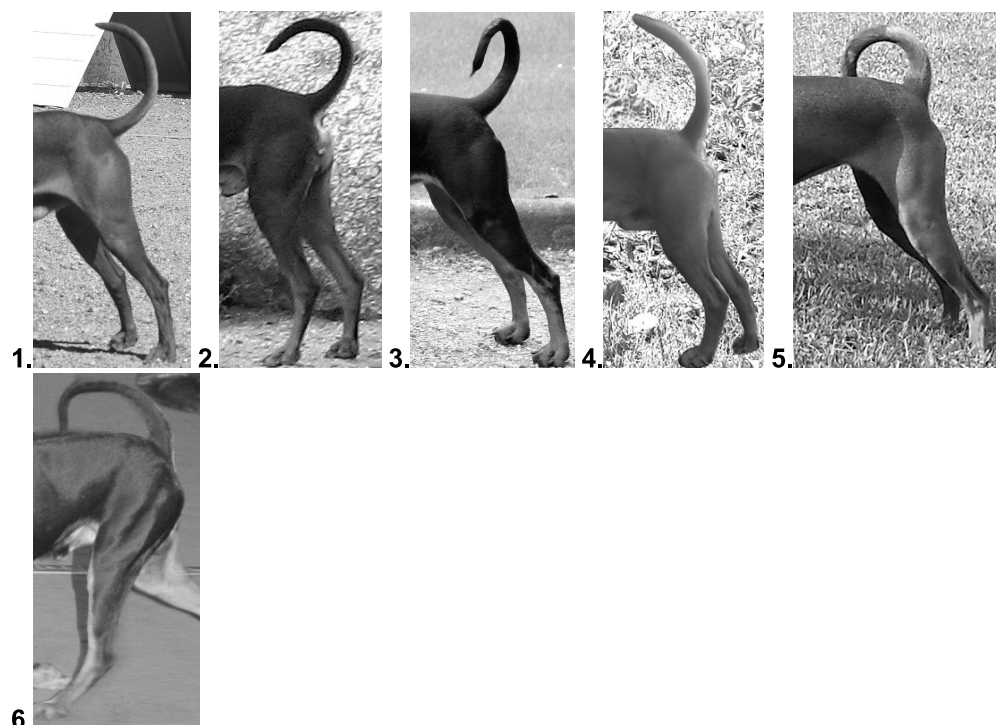
”Takakäpälet: Hieman etukäpäliä pitemmät. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä ja kaareutuneet, kynnet lyhyet ja mustat.”

Ihanteelliset tiiviit ja korkeat, pyöreät nk. kissankäpälet, ovat toivottavia. Takakäpälet ovat aavistuksen pidemmät kuin etukäpälet. Sekä etu- että takakäpälien tulee osoittaa suoraan eteenpäin. Pitkät ja litteät käpälet ovat virheelliset.

HÄNTÄ

”HÄNTÄ: Luonnollinen: tavoitteena on sapelin- tai sirpinmuotoinen häntä.”

Hännän lähtöasennon tulee olla ”5-10 minuuttia yli”, ei täysin pysty. Liian pystyhäntäisillä koirilla on yleensä liian lyhyt tai/ta pysty lantio. Sirppi- tai sapelihäntä on pinsarille luonteva. Jonkin verran esiintyy selän päälle kiertyviä häntiä, joka vie yksilöstä jaloutta. Hännän asento tarkistetaan koiran liikkeessä. Häntämutkat tulee mainita arvostelussa.

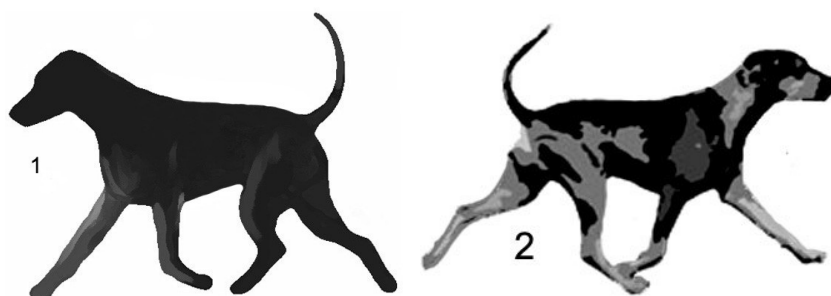
Kuva 1: sapelihäntä. **Kuva 2:** sirppi. **Kuva 3:** oikea lähtöasento. **Kuva 4:** hieman pystyasentoinen häntä. **Kuva 5:** selälle kiertynyt häntä. **Kuva 6:** jäniksenhäntä.

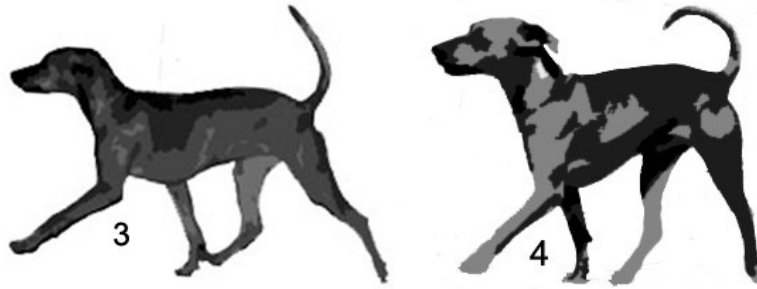
LIIKKEET

”LIIKKEET: Pinseri on ravaaja. Selkä pysyy liikkeessä kiinteänä ja suhteellisen vakaana. Liikkeet ovat tasapainoiset, varmat, voimakkaat ja vapaat; hyvä askelpituus. Raville on tyypillistä maatavoittava, sulava ja sujuva liike, jossa on vahva takaraajojen työntö ja vapaa etuaskel.”

Pinseri on rakennetyypiltään ravaaja. Se tarkoittaa sitä, että pinserin liikunta on ravaajalle tyypillistä, pitkäaskelista ja maatavoittavaa. Sekä etu- että takaraajan liike ulottuu pitkälle rungon eteen ja taakse. Liikkeet ovat yhdensuuntaiset edestä ja takaa katsottuna. On muistettava, että vauhdin kasvaessa kaikkien koirien etu- ja takakäpälät pyrkivät yhdelle uralle. Pinseriä ei tule liikuttaa liian kireällä taluttimella ja koiran liikkuessaa pää ei saa olla liian pystyasentoinen.

Liikkeet ovat oikean rakenteen mittari. Usein pinserin saa esitettyä sen seistessä asettelemalla siististi, mutta viimeistään liikkeet paljastavat rakenteen virheet. Koiria tulisi liikuttaa kehässä enemmän ja arvostella sen mukaan. Usein selkälinja pettää liikkeessä. Etuosa vajoaa ja lanne köyristyy. Silloin tällöin nähdään puutteellisista kulmauksista johtuvia maahan sidottu, lyhyt liike.

Kuvat 1 ja 2 : Oikeanlainen liike. Kuvan 1 koiralla toivottu laskeva ylälinja, kuvan 2 koiralla suora ylälinja. Kummallakin matkaavoittava, jäntevä liike ja hyvä takatyöntö.

Kuvat 3 ja 4 : Takakorkeana liikkuvat koirat, joiden säkä painuu ja lanne köyristyy. Liike jää rungon alle ja askel lyhyeksi. Kuvan 4 koiralla puutteelliset kulmaukset, joiden vuoksi liikkeet jäävät lyhyiksi.

Yleisimmin pinsereiden liikkeissä nähdään seuraavia virheitä:

- Lyhyet ja / tai liian korkeat etuliikkeet.
- Leveät ja epävakaat liikkeet.
- Ahtaat takaliikkeet.

KARVAPEITE JA VÄRIT

”NAHKA: Kauttaaltaan tiivis.

KARVA: Lyhyttä ja tiheää, sileää ja pinnanmyötäistä, kiiltävää, ilman karvattomia kohtia.

VÄRI: • yksivärinen: saksanhirvenpunainen; punaruskeasta tummaan punaruskeaan.

• musta ruskein merkein: pikimusta punaisin tai ruskein värimerkein.

Ihanteelliset merkit ovat mahdollisimman tummat, syvät ja selvärajaiset.

Värimerkit sijaitsevat silmien yläpuolella, kurkun alapuolella, välikämmenissä, käpälissä, takaraajojen sisäsiivuilla ja peräpeilissä. Eturinnassa on kaksi symmetristä ja toisistaan selvästi erillään olevaa kolmiota.”

Pinserin värit ovat musta ruskein merkein (black & tan) ja punaruskean eri sävyt. Eriväristen koirien yhdistäminen on ollut välttämätöntä pienen geenipoolin takia. Tämän vuoksi punaisella koiralla saattaa esiintyä hieman mustaa sekakarvaa. Määrällisesti näin pienen rodun ollessa kyseessä, pienet värivirheet voidaan kuitenkin hyväksyä. Ihanteena on puhtaan värinen pinseri. Merkkipärisillä värimerkkien tulee olla selvärajaiset.

KOKO

KOKO JA PAINO

Säkäkorkeus: Urokset ja nartut 45 - 50 cm.

Paino: Urokset ja nartut 14 - 20 kg.”

Rotumääritelmän mukaan pinserin korkeus on 45–50 cm ja paino 14–20kg. Vuosien mittaan koko on selvästi kasvanut. Pinsereissä, kuten useimmissa muissakin roduissa, urokset ovat keskimäärin narttuja suurempia, jotkut urokset jo selvästi liian suuria. Arvostellessa tulisi suosia narttuja, jotka ovat kooltaan selvästi alle ylärajan ja uroksia, jotka eivät ylitä ylärajaa. Koon ääriarjoilla olevat koirat tulisi mitata.

VIRHEET

”Kaikki poikkeamat edellä mainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

- *raskas tai kevyt rakenne, matala- tai korkearaajaisuus*
- *raskas tai pyöreä kallo*
- *otsarypyt*
- *lyhyt, suippo tai kapea kuono*
- *tasapurenta*
- *vaaleat, liian pienet tai liian suuret silmät*
- *alas kiinnittyneet tai hyvin pitkät, asennoiltaan epäsymmetriset korvat*
- *voimakkaat poskiluut*
- *löysä kaulanahka*
- *liian pitkä, pehmeä tai köyry selkä*
- *takakorkeus*
- *luisu lantio*
- *pitkät kypälät*
- *peitsaaminen*
- *korkea askel*
- *ohut karvapeite*
- *selkäjuova, tumma mantteli ja haalistunut tai vaalentunut karvapeite*
- *säkäkorkeuden ylitys tai alitus 1 cm:n asti.*

VAKAVAT VIRHEET

- *puutteellinen sukupuolileima (esim. urosmainen narttu)*
- *ilmava yleisvaikutelma*
- *omenanmuotoinen pää*
- *erisuuntaiset pään linjat*
- *ulkokierteiset kyynärpäät*
- *niukasti kulmautuneet tai länkisääriset takaraajat*
- *sisäänpäin kiertyneet kintereet*
- *yli 1 cm:n ja alle 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta.*

HYLKÄÄVÄT VIRHEET

- *arkuus, aggressiivisuus, vihaisuus, liika epähuuloisuus tai hermostuneisuus*
 - *kaikenlaiset epämuodostumat*
 - *erittäin puutteellinen sukupuolileima*
 - *purentavirheet kuten ala-, ylä- ja ristipurenta*
 - *karkeat virheet yksittäisissä kohdissa, kuten rakennevirheet, karva- ja värivirheet*
 - *yli 3 cm:n poikkeamat annetusta säkäkorkeudesta*
- Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen ovat hylkääviä virheitä.*

HUOM. *Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin*

4.4.3 Jalostustarkastukset

Jalostustoimikunta on järjestänyt jalostustarkastuksia vuosittain jo 1990-luvun alusta lähtien. Tarkastusten tavoitteena on arvioida kannan ulkomuodollista tasoa, saada tietoa jalostuskoirien jälkeläisistä sekä löytää jalostuskäyttöön sellaisiakin koiria, jotka eivät käy näyttelyissä. Ulkomuodon osalta jalostuskriteerinä on joko hyväksytty jalostustarkastus tai näyttelytulos "erittäin hyvä".

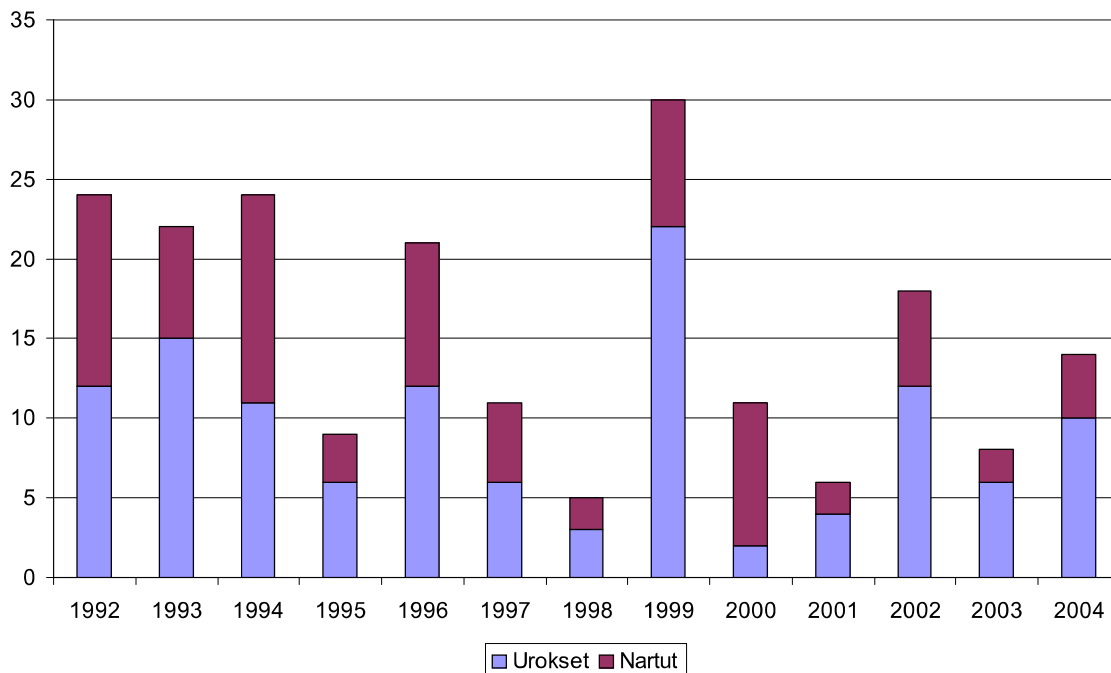
Jalostustarkastuksiin on osallistunut vuosittain vaihteleva määrä koiria, joinakin vuosina vain muutama yksilö. Suhteessa rekisteröintimääriin tarkastettujen koirien määrä on kohtuullinen.

Jalostustarkastustulosten perusteella rodulla esiintyy edelleen samoja ulkomuodollisia ongelmia kuin vielä viime vuosikymmenelläkin: huonoja eturintoja, pystyjä lapa- ja lyhyitä olkavarsia, vaihtelevia selkälinoja sekä voimattomia liikkeitä. Toki 1960- ja 1970-lukujen kantakoirista on ulkomuodossakin edetty pitkälle.

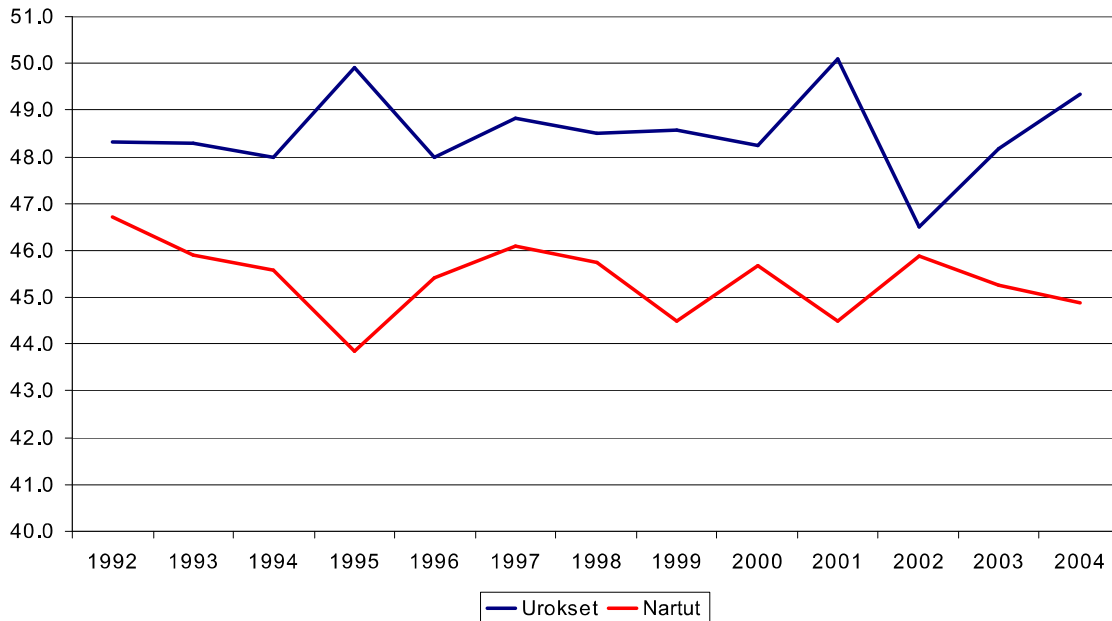
Jalostustarkastuksissa ilmenneet yleisimmät heikkoudet ja vahvuudet:

- Yleisesti koirat ovat saaneet tyypistään erinomaisen tai hyvän, vain vähän tyydyttäviä.
- Rakenteeltaan koirat ovat olleet normaaleja tai kevyitä, vähemmistönä ovat olleet liian massavat koirat.
- Hammaspuutoksia esiintyy tasaisesti koko ajanjaksolla, lähinnä P1. Useampien tai muiden hampaiden puutokset näyttäisivät kulkevan pentueittain tai suvuittain.
- Pään mittasuhteet ovat yleensä hyvät, jonkin verran esiintyy liian lyhyitä kuono-osia ja varsinkin aiemmin enemmän hieman kevyitä kuonoja silmien alta.
- Alaleuat ovat yleisimmin puutteellisia tai kevyitä.
- Silmissä esiintyi aiemmin enemmän pyöreitä ja vaaleita, nyttemmin myös tummahkoja ja hyviä.
- Eturinnoista on noin puolet hyviä ja puolet puutteellisia, rintakehät hyviä.
- Lapa on lähes poikkeuksetta pysty, samoin olkavarsi.
- Takakulmauksissa on jonkin verran huonosti kulmautuneita, kuitenkin yleensä paremmat kuin edessä.
- Ylälinjoissa löytyy kaikki variaatiot: laskeva, suora, nouseva, köyry. Ylälinja on yleensä seistessä parempi kuin liikkeessä.
- Lanneosissa ja lantioissa on paljon lyhyitä, pitkiä, köyryjä ja jyrkkiä, mutta myös hyviä.
- Alalinjoissa on hyviä, mutta myös paljon ylösvetäytyneitä.
- Etu- ja takaliikkeet ovat yleensä hyvät, sivuliikkeissä melkein pääsääntöisesti takaraajat rungon alla ja voimaton lyhyt taka-askel. Nykyisin on hieman enemmän myös hyvin liikkuvia koiria.

Jalostustarkastetut pinserit 1992–2004

Jalostustarkastettujen koirien kokojen keskiarvot 1992–2004

Pinserin rotumääritelmää täsmennettiin vuonna 2001, jolloin myös virheet luokiteltiin niiden vakavuuden perusteella kolmeen eri luokkaan: virhe, vakava virhe ja hylkäävä virhe. Koon osalta vakavaksi virheeksi luetaan yli yhden ja alle kahden senttimetrin poikkeamat rotumääritelmästä, ja hylkääviksi virheiksi yli kolmen senttimetrin poikkeamat.

Jalostustarkastusten perusteella koko on pysynyt suunnilleen rotumääritelmän rajoissa, jonkin verran esiintyy alamittaisia narttuja. Yllä olevaan kuvaajaan on laskettu koon keskiarvot jalostustarkastuksissa 1992–2004. Tosin otos on niin pieni, että sitä ei voi luotettavasti yleistää kantaan.

4.4.4 Näyttelytulokset

Pinserit ry on julkaissut näyttelyarvostelut vuodesta 1996 alkaen tulosjulkaisuna vuosittain. Näyttelyissä on käynyt vuosina 1996–1999 noin 70–80 koiraa vuodessa. Vuosina 2000–2003 käynnit ovat kasvaneet 86–106 yksilöön vuodessa, ja sekä uroksia että narttuja käy näyttelyissä suunnilleen yhtä paljon.

Suhteessa rekisteröinteihin näyttäisi siltä, että näyttelyissä käy paljon koiria. Tosiasiassa kuitenkin yli puolet näyttelyissä käyvistä koirista on ollut samoja noin 4-5 vuoden ajanjaksolla, ja loput ovat niitä, jotka piipahtavat muutaman kerran juniori- tai nuorten luokissa. Jalostuksen kannalta erityisesti avoimen luokan uroksia olisi hyvä saada näyttelyihin enemmän, jolloin useamman ns. kotikoiran mahdollinen jalostuskäyttö helpottuisi.

Koirien laatu

Näyttelyissä käyvien koirien taso on korkea, 80–85 % koirista on saanut laatuarvosanan erinomainen (sertifikaatin arvoinen) tai erittäin hyvä (1). Vain 15 % koirista on saanut laatuarvosanan hyvä (2), ja vain muutama koira vuosittain on saanut arvosanan tyydyttävä (3). Laatuarvosanaa "ei voida arvostella" tai "0" esiintyy koko tarkastelujaksolla vain muutama. Yleensä syyinä on se, että koira ei anna koskea itseensä tai ei suostu näyttämään hampaitaan.

Arviot jakautuvat siten, erinomaista jaetaan ymmärrettävästi ylivoimaisesti eniten valioluokassa, vielä avoimessakin luokassa se on yleisin arvosana. Nuorten luokassa arvostelut jakautuvat jo

tasaisesti erinomaisen ja erittäin hyvän kesken ja junioriluokissa jaetaan kaikkia kolmea, ”eri”, ”eh” ja ”h” tasaisesti. Mielenkiintoinen havainto on, että valioluokan tultua mukaan vuonna 2003, näyttäisi siltä, että avoimen luokan arvostelu on tiukentunut ja siellä on jaettu aiempaan verrattuna enemmän myös arvosanaa hyvä (2).

Kaiken kaikkiaan vuodesta 1969 lähtien 231 pinseriä on valmistunut Suomen muotovalioksi ja 56 kansainväliseksi muotovalioksi. (lähde: KoiraNet)

Alla tilasto viime vuosien näyttelykäyneistä ja palkitsemisprosentista:

Vuosi	käynnit	ERI	EH	H	T	EVA	HYL
2005	465	50,8 %	32,5 %	14,4 %	1,3 %	0 %	1 %
2006	557	54,2 %	31,6 %	11,8 %	1,6 %	0,5 %	0,2 %
2007	544	50,4 %	32 %	15 %	1,1 %	0,9 %	0,6 %
2008	555	53,9 %	32 %	10,8 %	1,3 %	1,1 %	0,9 %
2009	459	58 %	29 %	11,8 %	0,7 %	0,2 %	0,4 %
2010	500	56,8 %	30,4 %	9 %	0,4 %	2,4 %	1 %

Koirien koko

Uuden rotumääritelmän myötä tuomareita pyydettiin mittaamaan kaikki koirat näyttelyissä vuonna 2002. Tuomarit mittasivat uroksia 23 kpl (näyttelyissä käyneitä 45 kpl) ja narttuja 15 kpl (näyttelyssä käyneitä 49 kpl). Kaikkiaan 16 koiraa mitattiin useamman kerran, ja koirakohtaisesti tuloksissa oli 0,5–2 senttimetrin eroja. Alla olevassa yhteenvedossa kyseisten yksilöiden korkeutena on käytetty lukujen keskiarvoa.

Urosten koko vaihteli välillä 44 cm (1kpl) – 50 cm (3kpl), mediaani ja keskiarvo olivat 47 cm. Narttujen koko vaihteli välillä 41,5 cm (1kpl) – 47cm (2 kpl) välillä, mediaani oli 44,5 cm eli puolet mitatuista oli alamittaisia ja keskiarvo oli 44,9 cm.

4.5 SWOT-analyysi pinserin nykytilasta Suomessa

Kannan koko ja rakenne

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - pieni sukusiitosprosentti suhteessa kannan kokoon - suurin osa kasvattajista tekee yhteistyötä jalostustoimikunnan kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> - pieni kanta Suomessa ja maailmanlaajuisesti - hälyttävän pieni tehollinen populaatiokoko - liian suppean koirajoukon käyttö jalostukseen - useiden koirien liikakäyttöä - pieni aktiivikasvattajien joukko: kannan koko ja rakenne riippuu yksittäisten kasvattajien jalostusvalinnoista ja kasvatuksen volyyymista - kotimaisten kasvattajien vähäinen yhteistyö
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - koiria tasaisemmin käyttöön eri pentueista sekä uudet tuontikoirat - suunnitelmallisempi eri linjojen käyttö jalostustoimikunnan ja kasvattajien yhteistyöllä: sitoumuskasvattajasopimus - uudet kasvattajat - vienti- ja tuontisäädökset ovat yhtenäistyneet eri maiden välillä, jolloin kansainvälinen kasvattajayhteistyö on helpompaa 	<ul style="list-style-type: none"> - jos yksikin aktiivikasvattaja lopettaa kasvatustyön, vaikutus kannan kokoon ja teholliseen populaatiokokoon voi olla dramaattinen - jalostuksen keskittyessä liikaa ulkomuotoon ja kunkin kasvattajan ajaessa omaa linjaansa, kannan suunnitelmallinen käyttö ei onnistu - yksittäisten koirien ja linjojen liikakäyttö

Kannan koon ja rakenteen osalta suurin uhka on pieni kanta ja erityisesti pieni tehollinen populaatiokoko. Kannan koko riippuu suuresti myös kasvattajien lukumäärästä, joita ei pinsereillä ole koskaan ollut montaa. Jo yhdenkin aktiivisen kasvattajan luopuminen kasvatustyöstä voi koitua rodulle kohtalokkaaksi.

Terveys

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - Rodulla ei esiinny laajamittaisesti perinnöllisiä hengenvaarallisia sairauksia - Liioittelematon peruskoiran rakenne - Lähes kaikki kasvattajat sitoutuvat jalostuskriteereihin sekä raportoivat pentueistaan jalostustoimikunnalle, vain yksittäisiä "villejä kasvattajia" 	<ul style="list-style-type: none"> - Perinnöllinen kaihi (HC) 15% kannasta, valtaosa kantajia. Saatavilla ei toistaiseksi ole DNA-testiä. - Rotutyypilliset sairaudet ja vaivat: rokotusoireet, verta vuotavat korvanlehdet, erilaiset allergiat - C-lonkkaisten osuus 8% kannasta
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - Terveysseuranta mahdollista järjestää tehokkaasti pienessä rodussa - Vältetään voimakkaasti HC:ta jättäneiden koirien yhdistämistä jalostuksessa - Mahdollisimman monien HC-terveiden koirien jalostuskäyttö 	<ul style="list-style-type: none"> - pieni tehollinen populaatiokoko voi aiheuttaa uusien sairauksien tulon kantaan. - "Villien" kasvattajien tuottamat pentueet eivät ole terveystutkituista vanhemmista, vaikuttavat kuitenkin kannan rakenteeseen

Terveyden osalta rodun vahvuus on liioittelematon rakenne sekä se, että vakavia sairauksia ei esiinny laajamittaisesti kannassa. Toisaalta kannan suppeus voi tuoda nopeasti esiin uusia vakavia sairauksia.

Luonne

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - luonteet parantuneet alkuaikojen liian terävistä yksilöistä - aktiivinen, iloinen rotu - sopii moneen harrastuslajiin: agility, toko jne. 	<ul style="list-style-type: none"> - arkipäivät ongelmat: eroahdistus, arkuus, vahtiminen jne. - pinserin vanha, "huono" maine - 40% kannasta ääniherkkiä
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - luonnetestien lisääminen pinserin luonteiden kartoittamiseksi sekä välttääksemme sellaisten koirien yhdistämistä, joilla samoja heikkouksia - tehokkaampi tiedotus pinserin luonteesta - kasvattajien vastuu: tarkempi pennunostajien valinta 	<ul style="list-style-type: none"> - nyky-yhteiskunnan epärealistiset käsitykset koirista: liika inhimillistäminen, koira ei saisi enää olla koira - jos rodun suosio kasvaa, pentutehtailu saattaa lisääntyä ja koiria menee vääränlaisiin perheisiin: ongelmat - jalostuksen painottuessa liikaa ulkonäköön yhdistelmien suunnittelussa luonne jää toissijaiseksi - käyttöominaisuuksien heikkeneminen ("sohvaperunakoirat")

Suurin uhka luonteen kannalta on ulkonäköä painottava jalostus luonteen kustannuksella. Tärkeimpiä keinoja jalostuksen ohjaamiseksi on luonnetestien lisääminen, jolloin kasvattajilla on mahdollisuus välttää yhdistämästä koiria, joilla on samoja heikkouksia.

Ulkomuoto

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> - terve peruskoiran rakenne - koirista paljon tietoa näyttelyiden ja jalostustarkastusten perusteella - suomalaiset pinserit maailman huipputasoa 	<ul style="list-style-type: none"> - samat poikkeamat rotumääritelmästä kuin aiemminkin - ulkomuodon heikkouksia vaikea korjata maailmanlaajuisesti pienen kannan ja sen laadun takia takia - tyyppissä vaihtelua, kenneleillä omat tyyppit
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> - entistä tiiviimpi yhteistyö kasvattajien kesken ja siitoskoirien ennakkoluulottomampi käyttö eri kenneleiden välillä 	<ul style="list-style-type: none"> - ulkonäkö korostuu liikaa jalostuksessa terveyden kustannuksella, siitosmatadorien käyttö - tyyppi eriytyy entisestään

Ulkomuodon osalta pinserin vahvuutena on terve, normaali koiran rakenne, sekä vuosien myötä parantunut tyyppi. Heikkoutena on edelleen voimaton liikunta, suora lapa, köyhä etuosa sekä usein selkälinjat liikkeessä. Jalostuksen painottuessa liikaa ulkonäköön siitosmatadorien käyttö on riski.

5. Yhteenvedo aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Jalostuksen tavoiteohjelma laadittiin vuonna 2005 ja hyväksyttiin 5-vuotiskaudeksi 2006–2011. Päivitys tehtiin vuoden 2011 alussa, ja tavoiteohjelmalle anotaan Kennelliiton hyväksyntää jatkoajalle 2012–2016.

Nykyistä tavoiteohjelmaa on nyt noudatettu 5 vuotta (2007–2010), joka on lyhyt aika jalostuksessa. Tässä päivityksessä on pyritty keskittymään tilastotietojen ajantasaistamiseen, ja tavoiteohjelman vaikutusten arviointia ja analysointia on tehty hyvin varovasti.

Tätä ennen pinsereillä ei ole ollut voimassa olevaa jalostuksen tavoiteohjelmaa. Käytännössä on kuitenkin noudatettu edellistä tavoiteohjelmaa, joka oli vuodelta 2003. Ohjelmassa luonnehditaan yleisiä jalostustavoitteita, mutta ne eivät ole mitattavia. Myöskään konkreettista toimeenpano-ohjelmaa ei ollut laadittu. Vuosittain jalostustoimikunta kuitenkin keräsi tietoa rodun terveystilanteesta, pentueista, näyttelyistä ja luonnetesteistä sekä järjestänyt jalostustarkastuksen ja joukkosilmätarkastuksia.

5.1 Terveys

Silmäsairaudet

Terveiden osalta jalostustyön keskeisin kysymys on viime vuosina liittynyt perinnölliseen kaihiin (HC). Kaihin osalta jalostuskriteerinä on ollut puhdas, astutushetkellä korkeintaan vuoden vanha silmäpeilaustulos. Myös muut silmälöydökset on tilastoitu, jalostuskäytön rajana PHTVL 1-aste.

Vuonna 2005 Pinsereille anottiin PEVISA- ohjelma, joka sisälsi kriteerin pentueen vanhempien korkeintaan 8kk vanhasta silmäpeilaustuloksesta ilman raja-arvoja. PEVISA- ohjelma myönnettiin kaudeksi 2007–2011.

Jalostustoimikunta on jo usean vuoden ajan tehnyt yhteistyötä silmäeläinlääkäreiden kanssa ja pyrkinyt kartoittamaan HC-ongelman laajuutta rodussa mm. kutsumalla HC-sairaiden koirien sisaruksia ja jälkeläisiä maksuttomiin silmätutkimuksiin. Tutkituista koirista noin 15 %:lla on todettu erimuotoinen HC ja 3 % HC-epäily. Pinserillä esiintyy yleisimmin sekä posterioris-polaarista että kortikaalista kaihia. Luvussa 4.3.1 on esitelty tarkemmin silmätutkimusten tulokset. Kun aiemmassa jalostuksen tavoiteohjelmassa vuodelta 2003 todettiin, että pinserillä on jonkin verran HC-löydöksiä, voidaan lisäantyneiden tutkimustulosten valossa nyt todeta, että ongelma on pienessä populaatiossamme todella laaja. Suurin osa rodusta on todennäköisesti kaihin kantajia.

Lonkkaniveldysplasia

Lonkkakuvaustulos liitettiin pinserien jalostuskriteereihin 1995. Tavoiteohjelmassa 2003 tavoitteeksi on asetettu vähintäänkin jalostukseen käytettävien koirien lonkkakuvaaminen ja että kuvaustulokset otetaan huomioon jalostuksessa. Lonkkaniveltutkimustulosten suhteen on noudatettu seuraavaa pisteytystä: A=0, B=1, C=2, D=3, E= ei suositella jalostukseen. Pentueen vanhempien lonkkatuloslauseuntojen yhteen laskettu pistemäärä ei ole saanut ylittää kolmea pistettä.

Vuonna 2005 Pinsereille anottiin PEVISA- ohjelma, joka sisälsi kriteerinpentueen vanhempien lonkkakuvauspakosta ilman raja-arvoja.

Kaikki pentueet muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta on lonkkakuvatuista vanhemmista ja yhdistelmät täyttävät pisteytyksen kriteerit. Käytännössä jalostukseen käytetään A-C lonkkaisia koiria. C- Käytännössä C- lonkkaisille tulee valita A-lonkkainen partneri.

Lonkkatutkimustulokset on esitelty tarkemmin luvussa 4.3.2. Hieman yllättävää on havaita C-lonkkaisten koirien osuus näinkin korkeaksi (10 %). Vaikka C-lonkat eivät pinserillä aiheutakaan käytännön ongelmia, suhteellisen osuuden kehitystä tulee seurata.

Rokotusoireet

Rokotusoireiden osalta tavoitteeksi on asetettu, että kahta rokotuksiin reagoivaa koiraa ei saa yhdistää jalostuksessa. Tätä ohjetta on jalostustoimikunnan tietojen mukaan noudatettu hyvin. Luvussa 4.3.4 esitetyn terveystutkimuksen tulosten perusteella tällä on myös ollut vaikutusta reagoineiden pentujen määrään.

Muut sairaudet ja viat

Tavoiteohjelmassa 2003 listataan muina vikoina ja sairauksina hammaspuutokset ja purentaviat, kivesviat, napatyvät, patellaluksaatio ja kyynärniveldysplasia. Näiden osalta tavoite on asetettu ainoastaan hampaiden ja purentan osalta. Tavoitteena on ollut, että jalostukseen käytettävät koirat ovat täysihampaisia. Jalostuskriteereissä on sallittu kuitenkin toisella koiralla kahden P1- hampaan puutos. Purentan osalta jalostukseen voidaan käyttää koiraa, jolla on niukka tai muutaman etuhampaan tasapurenta, edellytetään kuitenkin, että partnerilla on täydellinen saksipurenta. Jalostustoimikunnalle ilmoitettujen yhdistelmien osalta kriteeriä on noudatettu.

5.2 Lisääntyminen

Lisääntymisestä tavoiteohjelmassa todetaan, että pinserin tulee pystyä lisääntymään normaalisti. Jalostustoimikunnan keräämien pentuseurantatietojen perusteella synnytykset ovat sujuneet valtaosalta nartuista ongelmitta, vain yksittäisiä keisarileikkauksia on tehty. Pentuseurannasta puuttuu tieto, ovatko pentueet saaneet alkunsa normaalisti vai keinosiemennyksellä. Tietävästi siemennyksen syynä on joissakin tapauksissa ollut nartun haluttomuus, uroksen kokemattomuus tai koirien suuri kokoero.

Pentuseurantakaavake uudistettiin vuonna 2009, jolloin siihen lisättiin kohdat astutustavalle (luonnollinen / siemennys) ja synnytykselle (luonnollinen/sektio).

Yli 8-vuotiaan nartun siitoskäyttöä varten on tullut saada jalostustoimikunnan lupa ja esittää nartusta tuore eläinlääkäriin terveystutkimustodistus. Viime vuosina tällaisia vanhojen narttujen pennutuksia on ollut vain muutama, ja niissä kasvattaja on tehnyt yhteistyötä jalostustoimikunnan kanssa.

5.3 Populaatio

Populaation osalta tavoitteeksi on asetettu, että jalostusyksilöiden suhteen tulisi noudattaa varovaisuutta, jotta rotuun ei pesiytyisi siitosmatadoreja. Kunkin yksilön jälkeläisten lukumäärälle on asetettu tavoite, ettei se saisi ylittää yli 5 % koirakannasta viimeisen viiden vuoden aikana.

Urosten ja narttujen jälkeläistilastoja on esitelty luvussa 4.1.4. Sukupolven väli on näissä tilastoissa laskettu neljäksi vuodeksi. Tilastojen perusteella voidaan todeta, että yksittäisten koirien liikkakäyttö on vähentynyt viimeisten kahdenkymmenen vuoden aikana merkittävästi, mutta vielä viime vuosinakin liikkakäyttöä on esiintynyt.

5.4 Luonne

Luonteen osalta tavoitteeksi on asetettu rotumääritelmän mukainen hyvinluontoinen, yhteiskuntakelpoinen pinseri. Pinserin luonnetta on tarkasteltu luvussa 4.2. Luonnetestitulosten ja luonnekyselyn perusteella voidaan todeta, että rotumääritelmän mukainen ihanne ja yhteiskuntakelpoisuus ovat osittain ristiriidassa keskenään. Testitulosten ja luonnekyselyn tulosten perusteella valtaosa pinsereistä on yhteiskuntakelpoisia.

5.5 Ulkomuoto

Tavoitteeksi on asetettu säilyttää rotumääritelmän mukainen tyyppi. Jalostuskoirilta on vaadittu vähintään laatuarvostelun palkinto EH (erittäin hyvä) tai hyväksytyt jalostustarkastus. Kaikki koirat ovat täyttäneet nämä kriteerit.

Pinserin tyyppi kuitenkin vaihtelee edelleen, rodussa esiintyy sekä liian raskaita että liian kevyitä yksilöitä. Myös koko vaihtelee alamittaisesta ylämittaiseen. Vuosittain julkaistuista tulosjulkaisuista nähdään, että saman koiran näyttelymenestys voi tuomarista riippuen vaihdella jopa laatuarvostelun tyydyttävästä erinomaiseen. Tavoiteohjelmassa listattuja tyyppillisiä virheitä ovat mm:

- oikeista mittasuhteista muodostuva jalous puuttuu
- puutteelliset kaulalinjat ja kaulan pituus
- huonot ylälinjat ja lantiot
- puutteelliset eturinnat ja suorat etuosat
- löysät kyynäpäät
- kapea reisi
- huonot liikkeet: raajat rungon alla ja liikkeet eivät yhdensuuntaiset
- puutteelliset alaleuat
- raskaat kallot ja lyhyet päät, vääränmalliset otsapenkereet
- suuret ja pyöreät tai vaaleat silmät

6. Jalostuksen painopistealueet 2012–2016

6.1 Visio

Jalostustoimikunnan visiona on mahdollisimman terve, yhteiskuntakelpoinen ja ulkomuodoltaan rodunomainen pinseri. Rotu ei tule todennäköisesti milloinkaan saavuttamaan ns. "muotikoiran" asemaa, vaikka pienten ja keskikokoisten koirien suosio onkin kasvussa. Tämä ei ole jalostustoimikunnan tavoitekaan, mutta populaatiokokoa tulisi kuitenkin saada kasvatettua nykyisestä, jotta riittävä geneettinen muuntelu saadaan turvattua.

Populaatio

Pieni kannan koko ja pieni tehollinen populaatiokokoo ovat suurin ongelmamme, josta muut ongelmat mm. terveydessä seuraavat. Nykyisellä kasvattajamäärällä populaatiokokoo ei oleellisesti kasva, ja jo yhdenkin aktiivikasvattajan luopuminen kasvatustyöstä pienentää populaatiota merkittävästi. Kasvattajia tulisikin saada lisää. Koiria voidaan kuitenkin nykyiselläänkin käyttää tasaisemmin jalostukseen. Tehollista populaatiokokoa on mahdollista kasvattaa nykyistä monipuolisemmalla ja suunnitelmallisemmalla urosten ja narttujen sekä tuontikoerien jalostuskäytöllä sekä välttämällä yksittäisten koirien liian suuria jälkeläismääriä.

Terveys

Pinserillä ei ole todettu laajamittaisesti hengenvaarallisia perinnöllisiä sairauksia, kuten sydän- ja maksasairauksia, syöpää sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksia, ja tilanne tulee pyrkiä säilyttämään tällaisena.

Terveydessä suurin ongelma perinnöllinen kaihi (HC) sekä rokotusoireet ja verta vuotavat korvanlehdet. Näitä ongelmia ei pystytä poistamaan kannasta, joten tavoitteena on vähintään pitää tilanne nykytasolla.

Uusia sairauksia, kuten von Willebrandtin tauti, on todettu mm. USA:ssa DNA-testien perusteella. Näiden sairauksien leviäminen suomalaiseen kantaan tulee pyrkiä estämään.

Luonne

Osana yhteiskuntaa pinseri on enemmän seura- kuin palveluskoira ja se elää pääasiassa kaupunkikoirana perheenjäsenenä, ei kennel- tai tarhakoirana.

Pinserin alkuperäinen käyttötarkoitus rotta- ja tallikoirana kuitenkin näkyy luonteessa vielä tänäkin päivänä, mikä tekee pinseristä haastavamman koiran kuin perinteiset seurakoirarodut. Pinseri ei sovellukaan jokaiseen perheeseen eikä mielellään ensimmäiseksi koiraksi. Pienten ja keskikokoisten rotujen suosion kasvaessa on huolehdittava siitä, että pinseri menee oikeanlaisiin perheisiin.

Rodun yhteiskuntakelpoisuuden turvaamiseksi jalostuksessa tulee kiinnittää enemmän huomiota luonteeseen. Siitoksessa on vältettävä yhdistämästä koiria, joilla on samoja heikkouksia luonteessa.

Ulkomuoto

Suomalaiset pinsarit ovat virheistään huolimatta tällä hetkellä maailman huipputasoa. Tavoitteena on rodunomaisen tyyppin säilyttäminen, ei liian suuri ja raskas eikä toisaalta liian pieni ja siro rakenne. Tavoitteena on terve peruskoiran rakenne tasapainoisine kulmauksineen, jalostuksessa ei tule tavoitella esimerkiksi ylikulmautuneisuutta näyttävyyden aikaansaamiseksi.

6.2 Strategia ja päätavoitteet

6.2.1 Populaation koko ja rakenne

Tutkija Katariina Mäen mukaan pienissä populaatioissa tehollisen populaatiokoon tulisi olla minimissään 25 urosta ja 50 narttua, jotka eivät ole toisilleen sukua. Niitä olisi käytettävä tasapuolisesti jalostukseen. Kultakin urokselta ja nartulta tulisi saada yksi uros- ja yksi narttujälkeläinen siitokseen. Mikäli mahdollista, populaatio tulisi jakaa ryhmiin sukulaisuuksien perusteella ja harjoittaa rotaatioparitusjärjestelmää.

Pinsereiden osalta nykyisestä kannasta on mahdotonta löytää näin montaa yksilöä, jotka eivät olisi toisilleen sukua. Samasta syystä myöskään tehokas rotaatioparitusjärjestelmä ei ole kannassamme mahdollinen, koska sukutaulut menevät yleensä moneen kertaan päällekkäin jo neljässä-viidessä polvessa. Rotuyhdistyksen ohjaama rotaatioparitus ei ole myöskään realistinen vaihtoehto nykypäivän koirankasvatuksessa, koska kasvattajilla on vapaus suunnitella omat jalostusyhdistelmänsä ja kasvatustyö perustuu kunkin kennelin omiin kantakoiriin.

Sen sijaan kannan suunnitelmallisempi käyttö on mahdollista ehkäisemällä yksittäisten koirien liikkakäyttöä sekä pyrkimällä saamaan koiria jalostuskäyttöön tasaisemmin eri pentueista.

Keinot:

- Laaditaan sitoumuskasvattajasopimus, jossa kasvattajat sitoutuvat suunnittelemaan yhdistelmänsä yhteistyössä jalostustoimikunnan kanssa kannan rakenteen huomioon ottaen. Tavoitteena on saada mahdollimman suuri osa kasvattajista sopimuksen piiriin. Mikäli mukaan ei saada riittävästi kasvattajia, pidetään yllä nykyinen pentuvälityskäytäntö, ja päivitetään yhdistyksen pentulistalle pääsevien pentueiden kriteerit vastaamaan strategisia jalostustavoitteita.

- Kannan koon ja rakenteen osalta tavoitteena on:

- oRekisteröintimäärät eivät saa pienentyä nykyisestä, vuosittaiset pentumäärät tulisi mielellään saada 80–100 pennun tuntumaan.

- oJokaisesta pentueesta tulisi saada yksi koira jalostuskäyttöön.

- oJälkeläismäärän yläraja yhdelle koiralle on 5 % rekisteröinneistä sukupolvea (4 vuotta) kohden.

- oUroksella saa koko elinaikanaan olla enintään neljä pentuetta ja nartulla kolme pentuetta.

- oSamoja yhdistelmiä ei saa toistaa.

oVierasta linjaa edustaville tuontikoirille jalostustoimikunta voi perustellusta syystä hyväksyä yhden ylimääräisen pentueen. Tuontikoiria on suositeltavaa yhdistää myös toisiinsa, ei vain olemassa olevaan kantaan.

oYhdistelmien sukusiitosprosentti ei saa ylittää 6,25 % viidellä polvella laskettuna.

- Jalostustoimikunta seuraa urosten ja narttujen jälkeläismääriä vuosittain ja sukupolvittain ja tiedottaa käytöstä kerhon nettisivuilla ja kerholehdessä.

- Suositellaan kasvattajille uroksia muista kuin käytetyimmistä linjoista.

- Jotta myös jalostuskriteerit täyttäviä kotikoiria saataisiin jalostuskäyttöön, jalostustoimikunta järjestää vuosittain yhden jalostustarkastuksen pääkaupunkiseudulla sekä toisen muualla Suomessa yhteistyössä SSPK:n alaostojen tai muiden SSPK-rotuyhdistysten kanssa. Jalostustarkastuslomake uudistetaan. Kaikki tarkastettavat koirat valokuvataan.

- Laaditaan markkinointisuunnitelma kerhon jäsenmäärän kasvattamiseksi, jotta saadaan lisää aktiiviharrastajia ja heistä mahdollisesti tulevaisuuden kasvattajia. Myös yhteenkuuluvuuden tunnetta harrastajapiireissä pitäisi edistää järjestämällä muutama mielenkiintoinen harrastajatapahtuma vuosittain.

6.2.2 Terveys

Rodun terveyden kannalta merkittävin ongelma on HC eli perinnöllinen kaihi. Suurin osa rodun edustajista on oletettavasti HC:n kantajia, vaikka kliinisesti HC-terveiden määrä koko aineistossa onkin 85 %.

Näin pienessä rodussa kantajien selvittäminen mm. geenitestein ei ole taloudellisesti realistinen vaihtoehto, mutta testin mahdollisesti joskus tulevaisuudessa tullessa tarjolle jalostustoimikunta kannattaa sen käyttöönottoa. Toistaiseksi jalostustoimikunnan suositus on mahdollisimman monien terveiden yksilöiden jalostuskäyttö geneettisen muuntelun turvaamiseksi, sekä kaikkien jalostuskoirien tutkiminen noin 2, 4-5 ja 7-8 vuoden iässä.

Keinot:

- Jotta kaikkien jalostuskoirien silmästatus (terve / sairas / HC-epäily) olisi tiedossa, jalostustoimikunta esittää, että rotu liitetään Suomen Kennelliiton PEVISA-ohjelmaan HC:n osalta. Pentueen rekisteröinnin ehdoksi esitetään molempien vanhempien silmätutkimustulos, joka saa olla astutushetkellä korkeintaan 8 kuukautta vanha. Tässä vaiheessa PEVISAan ei vielä liitetä vaatimusta puhtaasta tuloksesta, koska jossakin vaiheessa voi pienen kannan vuoksi tulla välttämättömäksi käyttää jalostuksessa koiria, joilla on todettu lievä HC.

- Toistaiseksi Pinsarit ry:n oma jalostussuositus pidetään kuitenkin ennallaan, eli HC-sairaita koiria ei saa käyttää jalostukseen. Silmäpeilausväli yhdenmukaistetaan PEVISA-ohjelman kanssa, eli yhdistyksen pentulistalle pääsyn kriteerinä on puhdas silmätutkimustulos, joka saa olla astutushetkellä korkeintaan 8 kuukautta vanha.

- Koirien, joiden molemmilla vanhemmilla on todettu HC, jalostuskäyttöä tulisi harkita kriittisesti, ja kahta tämän taustaista koiraa ei tulisi yhdistää, vaikka yksilöt itse olisivatkin terveitä.

- Rodussa esiintyvien lievien lonkkavikojen lisääntyminen tulee pysäyttää ja mielellään saada se vähenemään. C-lonkkaisten pinsereiden esiintyminen näyttäisi kasautuvan muutamiin pentueisiin. Näiden koirien jälkeläisiä tulisi kuvata laajemmalti. Pienen populaation vuoksi C-lonkkaisia on voitava kuitenkin harkitusti edelleen käyttää jalostuksessa, mutta jalostuskriteeriä tiukennetaan siten, että C-lonkkaiselle on valittava A-lonkkainen partneri.

- Korvanlehtien repeilyongelmaan on löydettävä asiantuntijakanta ja hoitokeinot. Asiasta keskustellaan myös muiden rotujen kanssa, joilla tiedetään esiintyvän samaa ongelmaa.

- Rokotusoireista tiedotetaan eläinlääkäreille.

•Koska USA:ssa ja Kanadassa on dna-testein voitu osoittaa von Willebrandtin taudin tyyppi 1:n kantajia mm. Australiasta tuoduissa linjoissa, on suositeltavaa, että tuotaessa koiria näistä linjoista ne dna-testataan ennen jalostuskäyttöä. Suomessakin toimii näitä testejä tarjoava yritys.

6.2.3 Luonne

Aletaan kiinnittää enemmän huomiota jalostuskoirien luonteeseen suosittamalla kasvattajille jalostuskoirien luonnetestausta.

Keinot:

•Luonnetestien lisääminen jalostuskoirille. Yhdistys järjestää vuosittain yhden oman luonnetestin pinsereille, johon on tavoitteena saada noin 10 koiraa.

•Kasvattajia suositellaan välttämään yhdistämisestä jalostuksessa koiria, joilla on testien perusteella tai muutoin (esim. maininta näyttelyarvostelussa) havaittuja samoja luonteen heikkouksia.

•Luonteen vältettävät piirteet jalostuksessa:

Toimintakyky -1

Hermorakenne -1

Temperamentti -1/+1

Kovuus -2

Laukausaltis ja laukausarka

6.2.4 Ulkomuoto

Tällä hetkellä ulkomuoto ei ole pinserin suurin ongelma. Tyypin vaihtelusta ja virheistään huolimatta suomalaiset pinsarit ovat kansainvälisellä mittapuulla tasokkaita. Pienen populaation huomioon ottaen jalostuskriteereitä ei ole syytä tiukentaa.

•Jalostuskoirilla säilytetään voimassa oleva laatuvaatimus: joko EH tai hyväksytyt jalostustarkastuslausunto

•Pyritään saamaan jalostustarkastuksiin enemmän materiaalia järjestämällä jalostustarkastuksia yhteistyössä alaosastojen ja muiden SSPK-rotujen kanssa. Kaikki koirat valokuvataan.

6.3. Varautuminen ongelmiin

Uhka	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Tehollisen populaatiokoon pieneneminen entisestään	<ul style="list-style-type: none"> - Vain harvojen koirien jalostuskäyttö - Koirien lähisukulaisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Kiintiöt jalostuskoirille - Yhdistelmien sukusiitos-% enintään 6,25 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvattajasitoumus - Seurataan vuosittain jalostuskoirien käyttöä - Tiedotetaan käytöstä kasvattajille 	<ul style="list-style-type: none"> - Sairauksien ja muiden ongelmien lisääntyminen - Kannan sukusiitosasteen kasvu - Jalostusyhdistelmien entistä vaikeampi suunnittelu
Rekisteröintimäärän romahtaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdenkin aktiivikasvattajan luopuminen kasvatustyöstä - Rodun suosion väheneminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodun markkinointi - Kerhon jäsenmäärän kasvattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Pyritään saamaan uusia kasvattajia 	<ul style="list-style-type: none"> - Populaatio-koko ja tehollinen populaatiokoko romahtavat
HC-sairaiden koirien määrän kasvaminen	<ul style="list-style-type: none"> - Jalostuskoirat lähisukua - Tutkimusten lisääntyessä todennäköinen skenaario - Kantajia ei voida selvittää dna-testein 	<ul style="list-style-type: none"> - Koirien silmäpeilaukset silmäohjelman mukaisesti - PEVISA - Vain terveiden koirien jalostuskäyttö - Riskiyhdistelmien välttäminen 	<ul style="list-style-type: none"> - PEVISA - Kasvattajasitoumus - Tilannetta seurataan vuosittain 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehollinen populaatiokoko pienenee, koska jalostukseen käytettävissä olevia koiria entistä vähemmän
Uusien sairauksien ilmeneminen	<ul style="list-style-type: none"> - Koirat lähisukua keskenään - Tuontikoirien taustoista ei tietoa 	<ul style="list-style-type: none"> - Yhdistelmien sukusiitos-% max 6,25 - Tuontikoirien ja näiden jälkeläisten terveyden seuranta - USA:sta ja Australiasta tuotaessa koirien DNA-testaus vWd:n varalta 	<ul style="list-style-type: none"> - Avoin tiedonkulku kasvattajien ja jtk:n välillä - Sitoumuskasvattajasopimus 	<ul style="list-style-type: none"> - Tehollinen populaatiokoko pienenee, koska jalostukseen käytettävissä olevia koiria entistä vähemmän
Ongelmat luonteessa	<ul style="list-style-type: none"> - Pinserin alkuperäinen luonne ei sovi joka perheeseen - Jalostuksessa luonne jää 	<ul style="list-style-type: none"> - Tiedottaminen luonteesta - Luonnetestien lisääminen - Vältetään 	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvattajasitoumus 	<ul style="list-style-type: none"> - Pinserin "huono maine" vähentää rodun suosiota, rekisteröintejä ja tehollista populaatiokokoa

	toissijaiseksi	riskiyhdistelmiä - Pennunosta- jien tarkempi valinta		
--	----------------	---	--	--

7. Toimenpideohjelma 2006 – 2016

2006

- Tavoiteohjelman hyväksyminen SSPK:ssa ja Kennelliitossa
- PEVISAn käsittely Kennelliitossa
- Sitoumuskasvattajasopimuksesta päättäminen kevätkokouksessa
- Pentuvälityksen kriteerien tarkistus kevätkokouksen jälkeen
- Uusitaan pentueseurantalomake
- Uusitaan jalostustarkastuslomake
- Uudistetaan pennunhoito-ohje
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Luodaan yhteistyömalli jalostustarkastusten järjestämiseksi muualla Suomessa muiden SSPK-rotukerhojen tai alaosastojen kanssa
- Luonnetesti
- Vuositteiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.
- Kasvattajapäivä
- Tiedotetaan rokotusoireista eläinlääkäreille
- Käynnistetään selvitys korvien repeilyongelmasta
- Laaditaan markkinointisuunnitelma rodulle: tavoitteena saada lisää jäseniä kerhoon, lisätä tätä kautta aktiiviharrastajien määrää, jotta osasta saadaan uusia kasvattajia

2007

- Terveys- ja luonnekysely
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuositteiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2008

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuositteiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2009

- Terveys- ja luonnekysely
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Analyysi sukupolvesta 2005–2008
- Vuositteiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2010

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2011

- Tavoiteohjelman päivityksen hyväksyminen SSPK:ssa ja Kennelliitossa
- PEVISAn jatkon käsittely Kennelliitossa
- Jalostustarkastus
- Luonnetesti
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.
- Kasvattajapäivä
- Käynnistetään selvitys korvien repeilyongelmasta

2012

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2013

- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2014

- Terveys- ja luonnekysely
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2015

- Jalostuksen tavoiteohjelman valmistelu (vuosille 2017–2021)
- PEVISAn jatkon käsittely rotuyhdistyksessä ja Kennelliitossa
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla
- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

2016

- Jalostuksen tavoiteohjelman hyväksyminen rotuyhdistyksessä ja Kennelliitossa
- Jalostustarkastus pääkaupunkiseudulla

- Yhteistyöjalostustarkastus muualla Suomessa
- Luonnetesti
- Kasvattajapäivä
- Vuosittaiset yhteenvedot ja analyysit: populaation koko, sukusiitos-%, jälkeläistilastot, terveys, luonne, ulkomuoto. Julkaistaan nettisivuilla ja kerholehdessä.

8. Toimenpideohjelman seuranta

8.1 Strategisten tavoitteiden seuranta

- Vuosittaisten yhteenvedojen perusteella analysoidaan, ovatko tavoitteet toteutumassa
- Sukupolvittain laaditaan tarkempi analyysi tavoiteohjelman toteutumisesta
- Tulokset raportoidaan kerholehdessä ja Pinselit ry:n verkkosivuilla

8.2 Päämäärien saavuttaminen

1. Populaation koko ja rakenne

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Yhdistelmien sukusiitos-%: enintään 6,25 % viidellä polvella
- Kannan sukusiitos-% kehittyminen: ei saa nousta yli 0,25 % vuodessa
- Uroksella saa olla elinaikanaan enintään 4 pentuetta
- Nartulla saa elinaikanaan olla enintään 3 pentuetta
- Rekisteröintimäärät eivät saa laskea nykyisestä noin 60 pennusta

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- Tehollisen populaatiokoon kehitys:
 - Ei saa laskea nykyisestä
 - Tavoitteena saada jokaisesta pentueesta yksi koira jalostuskäyttöön
- Yksittäisen koiran jälkeläisten osuus ei saa ylittää 5 % rekisteröinneistä

2. Terveys

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Kaikki jalostuskoirat silmäpeilataan
- HC-sairaiden osuus
- Kaikki jalostuskoirat lonkkakuvataan
- Lonkkasairaiden osuus

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- HC-sairaiden osuus ei saa kasvaa nykyisestä
- Lonkkasairaiden (C) osuus ei saa kasvaa nykyisestä

3. Luonne

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Vähintään 10 koiraa vuodessa luonnetestataan, etusijalla jalostuskoirat
- Ei yhdistetä koiria, joilla samoja heikkouksia

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

- Luonneprofiilin kehitys: vältettävien ominaisuuksien ilmeneminen kannassa

4. Ulkomuoto

Vuosittain seurattavat mittarit:

- Jalostuskoirien laatuvaatimuksena EH tai jalostustarkastuslausunto
- Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella

Sukupolvittain seurattavat mittarit:

Koirien laatu näyttelyarvostelujen ja jalostustarkastusten perusteella ei saa huonontua nykyisestä.

Ylä- ja alamittaisten koirien osuus ei saa kasvaa

LÄHTEET

- Canine Registration Foundation (CERF) CERF Certification Online Verification, German Pinscher <<http://www.vmdb.org/cerf.html>>
- Club Francais du Schnauzer et du Pinscher Cahier d'élevage 2004. <<http://www.schnauzer-pinscher.org>>
- Cuthbert, Gloria 1998 The German Pinscher. Beech Publishing House, UK.
- Dansk Schnauzer og Pischer Klub Årbøger 2003 ja 2004. <<http://www.dspk.dk/>>
- German Pinscher Club of America Breeder's Health Page. <<http://www.germanpinscher.com/>>
- Hiigren J, Koivisto M. Rokotukset ja rokotusten jälkeiset komplikaatiot koirilla. Syventävien opintojen tutkielma. Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Helsingin Yliopisto 1996
- Hirschfelder, Herbert 1995 Kennel index of German Pinschers 1958-1994. <<http://users.tkk.fi/~ttheikki/pinselit/other/dp-zw94.html>>
- Isabell, Jackie 2002 Genetics: An introduction for Dog Breeders. Alpine Publications Inc, USA.
- Jung, Werner 1959 Standard-Buch der Schnauzer- und Pinscherrassen. Pinscher-Schnauzer-Klub.
- Kennel vom Schenkteich Deutsche Pinscher in Deutschland <<http://www.schoepe-pinscher.de/>>
- Kennel Xitamiz Sprindeldiagram för mentalbeskrivning. <<http://www.pinscher.se/>>
- Leppänen, Minna Artikkel "Penikkatautirokotus ja pinselit" Lääkelaitoksen julkaisemassa TABU-lehdessä 1/2005 : 28-29
- Leppänen, M., Mårtenson, J. & Mäki, K. 2001. Ophthalmological screening examinations of German Pinschers in Finland. Veterinary Ophthalmology 4(3): 165-169.
- Mäki, Katariina 1999 Pienten populaatioiden jalostus. Snautseri-Pinseri 1999:1, 21-24.
- Mäki, Katariina 2000 Sukulaisuussuhteesta sukusiitokseen. Golden Ring 2000:3, 43-46.
- Mäki, Katariina & Ekman, Tarja 2003 Terveempien koirarotujen puolesta sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan. HETIn sukusiitosseminaarissa. <<http://www.koiranjalostus.fi/artikkelit>>
- Orthopedic Foundation for Animals OFA Records, German Pinscher. <<http://www.offa.org/>>

Paatsama, Saki 1975	Terve ja sairas koira. Otava.
Pinscher-Schnauzer Klub 1895 e.V.	Pinscher und Schnauzer
Pinscher- och Dvärgpinschersektionen	RAS. < http://www.pinschersektionen.se/ >
Pinsarit ry, jalostustoimikunta	jalostuksen tavoiteohjelma 2003 terveys- ja luonnekyselyn tulokset 2004 pentuiseuranta vuosilta 1998 - 2004 rokotusoirekysely 1992 ja 2000 rekisteröintitilastot 1965 – 2004 terveystilastot 1992-2004 Koirasuku-tietokanta, jossa lähes 13 000 pinserin sukutaulut eri puolilta maailmaa
Porene, Pirjo 2010	Risteytysesitelmä Saksan pinserikasvattajien tapaamiseen.
Sundgren, Per-Erik 1990	Lemmikkieläinten jalostus. Suomen Kennelliitto 1993.
Sundgren, Per-Erik 2005	Luonto suojaa sukusiitokselta. Koiramme 5/2005: 49-53.
Suomen Kennelliitto	Jalostustoimikuntien neuvottelupäivä. 31.1.2004.
Suomen Kennelliitto	KoiraNet-jalostustietokanta
Suomen Snautseri-Pinseri-keskusjärjestö ry, 2004	50-vuotisjuhlajulkaisu
Suomen Snautseri-Pinseri-keskusjärjestö ry	Snautseri-Pinseri-lehden vuosikerrat 1970-2004
Svenska Kennelklubben	Hunddata-tietokanta. < http://www.skk.se/hunddata >
Svenska Schnauzer-Pinscherklubben	Registreringsstatistik. Korning. < http://www.sspk.se/ >
Thorpe-Vargas et al.	Geneettinen umpikuja, osat 1-4. Käännös Inkeri Kangasvuo. Kasvattaja 3-4/2004, 1-2/2005
Voss, Burkhard 2003	Dokumentation der Dobermann-Einkreuzung bei Deutschen Pinschern seit 1990
Vuolasvirta, Lauri 1957	Koiranjalostuksen opas. Werner Söderström Osakeyhtiö.
Wikström, Birgitta 1993	Koiran sairaudet. Kustannusosakeyhtiö Tammi.